

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน
“บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระภาพที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More)

การวางแผนทางการเงิน

SMART Up .... Freedom More

“บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระภาพที่มั่งคั่ง”

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน
“บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More)

คำนำ

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) จัดทำหลักสูตรการวางแผนทางการเงิน **บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระที่มั่งคั่ง** (Smart Up, Freedom More) ขึ้นเนื่องจาก กบข. เห็นความสำคัญของการให้ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการบริหารการเงินส่วนบุคคล และมุ่งหวังที่จะถ่ายทอดความรู้เรื่องดังกล่าว ไปยังสมาชิก กบข. ทั่วประเทศ

คู่มือฉบับนี้ ได้รวบรวมสาระสำคัญ เกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล เพื่อให้ผู้รับการอบรมได้เข้าใจสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนไปที่จะมีผลกระทบต่อวางแผนการเงินส่วนบุคคล การออม การบริหารหนี้ การลงทุนและการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ รวมถึงโครงการทางการเงินอื่นๆ ที่ กบข. จัดให้สมาชิก อาทิ ทางเลือกในการลงทุน (Member Investment Choice) การออมเพิ่ม และการออมต่อ ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนบริหารการเงินส่วนบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ

กบข. หวังอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ในการนำไปประกอบการอบรมให้ความรู้เรื่องการวางแผนทางการเงินแก่สมาชิก กบข. สมตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
มีนาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(2)
รายละเอียดหลักสูตร Financially Smart Up Freedom More	(6)
การปฏิบัติงานของ Trainer	(8)
บทที่ 1 : การเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ทำให้ต้องมีการวางแผนทางการเงิน (The Changes)	(15)
1.1 วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	(15)
1.2 การเปลี่ยนแปลงที่ 1 : สังคมเข้าสู่ผู้สูงอายุ (Aging Society)	(15)
1.3 การเปลี่ยนแปลงที่ 2 : อายุขัยเฉลี่ยสูงขึ้น	(16)
1.4 ความเป็นจริงของสภาพสังคมไทยปัจจุบัน	(17)
1.5 สถานะการเป็นหนี้ของข้าราชการ	(18)
1.6 หนี้สินต่อรายได้ของข้าราชการ	(19)
1.7 สิ่งที่จะเกิดขึ้นกับเราหลังเกษียณ	(20)
1.8 รายได้ของผู้สูงอายุหลังเกษียณ	(21)
1.9 การวางแผนทางการเงินคือการวางแผนชีวิต	(22)
1.10 ปริมาณแห่งการวางแผนทางการเงิน	(23)
บทที่ 2 : การออม	(24)
2.1 วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	(24)
2.2 นิยามการออม	(24)
2.3 ประโยชน์ของการออม	(25)
2.4 ออมเท่าไรจึงจะดี / ออมเท่าไรจึงจะพอ	(26)
2.5 อุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถออมได้ตามแผนที่วางไว้	(29)
2.6 ทางเลือกในการออม	(30)
2.7 เคล็ดลับแก้ปัญหาลูกหนี้ไม่พอ	(31)
2.8 เงินเฟ้อ คัดค้านสำคัญของการออม	(34)
2.9 เคล็ดลับแก้ปัญหาลูกหนี้ “ออมไม่สำเร็จ”	(35)
บทที่ 3 : หนี้และการบริหารหนี้	(46)
3.1 วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	(46)
3.2 สาระสำคัญ	(46)
3.3 เราเป็นคนแบบไหน ?	(47)

3.4	คนเป็นหนี้เพิ่ม / มูลค่าหนี้เพิ่ม	(48)
3.5	หนี้สินของข้าราชการในแต่ละภูมิภาค	(49)
3.6	หนี้สินของข้าราชการตามตำแหน่งข้าราชการ	(49)
3.7	เป็นหนี้อะไร	(50)
3.8	เป็นหนี้เพราะใช้จ่ายอะไร	(50)
3.9	รายได้มาจากไหน	(51)
3.10	ชีวิตหนี้	(51)
3.11	ใคร ๆ ก็เป็นหนี้ได้	(52)
3.12	เป็นหนี้ให้เป็น	(52)
3.13	สูตรลับ เป็นหนี้ให้เป็น	(53)
3.14	สูตรลับ สํารวจหนี้ให้เป็น	(53)
3.15	เป็นหนี้ท่วมหัว เอาตัวให้รอด	(56)
3.16	หนี้ยอดนิยมรอบตัวเรา	(56)
3.17	ขั้นตอนบริหารหนี้	(58)
3.18	หมดหนี้แล้วทำอย่างไร	(59)
3.19	สูตรลับ เป็นหนี้รอด...ให้เป็น	(60)
3.20	ตัวอย่างเป็นหนี้รอด..ให้เป็น	(61)
3.21	แต่ซื้อรถ ไม่ได้จ่ายแค่ค่ารถ	(62)
3.22	สูตรลับ เป็นหนี้บ้าน...ให้เป็น	(63)
3.23	ตัวอย่าง เป็นหนี้บ้าน..ให้เป็น	(63)
3.24	สูตรลับ จัดสรรประโยชน์...ให้เป็น	(64)
3.25	กู้ซื้อบ้าน สร้างรายได้	(65)
3.26	เช่าซื้อรถ เพิ่มรายได้	(66)
3.27	ทำบัตรเครดิต ลดรายจ่าย	(67)
3.28	กู้เงิน ต่อยอดธุรกิจ	(68)
	บทที่ 4 : การลงทุนและความเสี่ยง	(69)
4.1	วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	(69)
4.2	นิยามการลงทุน	(69)
4.3	การออมและการลงทุน /ต่างและเหมือนกันอย่างไร	(70)
4.4	กลไกหลักในการขับเคลื่อนเงินทุนในเชิงอกเงย	(70)
4.5	รูปแบบการลงทุน -ทางตรงและทางอ้อม	(76)

บทที่ 5 : การวางแผนเพื่อการเกษียณ	(90)
5.1 วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	(90)
5.2 นิยาม (ใหม่) ของการเกษียณ	(90)
5.3 เหตุผลที่ต้องมีการวางแผนเพื่อการเกษียณ	(90)
5.4 หลักคิด / หลักการสำคัญในการวางแผนเพื่อการเกษียณ	(91)
5.5 หลักคิด / หลักการสำคัญในการวางแผนเพื่อการเกษียณ	(92)
5.6 แบบทดสอบการประเมินความเพียงพอเพื่อการเกษียณอย่างง่าย	(95)
5.7 ทางเลือกจาก กบข. เพื่อแผนการเงินในวัยเกษียณที่แข็งแกร่ง	(97)
5.8 ออมเพิ่ม : ข้อมูลจริงของสมาชิกที่มีการออมเพิ่มกับ กบข.	(98)
5.9 ออมต่อ	(98)
5.10 โมเดลการคำนวณความเพียงพอหลังเกษียณ	(99)

ภาคผนวก

1. เอกสารอ้างอิง “การสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2553”
2. แบบฟอร์มบัญชีรายรับ – รายจ่าย
3. แบบฟอร์มแผนทางเลือกการลงทุน
4. แบบฟอร์มการออมเพิ่ม
5. แบบฟอร์มการบริหารต่อหรือการทยอยขอรับเงิน
6. แบบทดสอบการประเมินความเพียงพอเพื่อการเกษียณอย่างง่าย

รายละเอียดหลักสูตร บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระภาพที่มั่งคั่ง (Smart Up, Freedom More)

1. คำอธิบายหลักสูตร

การเปลี่ยนแปลงของสังคมไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุ การลดลงของปริมาณทารกแรกเกิด การเพิ่มขึ้นของอายุขัยเฉลี่ย การที่จำนวนสมาชิกในครอบครัวลดลง และการกระตุ้นให้เกิดสังคมบริโภคนิยม ฯลฯ ต่างก็ทำให้พฤติกรรมบริหารเงินของบุคคลขาดสมดุล ส่งผลกระทบต่อการออม การบริหารหนี้สิน การลงทุน และการวางแผนเพื่อการเกษียณ

จากการศึกษาของกบข. พบว่าตัวแปรสำคัญที่จะทำให้บุคคลเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหารเงิน หันมาให้ความสำคัญกับการออม บริหารหนี้ เลือกลงทุนที่เหมาะสมกับความเสี่ยงเพื่อผลตอบแทนที่เหมาะสม ไม่เสียโอกาสบริหารเงินออม และมีการวางแผนชีวิตเพื่อการเกษียณคือ การมีความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) อย่างเข้าใจแท้จริง

หลักสูตร “บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระภาพที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More) จึงได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อรองรับความพยายามดังกล่าวโดยได้มีการบรรจุเนื้อหาสำคัญไว้ทั้งหมด 5 ประการด้วยกันคือ

- (1) การเปลี่ยนแปลงสำคัญ
- (2) การออม
- (3) หนี้และการบริหารหนี้
- (4) การลงทุนและความเสี่ยง
- (5) การวางแผนเพื่อการเกษียณ

เนื้อหาทั้ง 5 ประการดังกล่าวถือได้ว่าครบถ้วนเพียงพอที่จะทำให้สมาชิกกบข. และบุคคลทั่วไปที่สนใจวางแผนการเงินของตนเองเข้าใจสาระสำคัญของการวางแผนทางการเงิน เกิดแนวคิดและแรงบันดาลใจที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริหารเงินเพื่อนำไปสู่อิสระภาพทางการเงินที่มั่งคั่ง

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจถึงสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปว่าจะมีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่หลังเกษียณ จำเป็นต้องหันมาให้ความสำคัญกับการบริหารเงินเพื่อให้มีเงินพอใช้ในบั้นปลายชีวิต
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เข้าใจถึงสาระสำคัญและแนวทางที่ถูกต้องในการบริหารเงินในแง่มุมสำคัญ อาทิ การออม การบริหารหนี้ และการลงทุน
3. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เรียนรู้ความสำคัญและความสัมพันธ์ของตัวแปรสำคัญ (เงินต้น เวลา และอัตราดอกเบี้ย) ว่ามีผลเป็นพลังเร่งการออม การลงทุน และภาระหนี้ การเข้าใจความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรดังกล่าวจะทำให้ผู้อบรมสามารถบริหารเงินได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมตระหนักในประโยชน์ของโครงการเปลี่ยนแผนลงทุนให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่เหมาะสม (โครงการเราเลือกได้ My Choice ...My Chance), โครงการออมเพิ่ม และโครงการออมต่อของ กบข.

3. สาระการเรียนรู้

บทที่ 1: การเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ทำให้ต้องมีการวางแผนทางการเงิน (The Changes)

บทที่ 2: การออม

บทที่ 3: หนี้และการบริหารหนี้

บทที่ 4: การลงทุนและความเสี่ยง

บทที่ 5: การวางแผนเพื่อการเกษียณ

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน
“บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสรภาพที่มั่นคง” (Smart Up, Freedom More)

คู่มือการทำงานของ Trainer กบข.

1. หน้าที่ของ Trainer

- เป็นวิทยากรผู้แทน กบข. ถ่ายทอดข้อมูลให้กับสมาชิก กบข. รับทราบอย่างถูกต้อง
- จัดการอบรมให้กับสมาชิก กบข. ภายในสังกัด
- กำหนดวัน เวลา สถานที่ ส่งให้ กบข. พิจารณานุมัติ
- ประสานงานรายละเอียดการจัดอบรมต่างๆ ทั้งต่อส่วนราชการและสมาชิก กบข.

2. ข้อกำหนดในการจัดอบรมของ Trainer ให้แก่สมาชิก กบข.

- ตัวแทน Trainer แต่ละส่วนราชการ ต้องจัดการอบรมให้แก่สมาชิกขั้นต่ำ 35 คน โดยจัดอบรม 1 ครั้งต่อปี
- กบข. สนับสนุนค่าดำเนินการจัดอบรม 2,000 บาท / ปี
- กบข. ดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีของ Trainer ภายหลังจากจัดอบรมเรียบร้อยแล้ว
- หากมีสมาชิกเข้าร่วมรับฟังไม่เป็นไปตามที่ กบข. กำหนด กบข. ขอสงวนสิทธิในการพิจารณานุมัติสนับสนุนค่าดำเนินการจัดอบรม
- กำหนดเวลาการอบรมอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ครอบคลุม 5 หัวข้อ โดยใช้สื่อประกอบการสอนที่ กบข. จัดเตรียมให้

3. ขั้นตอนการทำงานของ Trainer

ก่อนการอบรม

1. Trainer กรอกแบบฟอร์มแจ้งแผนการจัดอบรมเรื่องการวางแผนทางการเงิน เพื่อแจ้งข้อมูลเบื้องต้นให้ กบข. รับทราบ
2. Trainer กรอกแบบฟอร์มการขออนุมัติจัดอบรมพร้อมลงนาม ส่งมายังนางสาวยุภาพร อินทร์ศรี ฝ่ายฝึกอบรมสมาชิก ล่วงหน้า 15 วันทำการก่อนการจัดอบรม ทางโทรสาร 02-636-0604 ,02-636-1000 ต่อ 203 หรือ email : Yupaporn@gpf.or.th
3. กบข. พิจารณานุมัติการจัดอบรมภายใน 5 วัน หลังจากได้รับข้อมูล
4. กบข. แจ้งผลการพิจารณาผลการอนุมัติผ่านแบบฟอร์มการขออนุมัติ กลับไปยัง Trainer ทางโทรสารหรือ email ของ Trainer
5. หลังจากได้รับอนุมัติจาก กบข. Trainer ดำเนินการ ดังนี้
  - 5.1 เชิญสมาชิกเข้ารับการอบรมในวัน เวลาและสถานที่ตามกำหนด

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน

“บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสราภาพที่มั่นคง” (Smart Up, Freedom More)

5.2 จัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ ประกอบด้วย

1. แบบฟอร์มใบลงทะเบียน
2. แบบสอบถามโครงการให้ความรู้ด้านการวางแผนทางการเงิน
3. แบบฟอร์มคำถาม

วันจัดอบรม

1. เติญสมาชิกลงทะเบียนในแบบฟอร์มใบลงทะเบียน
2. Trainer บรรยายเรื่องการวางแผนทางการเงิน กำหนดเวลาการบรรยายอย่างน้อย 1 ชั่วโมง
3. Trainer ที่ร่วมบรรยาย/ทีมงาน ถ่ายภาพการจัดอบรมเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการเบิกค่าใช้จ่าย
4. เมื่อจบการบรรยาย ขอความร่วมมือสมาชิกกรอก แบบสอบถามโครงการให้ความรู้ด้านการวางแผนทางการเงินและคำถาม (ถ้ามี)

หลังการอบรม

1. ภายใน 7 วันทำการหลังจากจัดการอบรมเรียบร้อย Trainer นำเอกสารทั้งหมดประกอบด้วย
  - 1.1 ใบลงทะเบียนที่สมาชิกลงนามเรียบร้อยแล้วฉบับจริง
  - 1.2 แบบสอบถามโครงการให้ความรู้ด้านการวางแผนทางการเงินฉบับจริงที่สมาชิกประเมินผลเรียบร้อยแล้ว
  - 1.3 แบบฟอร์มคำถามที่สมาชิกได้ส่งคำถาม
  - 1.4 สำเนารูปภาพการจัดอบรม หรือสามารถส่ง file รูปภาพการจัดอบรมมายัง email Yupaporn@gpf.or.th
  - 1.5 เอกสารที่ใช้ในการเบิกค่าใช้จ่ายฉบับจริงประกอบด้วย
    - แบบฟอร์มหลักฐานการรับเงินพร้อมลงนาม
    - สำเนาบัตรข้าราชการหรือบัตรประชาชนของ Trainer ผู้รับเงิน จำนวน 1 คน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง
    - สำเนาสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร ของ Trainer ผู้รับเงิน จำนวน 1 คน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน

“บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสราภาพที่มั่นคง” (Smart Up, Freedom More)

นำส่งเอกสารทั้งหมดข้างต้นส่งมายัง กบข. ทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่ดังนี้

นางสาวยุภาพร อินทร์ักษ์

ฝ่ายฝึกอบรมสมาชิก

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ชั้น 4 เลขที่ 990 ถ.พระราม 4

สีลม บางรัก กรุงเทพฯ 10500

- เมื่อ กบข. ตรวจสอบเอกสารที่ได้รับเรียบร้อยแล้วจะดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีของ Trainer จำนวน 2,000 บาท ภายหลังจากที่ กบข. ได้รับเอกสารครบถ้วน

หมายเหตุ : สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

ผู้ประสานงาน : นางสาวยุภาพร อินทร์ักษ์

โทร 02-636-1000 ต่อ 202

โทรสาร 02-636-1000 ต่อ 203 , 02-636-0604

email : Yupapporn@gpf.or.th,vanittha@gpf.or.th

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน
 “บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระภาพที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More)

แบบฟอร์มการขออนุมัติจัดอบรม

เรียน กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ขอส่งแผนการจัดอบรมหลักสูตรการวางแผนการเงิน Smart Up, Freedom More โดยมีจำนวนผู้เข้ารับการอบรม 35 คนขึ้นไป ดังนี้

1. ชื่อวิทยากร (Trainer กบข.)
  - 1.1 .....
  - 1.2 .....
2. กำหนดการจัดอบรม
  - 2.1 วันที่จัดอบรม.....
  - 2.2 เวลาการจัดอบรม.....
  - 2.3 สถานที่การจัดอบรม.....
  - 2.4 จำนวนผู้เข้ารับการอบรม .....
  - 2.5 รายชื่อผู้เข้ารับการอบรม มีดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		

จึงเรียนมาเพื่ออนุมัติแผนการจัดอบรม

สำหรับ กบข.	
อนุมัติ	

ลงชื่อ .....
 (.....)
 ตำแหน่ง .....
 หน่วยงาน .....

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน
 “บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระภาพที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More)

ใบลงทะเบียนเข้ารับการอบรมหลักสูตรการวางแผนการเงิน

หน้าที่ .....

หน่วยงาน.....

จัดอบรม ณ วันที่ ..... เวลา ..... ณ สถานที่.....

โดยวิทยากร 1. .... 2. ....

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	ฝ่าย / หน่วยงาน	เบอร์มือถือ	email	ลายเซ็น ผู้เข้าอบรม ☐
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					
34					
35					

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน
 “บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสราภาพที่มั่นคง” (Smart Up, Freedom More)

แบบสอบถามโครงการให้ความรู้ด้านการวางแผนทางการเงิน
 “บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสราภาพที่มั่นคง”
 SMART Up ..... Freedom More

กรุณา ล้อมรอบคำตอบที่ท่านเห็นด้วย

<p>ข้อ 1 : หลังจากได้ฟังการบรรยายแล้ว ท่านคิดว่าท่าน<u>ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น</u>ในระดับใด จากระดับ 1-5</p>					
เพิ่มขึ้นน้อยมาก	เพิ่มขึ้นบ้าง	กลาง ๆ	เพิ่มขึ้นมาก	เพิ่มขึ้นมาก/สมบูรณ์	
1	2	3	4	5	

<p>ข้อ 2 : หลังจากได้ฟังการสนทนา/บรรยายของวิทยากรในหัวข้อต่าง ๆ แล้วท่านคิดว่า “เนื้อหา” ในแต่ละหัวข้อเป็นอย่างไร</p>					
	ขาดสาระสำคัญ	น้อยไป	พอดี	มากแต่ก็รับได้	มากเกินไป
หัวข้อที่ 1 : การเปลี่ยนแปลง	1	2	3	4	5
หัวข้อที่ 2 : การออม	1	2	3	4	5
หัวข้อที่ 3 : หนี้/การบริหารหนี้	1	2	3	4	5
หัวข้อที่ 4 : ลงทุน/ความเสี่ยง	1	2	3	4	5
หัวข้อที่ 5 : วางแผนเพื่อเกษียณ	1	2	3	4	5

<p>ข้อ 3 : ท่านรู้สึกอย่างไรกับรูปแบบการให้ความรู้เช่นนี้ (วิดีโอสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ + การสนทนา/บรรยายโดยวิทยากร + โมเดลคำนวณความเพียงพอของเงินออม)</p>					
ไม่ดี/ไม่ชอบมาก	ไม่ค่อยชอบ	ก็โอเค	ดีมาก	สุดยอด/ประทับใจ	
1	2	3	4	5	

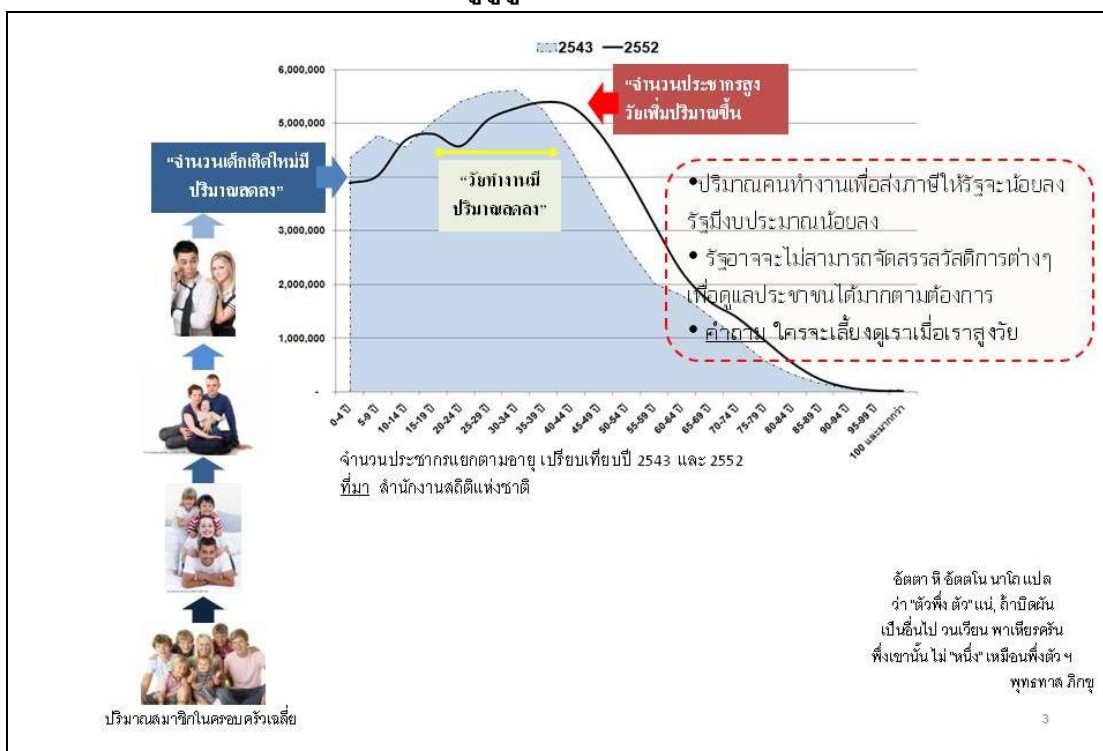
บทที่ 1

การเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ทำให้ต้องมีการวางแผนทางการเงิน (The Changes)

1.1 วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจถึงสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปว่าจะมีผลกระทบต่อการเงิน การบริหารเงินขณะมีรายได้ และการบริหารเงินหลังเกษียณ
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเห็นความสำคัญของการบริหารเงินออม และนำไปสู่การวางแผนทางการเงิน เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิตหลังเกษียณอย่างมีความสุข

1.2 การเปลี่ยนแปลงที่ 1: สังคมเข้าสู่ผู้สูงอายุ (Aging Society)

โครงสร้างประชากรเปลี่ยนไป

ปัจจุบันพบว่า โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก อันเนื่องมาจาก วิวัฒนาการด้านการแพทย์ก้าวหน้าขึ้น ส่งผลต่อการลดระดับการตาย ทำให้คนมีอายุเฉลี่ย ยาวนานขึ้น

ในช่วงปี 2548 จำนวนและสัดส่วนของประชากรในวัยเด็ก (ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี) มี สัดส่วนลดลงเนื่องจากมีการควบคุมจำนวนประชากร โดยมีการคุมกำเนิด ขณะที่จะมี จำนวนและสัดส่วนของประชากรในวัยแรงงาน (อายุ 15-50 ปี) ที่มากขึ้น และมีการคาดการณ์ว่า

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน

“บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสราภาพที่มั่นคง” (Smart Up, Freedom More)

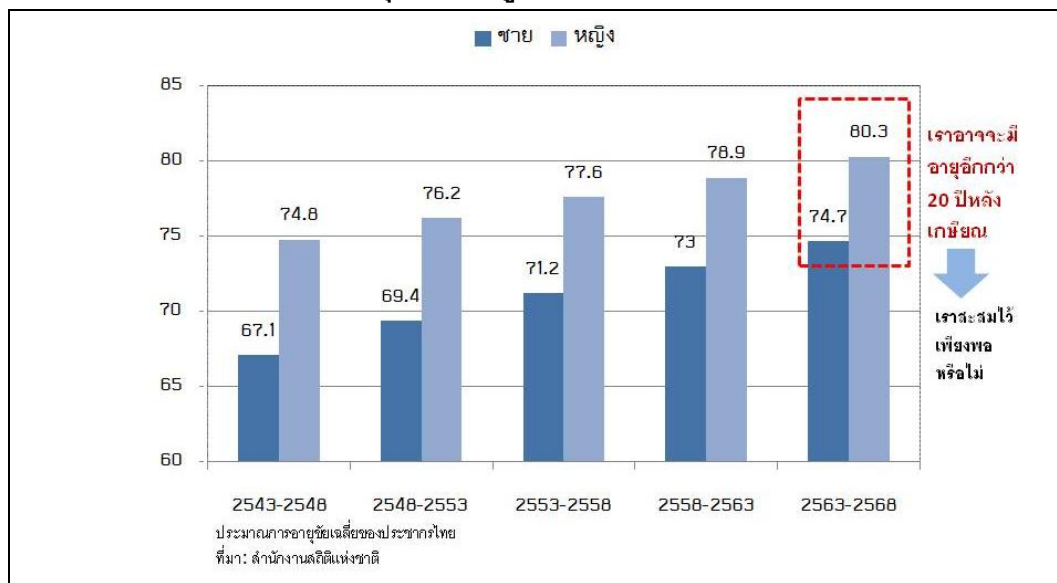
ปี 2568 หรือในอีก 15 ปีข้างหน้า จำนวนประชากรผู้สูงอายุจะมีจำนวนมากขึ้นเป็น 14.9 ล้านคน และปี 2573 จะเพิ่มขึ้นเป็น 17.8 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 25 ของประชากรทั้งประเทศ อาจเรียกได้ว่า จะเกิดวิกฤตผู้สูงอายุในอีก 15 ปีข้างหน้า สภาพการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดเป็นการเปลี่ยนแปลงสำคัญของสังคม 2 ประการดังนี้

- (1) ประชากรวัยทำงานมีปริมาณลดลง รัฐบาลเก็บรายได้จากภาษีได้น้อยลง รัฐบาลที่มีงบประมาณน้อยลงไม่สามารถจัดหาสวัสดิการต่างๆ มาดูแลประชาชนได้มากตามที่ต้องการ
- (2) ประชากรที่สู่วัยมีโอกาสจะต้องอยู่โดยลำพังโดยไม่มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ดูแล

คำถามชวนคิด

- หากเราสู่วัยขึ้นไม่มีลูกหลานดูแล ไม่มีเงินใช้ เราจะใช้ชีวิตอยู่อย่างไร

1.3 การเปลี่ยนแปลงที่ 2: อายุขัยเฉลี่ยสูงขึ้น

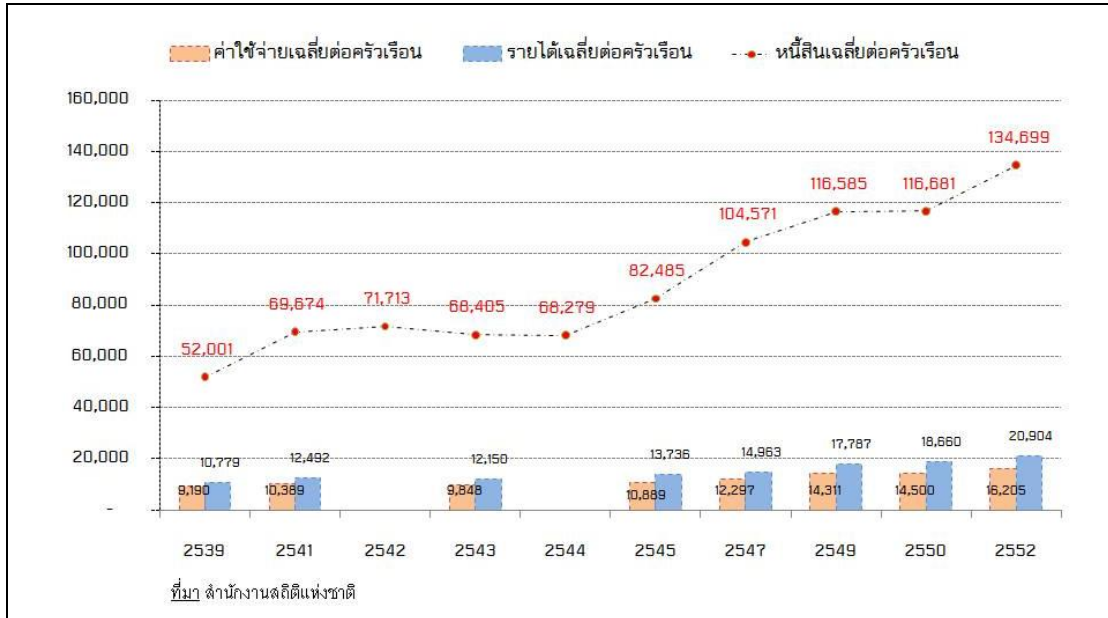

ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ในช่วงปี 2553 – 2558 เพศชายมีอายุขัยเฉลี่ย 71.2 ปี และเพศหญิงมีอายุขัยเฉลี่ย 77.6 ปี และอีกเพียง 10 ปีข้างหน้าในช่วง 2563-2568 เพศชายจะมีอายุขัยเฉลี่ยสูงขึ้นเป็น 74.7 ปี และเพศหญิงมีอายุขัยเฉลี่ยสูงขึ้นเป็น 80.3 ปี ดังนั้น เมื่อระยะเวลาผ่านไป ประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงมีแนวโน้มมีอายุขัยเฉลี่ยยาวนานขึ้นและมีชีวิตยืนยาวหลังเกษียณไม่ต่ำกว่า 20 ปี

ในช่วงเวลาหลังเกษียณเป็นช่วงที่ไม่มีรายได้แต่ยังคงมีรายจ่ายที่จะใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ แล้วเราจะเตรียมตัวอย่างไรในช่วงชีวิตภายหลังเกษียณอีก 20 ปี

1.4 ความเป็นจริงของสภาพสังคมไทยปัจจุบัน : 3 เพิ่ม (รายได้เพิ่ม รายจ่ายเพิ่ม หนี้สินเพิ่ม)

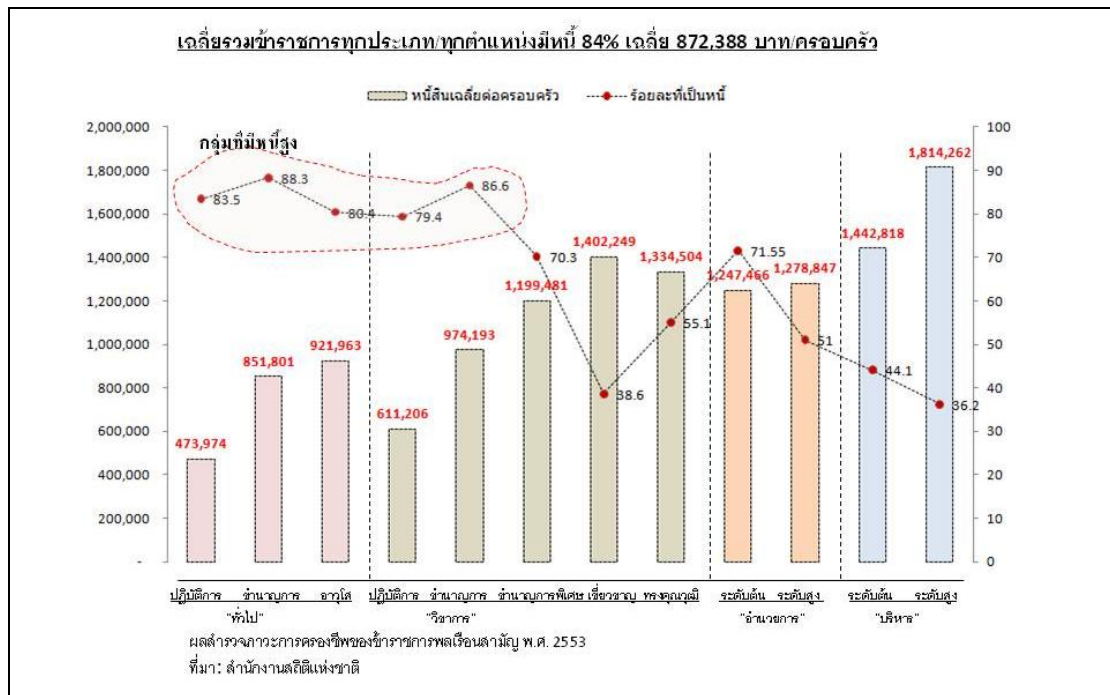

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติสำรวจล่าสุด ระบุว่าประชากรไทยมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงขึ้น ขณะเดียวกันก็มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นเช่นกัน ประเด็นที่น่ากังวลคือ หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนก็เพิ่มขึ้น สภาพการณ์เช่นนี้เป็นสภาพการณ์ที่เป็นปัญหาซึ่งหลายๆประเทศประสบอยู่ เรียกว่าเป็นสภาพการณ์ของ Working Poor – ยิ่งทำงาน ยิ่งจนมาก เพราะเราจ่ายมาก เป็นหนี้มากกว่าเดิม รายได้ที่เพิ่มขึ้นไม่ได้ทำให้ฐานะทางการเงินมั่นคงขึ้นแต่อย่างใด

คำถามชวนคิด :

- เราเป็นหนี้มาก หรือน้อย
- ทำอย่างไรเราจึงจะมีหนี้เท่าที่จำเป็น

1.5 สถานะการเป็นหนี้ของข้าราชการ

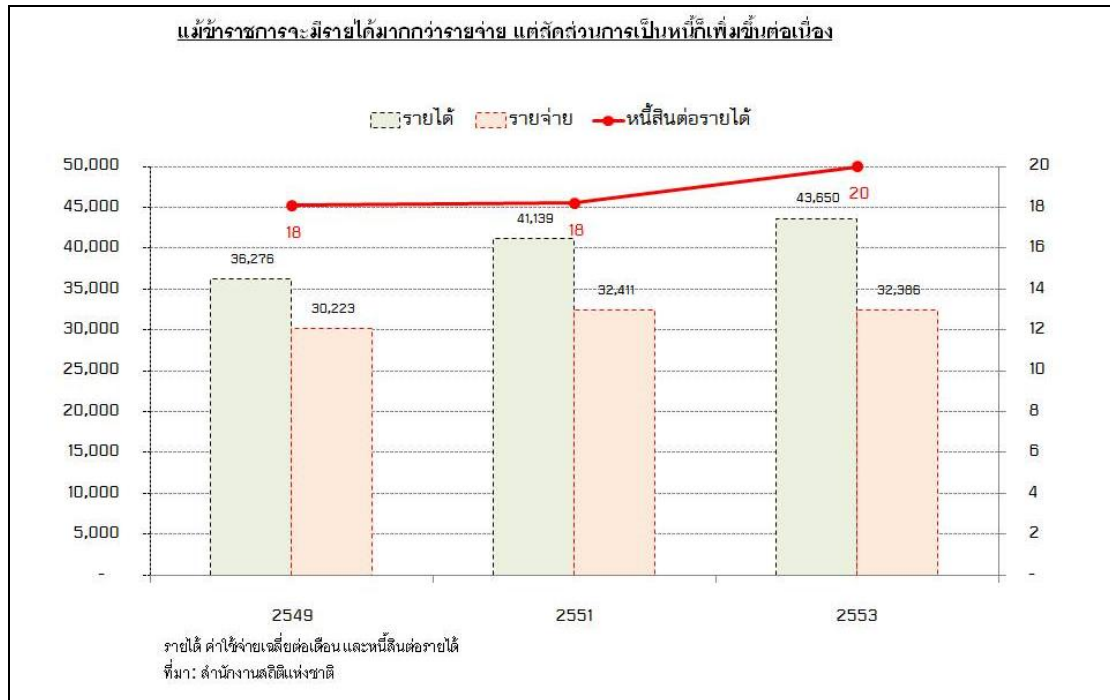
ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ศึกษาภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ ในพ.ศ. 2553 ระบุว่าโดยเฉลี่ยรวมแล้วข้าราชการทุกประเภททุกตำแหน่งมีหนี้ 84% เฉลี่ยหนี้ ประมาณ 872,388 บาท/ครอบครัว

ทั้งนี้หากศึกษาการเป็นหนี้ของข้าราชการในแต่ละกลุ่มก็จะพบว่าข้าราชการกลุ่มทั่วไป และข้าราชการระดับปฏิบัติการระดับต่ำเป็นหนี้ในสัดส่วนสูง (80% ขึ้นไป)

คำถามชวนคิด :

- จะแก้ปัญหาหนี้ให้เบ็ดเสร็จเด็ดขาดได้อย่างไร
- การเป็นหนี้เพราะข้อเสนอดีๆ อาทิ ดอกเบี้ย 0% แท้จริงแล้วดีต่อตัวท่านจริงหรือไม่

1.6 หนี้สินต่อรายได้ของข้าราชการ

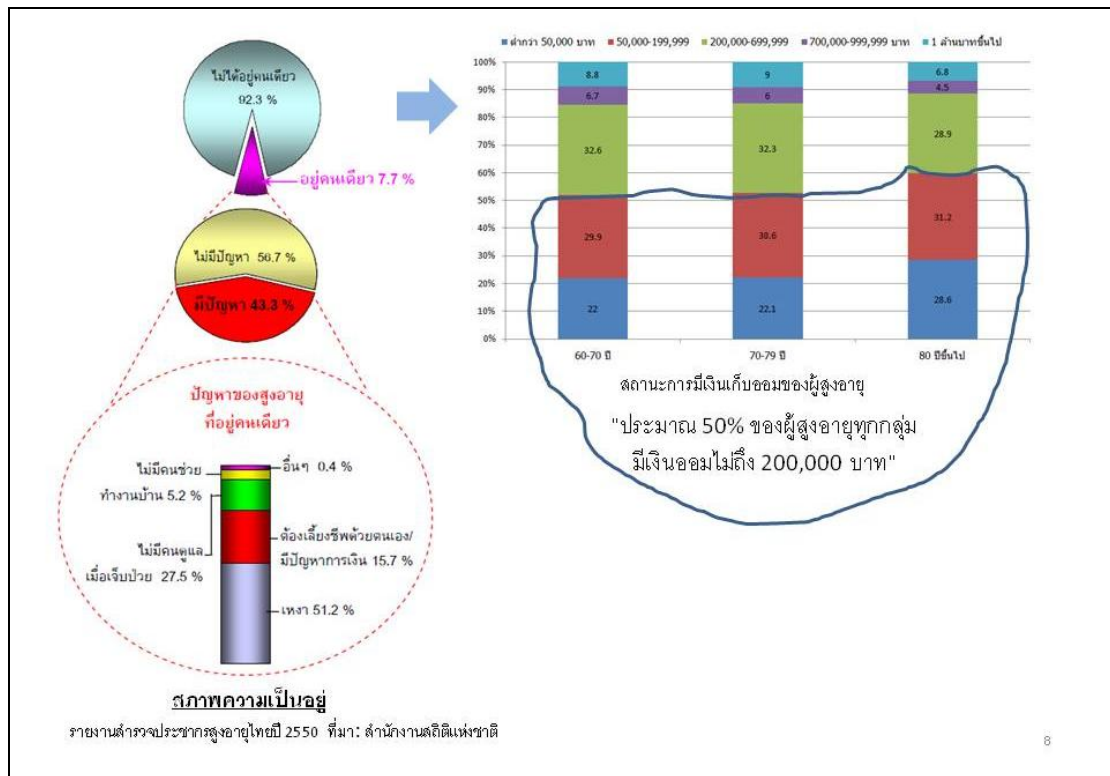

ข้อมูลจากการศึกษาเดียวกันของสำนักงานสถิติแห่งชาติยังระบุอีกว่าข้าราชการไทยมีแนวโน้มเป็นหนี้ในสัดส่วนต่อรายได้ที่สูงขึ้น โดยในปี 2553 พบว่าสัดส่วนหนี้ต่อรายได้สูงถึง 20 เท่า นั่นก็หมายความว่าหากจะชำระหนี้ให้หมดต้องทำงานใช้หนี้ 20 เดือนโดยไม่นำเงินเดือนไปใช้จ่ายเลย

คำถามชวนคิด :

- หากท่านเป็นหนี้ต่ำกว่าหรือน้อยกว่า 20 เท่าของข้าราชการทั่วไปโดยเฉลี่ย
- ท่านมีแนวทางลดภาระหนี้เพื่อเพิ่มสัดส่วนเงินออมต่อรายได้ได้อย่างไร

1.7 สิ่งที่จะเกิดขึ้นกับเราหลังเกษียณ

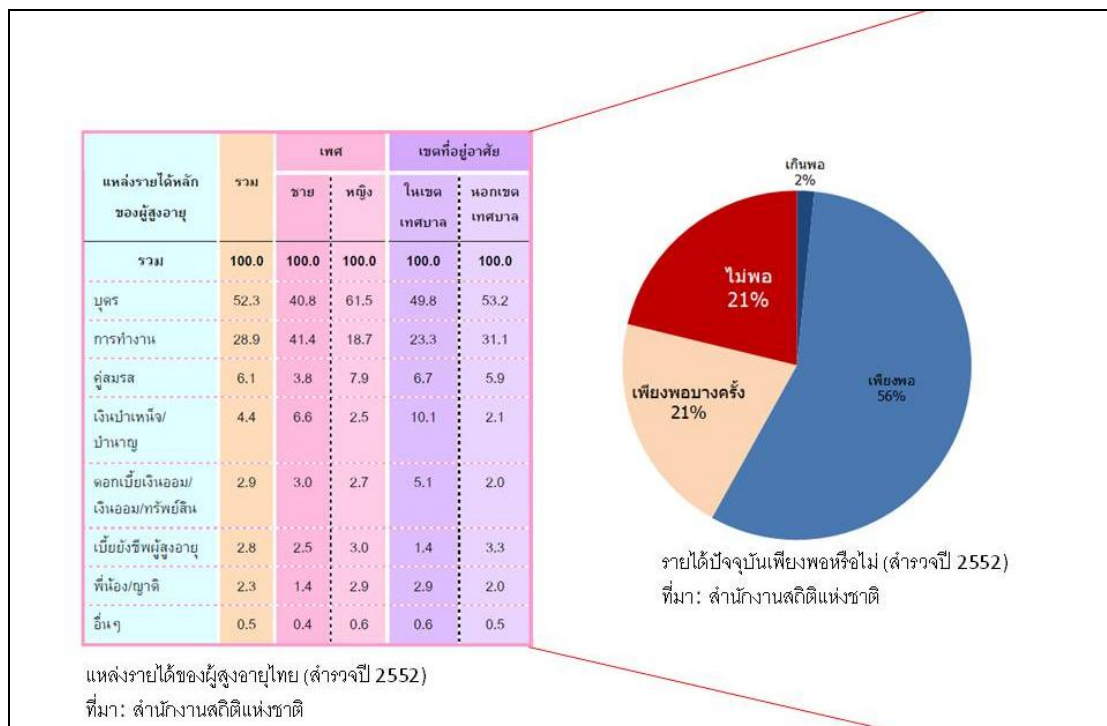

นอกจากจะมีการศึกษาถึงสถานะการเป็นหนี้ของข้าราชการ สำนักงานสถิติแห่งชาติยังมีการศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุไทยในปี 2550 และพบว่าผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวซึ่งมีอยู่ประมาณ 7.7% นั้นมีโอกาสที่จะมีปัญหาชีวิต 43.3% ปัญหาส่วนใหญ่ของคนกลุ่มนี้คือเหงา และขาดคนดูแล รายงานฉบับเดียวกันยังสรุปว่าผู้สูงอายุไทยปัจจุบันนี้กว่า 50% มีเงินออมไม่ถึง 200,000 บาท ซึ่งก็ไม่น่าจะเพียงพอสำหรับใช้อย่างมีคุณภาพชีวิตต่อเนื่องจนบั้นปลายชีวิต

คำถามชวนคิด :

- บั้นปลายชีวิตเราจะเป็นอย่างไร เราจะมีเงินพอใช้หรือไม่ จะมีลูกหลานคอยดูแลใกล้ชิดหรือไม่
- หากเราจำเป็นต้องอยู่คนเดียว เราจะบริหารชีวิต บริหารเงินออมของเราอย่างไรให้เพียงพอ
- หากพิจารณาแล้วและพบว่าเราอาจมีเงินไม่พอใช้ในวันบั้นปลายชีวิต อีกทั้งยังมีหนี้อยู่อีกมาก เราควรทำอย่างไร

1.8 รายได้ของผู้สูงอายุหลังเกษียณ

สำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่ารายได้กว่า 50% ของผู้สูงอายุมาจากบุตร ที่เหลือได้จากการทำงาน คู่สมรส เงินบำนาญบำนาญ และรายได้จากแหล่งอื่นๆ ตามลำดับ งานศึกษาเดียวกันยังระบุว่าผู้สูงอายุคิดว่ารายได้ที่ได้รับในปัจจุบันถือว่าเพียงพอเพียง 56% ที่เหลือระบุว่าเพียงพอเล็กน้อยเป็นบางครั้งและไม่เพียงพอ

คำถามชวนคิด :

- หากขนาดของครัวครัวมีแนวโน้มเป็นเช่นนี้ต่อเนื่อง โอกาสที่ผู้สูงวัยต้องอยู่คนเดียวก็เพิ่มขึ้น เช่นนั้นแล้วผู้สูงอายุจะดำรงชีวิตได้อย่างไร

ด้วยเหตุนี้เราจึงต้อง

"วางแผนทางการเงิน"

และ

"การวางแผนทางการเงินคือ
การวางแผนชีวิต"

1.9 การวางแผนทางการเงินคือการวางแผนชีวิต

4 "เป้าหมายสำคัญแห่งชีวิต"

Wealth "ความมั่งคั่ง"
Happiness "ความสุข"
Peace of Mind "ความสงบ"
Health "สุขภาพ"

"สี่เป้าหมายสำคัญแห่งชีวิต ต่างมีผลต่อกันและกันไขว้กันไปไขว้กันมา หากความมั่งคั่งก็ไร้ความสุข มีความมั่งคั่งไร้สุขภาพแข็งแรงก็มีความทุกข์... เป็นสังขาร"

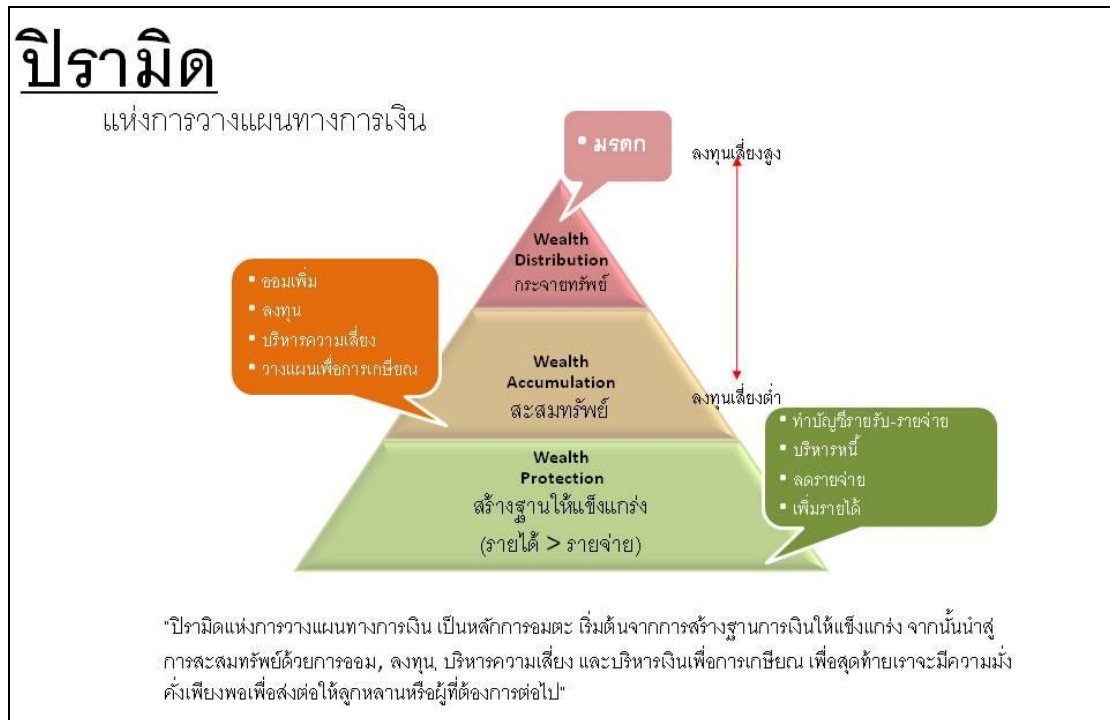
11

การวางแผนทางการเงินคือการวางแผนชีวิตอย่างมีเป้าหมายเพราะชีวิตของเราทุกคนต่างก็มี 4 เป้าหมายด้วยกันทั้งสิ้น เป้าหมายแรกคือ 1) การมีความสุข, 2) การมีสุขภาพที่แข็งแรง , 3) การมีฐานะทางการเงินที่มั่นคง และ 4) การมีจิตใจที่สงบ **ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปไม่ได้**

คำถามชวนคิด :

- หากท่านไม่สามารถบรรลุเป้าหมายสำคัญของชีวิตทั้ง 4 ประการ ท่านจะมีความสุขได้อย่างไร
- สำหรับตัวท่านแล้วเป้าหมายใดสำคัญที่สุดในการดำรงชีวิต
- ท่านคิดว่าเราสามารถมีความสุขได้หรือไม่หากฐานะการเงินมีปัญหา

1.10 พีระมิดแห่งการวางแผนทางการเงิน

การวางแผนทางการเงินที่มีหลักการมักอยู่ในรูปของพีระมิด ที่ต้องเริ่มจากการสร้างฐานให้แข็งแกร่งทำให้รายได้มากกว่ารายจ่าย การบริหารจัดการในส่วนนี้มีหลายวิธี อาทิ การเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบริหารหนี้สิน โดยมีกลไกการทำบัญชีรายรับรายจ่ายเป็นกลไกช่วยคำนวณ

หลังจากที่ได้ผ่านขั้นตอนนี้แล้ว ผู้ที่ประสงค์จะวางแผนทางการเงินให้เป็นระบบสามารถเริ่มในลำดับต่อไปนั่นคือสะสมทรัพย์สิน การจัดการสำคัญในขั้นตอนนี้คือการลงทุน การบริหารความเสี่ยงจากการลงทุน การออมเพิ่ม และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ

สุดท้าย คือ ขั้นตอนกระจายทรัพย์สิน ซึ่งหมายถึงการแบ่งมรดกให้ลูกหลาน หรือการบริหารจัดการให้ผู้ที่ได้เดือดร้อน

คำถามชวนคิด :

- หากวันนี้ท่านยังไม่สามารถสร้างฐานพีระมิดแรกให้แข็งแกร่ง ท่านจะเป็นที่พึ่งแก่ตัวท่านเองและลูกหลานในวันข้างหน้าได้อย่างไร

บทที่ 2 การออม

2.1 วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมตระหนักในประโยชน์และความจำเป็นของการออม
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเรียนรู้ถึงแนวทางการออมที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ผู้อบรมเรียนรู้เคล็ดลับเพื่อแก้ปัญหาออมไม่พอ และออมไม่สำเร็จ
4. เพื่อให้ผู้อบรมตระหนักในหายนะของเงินเฟ้อ – ศัตรูสำคัญของเงินออม

2.2 นิยามการออม

การออมเป็นการสะสมเงินเพื่อใช้ในอนาคต หลายคนจึงมองว่าการออมเป็นเรื่องลำบาก เพราะไม่ได้ใช้เงินในวันนี้ หลายคนจึงนิยาม การออม คือ การอด ทั้งนี้เพราะไปเปรียบเทียบไป ว่า **“อดใช้เงินซื้อสินค้าที่อยากได้ในวันนี้”** ซึ่งหากนิยามการออมเช่นนั้น หลายคนก็ไม่อยาก ออม หันนำเงินที่หาได้มาใช้เพื่อซื้อสินค้าทุกอย่างที่ต้องการ

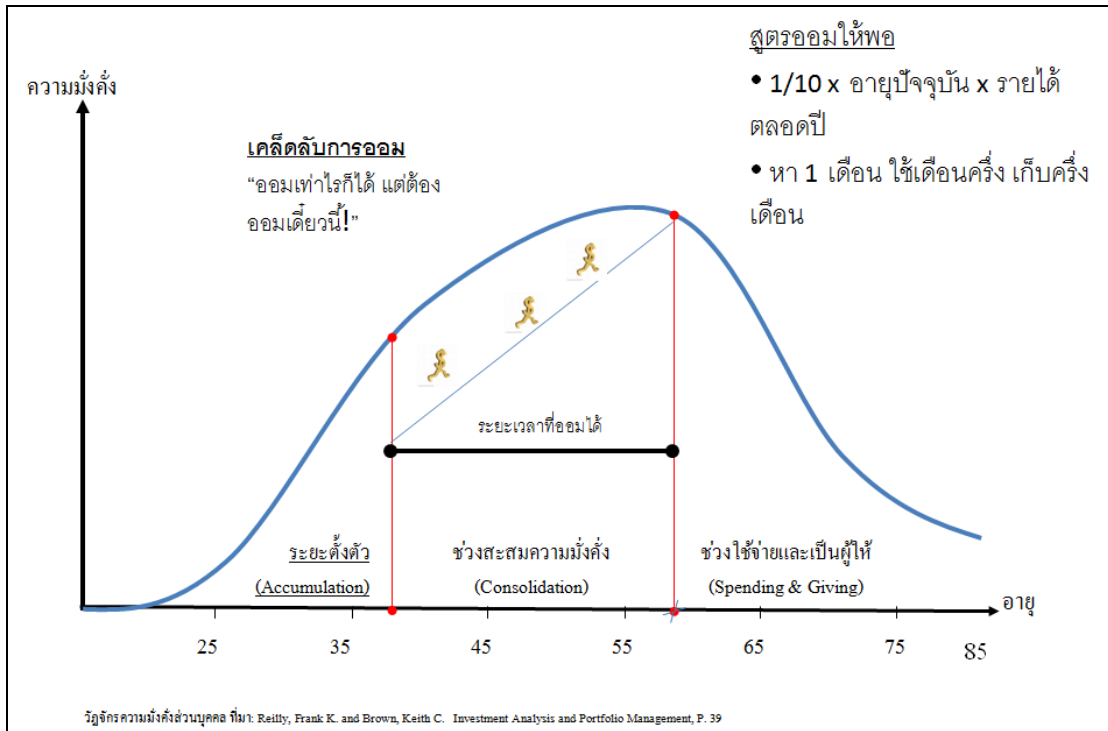
2.3 ประโยชน์ของการออม

ตนเอง	ครอบครัว	ต่อประเทศ
เป็นหลักประกันขณะทำงาน (กรณีว่างงานฉุกเฉิน)	ทำให้สมาชิกในครอบครัวรู้สึกมั่นคงทางจิตใจ และมั่นคงทางการเงิน	ทำให้เศรษฐกิจหมุนเวียน
มีทุนประกอบอาชีพเสริม หรือเปลี่ยนอาชีพ (หากต้องการ)	มีหลังเปิดประตูสู่อากาศของบุตรหลาน	ไม่เป็นภาระสังคม
มีสำรองไว้ใช้ซื้อสิ่งจำเป็น	เป็นที่พึ่งของสมาชิกในครอบครัวกรณีฉุกเฉิน	
มีเงินไว้ใช้หลังเกษียณ 	เป็นมรดกให้ลูกหลานต่อไป	

การออมไม่ได้มีประโยชน์เฉพาะสำหรับตัวผู้ออม หากแต่ยังเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม ทำให้ผู้ออมได้เป็นที่พึ่งของสมาชิกในครอบครัวและทำให้ภาครัฐไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายมากในการจัดการระบบประกันสังคมเพื่อดูแลผู้ที่ไม่สามารถดูแลตนเองได้เมื่อเงินไม่พอใช้

ประโยชน์สูงสุดสำหรับตนเองสำหรับการออมคือการมีเงินสำรองไว้ใช้ในวันเกษียณซึ่งเป็นวันที่ไม่มีรายได้ประจำ สุขภาพอาจจะเสื่อมถอย และลูกหลานไม่สามารถดูแลได้เต็มที่

2.4 ออมเท่าไรจึงจะดี/ออมเท่าไรจึงจะพอ

แม้ว่าแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันทั้งในการจับจ่ายใช้สอย การออม และเป้าหมายในการลงทุน ในแต่ละช่วงอายุของแต่ละคน อย่างไรก็ตามหากมองภาพรวมของความมั่งคั่งของคนในช่วงอายุ ต่างๆ ได้ สามารถแบ่งได้เป็น 4 ช่วงอายุ ดังนี้

ช่วงที่ 1 ระยะสะสมความมั่งคั่ง (Accumulation Phase) ช่วงอายุประมาณ 20-40 ปี

ในช่วงแรกนี้เป็นช่วงที่เราเริ่มทำงาน เริ่มตั้งตัวซึ่งเป็นช่วงที่เรามักจะพยายามหาเงินมาใช้จ่ายให้กับความต้องการของเราในระยะสั้นๆ เช่น หาเงินไว้เพื่อดาวน์รถ ดาวน์บ้าน เริ่มสะสมเงินเพื่อซื้อทรัพย์สินที่ต้องการ คนในช่วงอายุนี้อาจจะจัดสรรเงิน สะสมไว้เพื่ออนาคตด้วย เช่น ถ้าเป็นคนทำงานรับเงินเดือนของบริษัทเอกชน ก็อาจจะสะสมเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือถ้าเป็นข้าราชการก็สะสมเงินเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และก็อาจจะจัดสรรเงินเพื่อการลงทุนระยะยาวเอาไว้ตอนเกษียณอีกด้วย เช่น ซื้อกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ

ในช่วงเวลานี้เรายังมีระยะเวลาในการลงทุนที่ยาวนานเพราะมีเวลาทำงานหารายได้อีกนานพอที่จะรองรับความเสี่ยงในเรื่องของความผันผวนของสภาวะตลาดได้ ซึ่งอาจจะกำหนดการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูงขึ้น เพื่อหวังผลตอบแทนที่สูงเกินกว่าอัตราผลตอบแทนของตลาด

ช่วงที่ 2 ช่วงระยะมั่นคง (Consolidation Phase) ช่วงอายุประมาณ 40-60 ปี เป็นช่วงที่เราค่อนข้างอยู่ตัว โดยทั่วไปผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่างนี้ จะชำระหนี้สินที่สร้างเอาไว้ได้จนเกือบหมดไปแล้ว ซึ่งจะเป็นช่วงที่รายได้ที่ได้รับจากการทำงานตอนนี้มากกว่ารายจ่ายที่เกิดขึ้น ซึ่งเริ่มมีเงินเหลือเพื่อนำมาลงทุนได้และโดยมากจะต้องการลงทุนระยะยาวเพื่อนำเงินเอาไว้ใช้จ่ายยามเกษียณ ซึ่งเป็นการลงทุนที่ได้ผลตอบแทนที่แน่นอนและรักษาเงินต้นเอาไว้

ช่วงที่ 3 ระยะเวลาใช้จ่าย (Spending Phase) ช่วงอายุประมาณ 60-70 ปี เป็นช่วงของการใช้จ่าย เป็นช่วงที่เราเลิกทำงานกันแล้ว หรือบางคนอาจจะทำงานน้อยลง ซึ่งเมื่อถึงตอนนั้นจะเป็นเวลาที่เราจะต้องจ่ายเงินอย่างเดียว โดยนำ เงินที่สะสม หรือเงินจากการลงทุนเอาไว้มาใช้ ไม่ว่าจะเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญหรือจากกองทุนประกันสังคม จึงจำเป็นเองที่เราจะต้องปรับเปลี่ยนการลงทุนให้มีความเสี่ยงน้อยที่สุด เป้าหมายการลงทุนที่คนในช่วงอายุนี้ตั้งเอาไว้ ก็คงจะเป็นแค่การลงทุนที่ทำให้ผลตอบแทนเอาชนะอัตราเงินเฟ้อได้ก็พอ

ช่วงที่ 4 (Gifting Phase) เป็นช่วงของการให้ซึ่งอาจจะเป็นเวลาเดียวกันกับการใช้จ่าย เมื่อเรามีเงินเก็บมากพอที่จะใช้จ่ายไปจนตลอดชีวิตแล้ว มีเงินสำรองยามฉุกเฉิน มีกรรมกรรมประกันชีวิต ประกันสุขภาพแล้ว เราแบ่งส่วนที่เกินนั้นให้กับลูกหลาน ญาติพี่น้อง หรือบริจาคให้กับมูลนิธิการกุศลต่างๆ เพื่อช่วยเหลือสังคมกันบ้าง

จากช่วงอายุต่างๆที่แบ่งไว้นั้นจะเห็นได้ว่าถ้าเรามีระยะเวลาในการลงทุนที่ยาวนานเราก็จะสามารถยอมรับความเสี่ยงได้สูงมากหน่อย เพราะเรายังมีเวลาทำงานหารายได้และมีเวลาลงทุนอยู่อีกนาน ซึ่งจะสามารถรับความผันผวนของการลงทุนได้มากกว่าคนที่มียุ่่มากมีระยะเวลาในการทำงานเหลือน้อยแล้วและเมื่อผ่านพ้นแต่ช่วงอายุนั้นมาแล้ว ก็ควรจะมีการลงทุนต่อไป แต่ปรับเปลี่ยนระดับการยอมรับความเสี่ยงให้ต่ำลงตามระยะเวลาในการลงทุนที่เหลืออยู่ซึ่งเราสามารถที่จะลงทุนผ่านช่องทางการลงทุนที่เสี่ยงน้อยลงไป

คำถามชวนคิด :

- ท่านคิดว่ากุญแจสู่ความสำเร็จของการออมคือการมีสูตร/เคล็ดลับของการออมหรือการมีวินัยควบคุมตัวเองแท้จริงโดยไม่ต้องพึ่งเคล็ดลับ

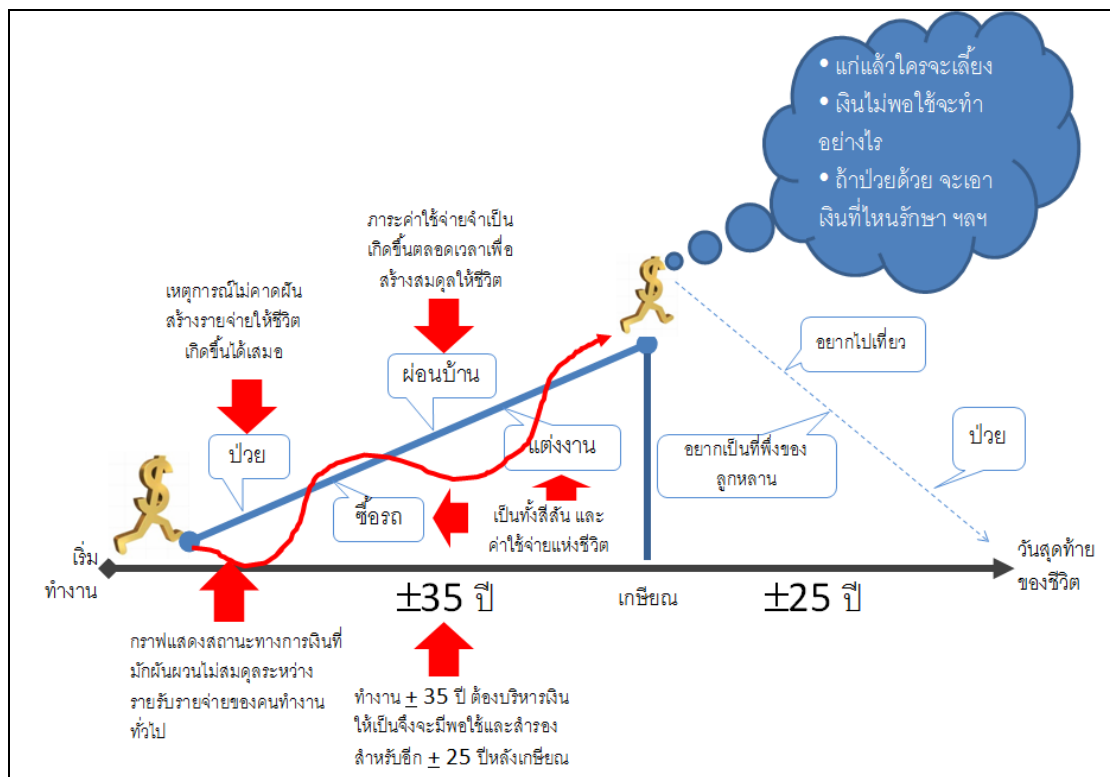
เกร็ดเล็ก ๆ น้อยสำหรับการออมด้วยวิธีฝากเงิน

1. การฝากเงินควรจะมีระยะเวลาการฝากตรงกับความต้องการใช้เงินในอนาคตเพราะการถอนเงินออกก่อนครบกำหนด ธนาคารพาณิชย์อาจให้ดอกเบี้ยไม่เท่ากับที่ตกลงกันไว้ทำให้สูญเสียโอกาสไป
2. ความมั่นคงของสถาบันที่รับฝากเงินซึ่งจะสะท้อนถึงความปลอดภัยของเงินต้นและดอกเบี้ยที่จะได้รับในอนาคต
3. พิจารณาอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับโดยเปรียบเทียบอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของแต่ละสถาบันการเงิน ซึ่งสถาบันที่มีความมั่นคงสูงจะมีผู้มาฝากเงินเป็นจำนวนมาก อัตราดอกเบี้ยเงินฝากก็จะต่ำกว่าสถาบันการเงินที่มีความมั่นคงน้อยกว่า
4. คำนึงถึงระยะเวลาการฝากเงิน ถ้าสมาชิกยังไม่มีความต้องการใช้เงินก่อนก็อาจเลือกที่จะฝากในระยะเวลาที่ยาวนานขึ้นเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น
5. การคาดการณ์อัตราดอกเบี้ยในอนาคตถ้าคาดการณ์ว่าอัตราดอกเบี้ยในอนาคตอันใกล้นี้มีโอกาสปรับตัวเพิ่มขึ้นก็อาจจะเลือกฝากเงินระยะสั้นเพื่อรออัตราดอกเบี้ยใหม่

เราจะต้องออมเงินนานแค่ไหน ขึ้นอยู่กับว่า

- จำนวนเงินต้นที่ออมได้แต่ละครั้ง
- อัตราดอกเบี้ยที่ได้รับ
- ระยะเวลาการฝาก
- เป้าหมายเงินออมที่ต้องการ

2.5 อุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถออมได้ตามแผนที่วางไว้

แม้หลายคนจะมีความตั้งใจที่จะออมแต่ก็ใช้ว่าจะสำเร็จราบรื่นเสมอไป เพราะขณะที่ออมจะเกิดเหตุการณ์และความจำเป็นต่างๆ ทำให้ไม่สามารถออมได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ เหตุการณ์และความจำเป็นเหล่านั้น ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นผลมาจากตัวเราเสมอไป อาจเป็นผลเนื่องจากสมาชิกในครอบครัวก็ได้

ประเด็นสำคัญที่พึงตระหนักคือ การตั้งคำถามต่อตนเองอย่างจริงจังในคำตอบว่าในเมื่อเรามีโอกาสมีชีวิตหลังเกษียณอีกไม่ต่ำกว่า 25 ปี เราได้พยายามออมให้พอเพื่อให้มีเงินใช้อย่างมีคุณภาพชีวิตใกล้เคียงปัจจุบันแล้วหรือไม่ หากมองระยะเวลาทำงานสะสมเงินซึ่งอาจเริ่มต้นจริงจังเมื่ออายุ 25 ปี เกษียณอายุ 60 ปี ก็หมายความว่าเรามีเวลาสะสมเงินประมาณ 35 ปี เพื่อใช้ขณะทำงานและหลังเกษียณรวมกันถึง 60 ปี เพื่อเป็นการดูแลตัวเราและสมาชิกในครอบครัวก็หมายความว่าเรามีเวลาเพียงเล็กน้อยสำหรับภาระอันยิ่งใหญ่

คำถามชวนคิด :

- ทำอย่างไรเราจึงจะมีเงินใช้สม่ำเสมอเพื่อดูแลเราและคนที่เรารักให้มีคุณภาพชีวิตใกล้เคียงก่อนเกษียณ

2.6 ทางเลือกในการออม

<p>ทางเลือกที่ 1: ใช้ก่อนออม</p> <ul style="list-style-type: none"> ข้อดี: ได้ใช้จ่ายสบายใจ เหลือเท่าไรค่อยออม ข้อเสีย: มักไม่ค่อยเหลือออม มักมีข้อแก้ตัวให้กับรายจ่าย, อาจมีปัญหาเงินไม่พอใช้ในอนาคต 	<p>รายได้ รายจ่าย เงินออม</p>	
<p>ทางเลือกที่ 2: ออมก่อนใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> ข้อดี: ได้ออมแน่ๆ, เงินออมสามารถนำไปหมุนเวียนสร้างรายได้เพิ่ม, มั่นใจว่าจะมีปัญหาทางการเงินในอนาคตน้อยหรือไม่มีเลย ข้อเสีย: อาจจะรู้สึกอึดอัดที่มีเงินเหลือใช้วันนี้ จำกัด 	<p>รายได้ เงินออม รายจ่าย</p>	

คนส่วนมากคุ้นเคยกับการ “ใช้ก่อนออม” ทั้งนี้เพราะคุ้นเคยกับการออมที่ได้รับการปลูกฝังแต่เด็ก ๆ ว่าควรนำเงินเหลือจากค่าขนมในแต่ละวันมาหยอดกระปุกเพื่อออม แท้จริงแล้ววิธีการเช่นนั้นเป็นอุปสรรคต่อการออมสำหรับภาวะปัจจุบันที่มีสินค้าเชื่อเชิญให้ซื้ออยู่ตลอดเวลา ผู้ที่ยึดแนวทางนี้และขาดความสามารถในการยับยั้งตนเองจะไม่สามารถออมได้อย่างตั้งใจ

อีกแนวทางหนึ่งของการออมที่มีโอกาสสร้างวินัยในการออมสูงคือการ “ออมก่อนใช้” แนวทางนี้จะว่าไปแล้วก็เหมือนเป็นการบังคับตนเองกลายๆ ว่ามีเงินใช้เพียงเท่านี้ จำเป็นต้องทำให้พอผู้ที่เลือกแนวทางนี้อาจรู้สึกอึดอัด เพราะรู้สึกว่าเงินใช้น้อย แต่วิธีการนี้เป็นการสร้างวินัยที่ดี ซึ่งหากทำสม่ำเสมอจะทำให้ผู้ออมรู้สึกคุ้นเคยกับเงินที่มีอยู่และสามารถดำเนินชีวิตไปได้อย่างสบาย กลไกที่เป็นตัวช่วยสำหรับการออมก่อนใช้คือการทำข้อตกลงกับธนาคารให้หักเงินเดือนเข้าบัญชีอัตโนมัติ

คำถามชวนคิด :

- หากปัจจุบันท่านออมแบบ “ออมก่อนใช้” และไม่ได้ทำให้เกิดวินัยในการออม ท่านคิดว่าท่านควรที่จะเปลี่ยนเป็น “ใช้ก่อนออม” หรือไม่

2.7 เคล็ดลับแก้ปัญหาออมไม่พอ

- **เพิ่มรายได้**
  - ไม่มีอะไรได้มาฟรี ต้องลงทุน ลงแรง (มีฝีมือ)
  - ฝึกอบรมอาชีพกับกบข.
  - ลงทุนทางการศึกษา ทำให้มีโอกาสมีรายได้เสริม (อาทิ สอนหนังสือ)
- **ลดรายจ่าย**
  - **ฉลาดซื้อ**
    - ซื้อเฉพาะที่จำเป็น
    - ซื้อสินค้าที่ต้นทุนต่อหน่วยต่ำ
  - **ฉลาดใช้**
    - ประหยัด
    - ดูแลของใช้ให้อยู่ในสภาพดี
  - **ฉลาดใช้ชีวิต**
    - ซื้อ/ใช้สินค้าในปริมาณที่เหมาะสม ราคาพอควร
    - ดูแลร่างกายให้สุขภาพแข็งแรง (ลดค่าใช้จ่ายรักษาพยาบาล)
    - แต่ต้องมีความสุข อย่าทรมานตนเอง

เพิ่มรายได้ - ลดรายจ่ายเป็นแนวทางเพิ่มปริมาณการออมสำคัญสำหรับผู้ที่ยังออมไม่พอ สำหรับผู้ที่ไม่สามารถลดรายจ่ายหรือยังไม่อยากลดรายจ่าย การเลือกใช้นโยบายเพิ่มรายได้ ด้วยการประกอบอาชีพเสริมดูเหมือนจะเป็นทางออกเดียวเพื่อแก้ปัญหาออมไม่พอ

สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเพิ่มรายได้ให้กับตนเองได้ คงต้องหันมาจริงจังกับการลดรายจ่าย เทคนิคสำคัญ คือ การฉลาดซื้อ-ฉลาดใช้-ฉลาดใช้ชีวิตโดยการเลือกดำรงตนอยู่กับความพอเหมาะ ไม่ตึงเกินไป ไม่หย่อนเกินไป เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกยากลำบาก เครียดและส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต สุขภาพกายในภายหลัง

คำถามชวนคิด :

- ท่านเคยคิดว่าท่านสามารถลดรายจ่ายของท่านจากพฤติกรรมใดมากกว่ากันระหว่าง
ฉลาดซื้อ ฉลาดใช้ และฉลาดใช้ชีวิต

สูตรลับการออม

1. ออม 10 ลบ 10 มีอยู่ 2 แบบ

- การออมแบบลบ 10 สำหรับคนที่วางแผนการเงินของตนเองได้และสามารถกันไว้เป็นเงินออมทุก ๆ เดือน นั่นคือ เมื่อได้เงินเดือนหรือมีรายได้อื่น ๆ ก็หักเงินออกมาร้อยละ 10 เป็นเงินออมฝากเข้าบัญชีไว้ เช่น ถ้าได้เงินเดือน 10,000 บาท หักเงินออกมาร้อยละ 10 เท่ากับ 1,000 บาท เก็บไว้เป็นเงินออม

- การออมแบบเพิ่ม 10 กลยุทธ์นี้เหมาะกับคนที่ชอบซื้อ ไม่ว่าจะจะเป็นของใช้จำเป็นหรือของฟุ่มเฟือยต่าง ๆ เมื่อซื้อของที่ต้องการแล้ว ให้เอาเงินร้อยละ 10 ของราคาสินค้านั้น ๆ มาเป็นเงินออม เช่น เมื่อซื้อของชิ้นหนึ่งราคา 1,000 บาทให้นำเงินอีกร้อยละ 10 เท่ากับ 100 มาเป็นเงินออมไว้ ดังนั้น การออมด้วยวิธีนี้ ถึงแม้จะเป็นนักชอปปอย่างไรยังมีเงินเหลือเก็บอยู่ตลอด

2. ออมเงินร้อยละให้ได้เงินล้าน

สำหรับคนที่มีรายได้น้อย เราสามารถมีเงินแสนเงินล้านได้ไม่ยาก เพียงแค่เราเก็บเงินวันละ 200 บาทหรือออมเงินเดือนละ 6,000 บาทไปฝากธนาคารทุกวันอย่างสม่ำเสมอและไม่มีการเบิกถอนเลย สามารถกลายเป็นเงินออมหลักล้านได้ไม่ยาก ภายใน 10 ปี เราจะมีเงินเก็บ 1,000,000 บาทได้เช่นกัน

3. สูตรกัน 40 % ซ้ำอนาคต

สูตรนี้เหมาะสำหรับคนที่ต้องการวางแผนจะเป็นหนี้สำหรับทรัพย์สินใหญ่ ๆ ในอนาคต เช่น บ้าน นั่นคือ เราต้องเก็บส่วนหนึ่งไว้สำหรับหนี้สิน ถ้าหากเพิ่งเริ่มต้นชีวิตการทำงาน 5 ปีแรกที่ยังไม่พร้อมจะรับภาระหนี้สิน เราอาจใช้ช่วงเวลาแห่งการสะสมเงินรายได้จำนวน 40% นี้เป็นการเตรียมตัวในการเกิดหนี้สิน เมื่อถึงเวลาต้องจ่ายจริง เราก็จะมีเงินส่วนหนึ่งรอไว้แล้วเป็นเงินก้อนที่มีจำนวนไม่น้อย และหลังจากกันเงิน 40 % ออกไปแล้ว จึงค่อยนำเงินส่วนที่เหลือ 60 % มาใช้จ่ายในแต่ละวัน

4. แยกบัญชีตามวัตถุประสงค์

เราควรจัดเก็บเงินออมอย่างเป็นระบบ อย่าปล่อยให้เงินเก็บอยู่ในบัญชีเดียว ควรแยกเก็บเงินในบัญชีต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการใช้เงิน เพราะนอกจากจะช่วยควบคุมการใช้เงินแล้ว ยังทำให้ได้ผลตอบแทนที่ดีขึ้นด้วย การเปิดบัญชีเงินฝากโดยทั่วไป จะแยกเป็นบัญชีหลัก ๆ 3 คือ

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน

“บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระภาพที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More)

- บัญชีเงินฉุกเฉิน เป็นบัญชีสำหรับใช้จ่ายในชีวิตและกรณีมีเหตุฉุกเฉิน เช่น เจ็บป่วย ซ่อมบ้าน ซ่อมรถ หรือตกงาน เป็นต้น ควรเปิดเป็นบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ที่เบิกถอนได้อย่างสะดวก บัญชีเงินฉุกเฉินควรมีมากกว่ารายได้ประจำ 6 เท่า ถ้าเรามีรายได้สุทธิ 20,000 บาท เราก็ควรมีเงินฝากอยู่ในบัญชีนี้ 120,000 บาท
- บัญชีเงินออม เป็นบัญชีสำหรับการเกษียณ ควรเปิดเป็นบัญชีเงินฝากประจำ เพื่อเป็นการบังคับให้ตนเองฝากเงินเป็นประจำทุกเดือน และยังได้ดอกเบี้ยมากกว่าบัญชีออมทรัพย์โดยทั่วไปด้วย
- บัญชีสำหรับการลงทุน เป็นบัญชีที่เปิดไว้เพื่อรองรับเงินสำหรับการลงทุน เช่น ลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ ซื้อทอง ซื้อหุ้น หรือกองทุนรวมต่าง ๆ เมื่อคุณเก็บเงินได้จำนวนหนึ่ง ก็ควรเพิ่มมูลค่าให้กับเงินนั้น ด้วยการเปลี่ยนเงินสดให้เป็นสินทรัพย์ ถือเป็น การเพิ่มความมั่งคั่งให้กับชีวิตอีกทางหนึ่ง

5. ฉลาดหา “ออมเพิ่มอย่างยั่งยืน”

เราควรฉลาดหาช่องทางการเพิ่มผลตอบแทนเพิ่มเติมเพื่อให้เราสามารถรักษาคุณภาพชีวิตที่ดีไว้ได้ในยามที่เราเกษียณแล้ว ตัวอย่างการออมที่ดีควรเป็นการออมอย่างยั่งยืน มีการศึกษาว่าการออมที่ดีควรประกอบด้วย 3 เสาหลักคือ เงินบำนาญในระบบราชการ การออมแบบผูกพันภาคบังคับผ่าน กบข. และการออมภาคสมัครใจเพิ่มเติมจาก 2 แบบแรกคือ การออมเพิ่มเติมผ่านกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)

2.8 เงินเฟ้อ ศัตรูสำคัญของการออม

จำนวนปี	อัตราเงินเฟ้อ				
	2.0%	3.0%	4.0%	6.0%	8.0%
0	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
5	90.57	86.26	82.19	74.73	68.06
6	88.80	83.75	79.03	70.50	63.02
7	87.06	81.31	75.99	66.51	58.35
8	85.35	78.94	73.07	62.74	54.03
9	83.68	76.64	70.26	59.19	50.02
10	82.03	74.41	67.56	55.84	46.32
15	74.30	64.19	55.53	41.73	31.52
20	67.30	55.37	45.64	31.18	21.45
25	60.95	47.76	37.51	23.30	14.60
30	55.21	41.20	30.83	17.41	9.94

นิยาม เงินเฟ้อคือการที่เราต้องใช้เงินมากขึ้นในการซื้อสินค้าเท่าเดิม

ข้อควรทราบเกี่ยวกับเงินเฟ้อ

- เงินเฟ้อคือศัตรูบั่นทอนค่าเงิน
- กำจัดไม่ได้เพราะเกิดจากระบบการเงินที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ไม่ได้เกิดจากผู้ออม
- วิธีเอาชนะเงินเฟ้อคือต้องนำเงินออมไปลงทุนให้ได้ผลตอบแทนที่มากกว่าอัตราเงินเฟ้อ

หลายคนเคยได้ยินคำว่าเงินเฟ้อ แต่ไม่เข้าใจว่าเงินเฟ้อเกี่ยวข้องกับกรออมอย่างไร แท้จริงแล้วเงินเฟ้อคืออุปสรรคสำคัญที่ยิ่งใหญ่ของการออม การออมที่ได้ผลตอบแทนต่ำกว่าเงินเฟ้อจะหมายความว่ากรอมนั้น “ขาดทุน” เพราะ “ค่าเงินแท้จริงที่เหลืออยู่ต่ำกว่าความเป็นจริง”

ตารางข้างบนเปรียบเทียบค่าเงิน 100 บาท ในระยะเวลาที่ต่างกัน ภายใต้อัตราเงินเฟ้อที่ต่างกัน ตัวอย่างเช่น กรณีอัตราเงินเฟ้อ 3% (ซึ่งเป็นอัตราเงินเฟ้อใกล้เคียงปัจจุบัน) เมื่อเวลา 30 ปีผ่านไป ค่าเงินแท้จริงที่เหลืออยู่นั้นมีเพียง 41.20 บาท !!!

ตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การออมเงินนั้นจำเป็นต้องออมให้เกิดประสิทธิผล และที่สำคัญต้องชนะเงินเฟ้อ อย่าคำนึงเพียงคุ้มครองเงินต้น

คำถามชวนคิด :

- ท่านคิดว่าการออมเงินด้วยการฝากธนาคารที่อัตราผลตอบแทนต่ำกว่าเงินเฟื่อนั้นเป็นการออมที่มีประสิทธิผลต่อค่าเงินที่แท้จริงของท่านหรือไม่

2.9 เคล็ดลับแก้ปัญหา “ออมไม่สำเร็จ”

- ทำไมถึงออมไม่สำเร็จ
  - ขาดวินัยในการออม
  - เกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น ป่วย เกิดคดีฟ้องร้อง อุบัติเหตุ ฯลฯ
  - ออมได้น้อยเพราะเลือกออมด้วยวิธีที่ให้ผลตอบแทนต่ำเกินไป ไม่ชนะเงินเฟ้อ
- เคล็ดลับแก้ปัญหา
  - ให้ธนาคารหักเงินเดือนอัตโนมัติเพื่อออมหรือลงทุน (LTF, RMF)
  - ทำประกันเพื่อรักษาเงินออมไม่ให้ออมนำมาใช้เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน จะได้รับการเป้าหมายเงินออมไว้ได้ ไม่ต้องกู้ยืม และไม่เป็นการระงับผู้อื่น
  - ทำบัญชีรายรับ/รายจ่าย

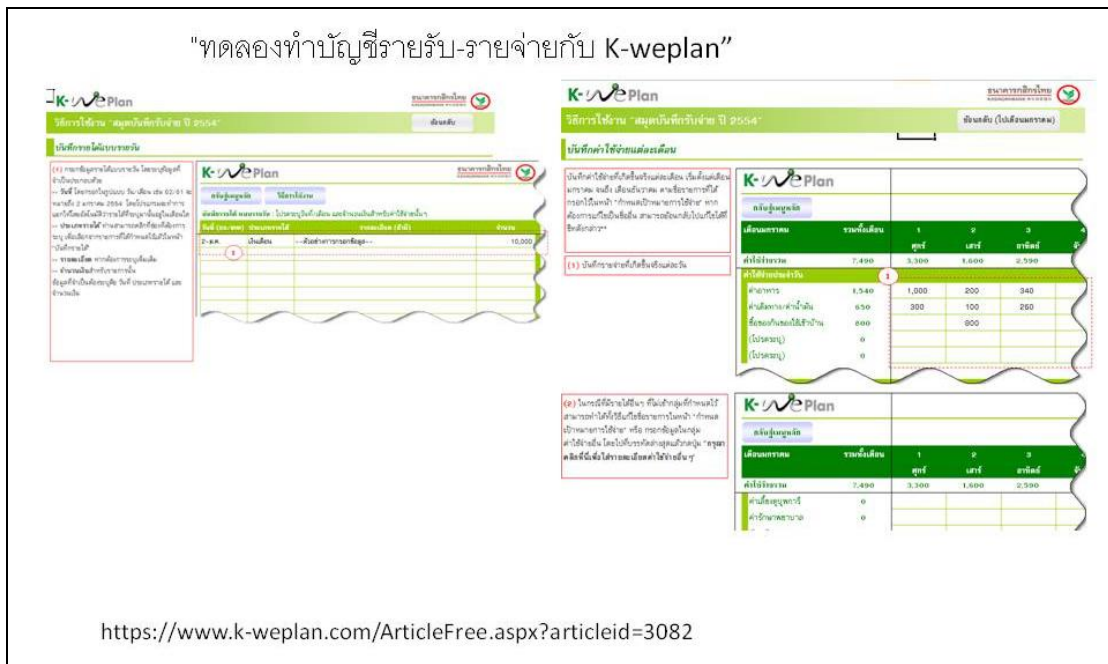
ก่อนอื่นต้องถามตนเองว่าทำไมถึงออมไม่สำเร็จ หากเป็นเพราะเหตุจำเป็นฉุกเฉิน เช่น ป่วยกระทันหัน ก็ต้องหันมาให้ความสำคัญกับการทำประกัน เมื่อกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินในทำนองดังกล่าวอีกในอนาคตจะได้มีผู้มาช่วยรับผิดชอบค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็นต้องนำเงินออมออกมาใช้

แต่หากเป็นการออมผิดวิธี – ได้ผลตอบแทนต่ำเกินไป ก็ต้องเปลี่ยนวิธีออม โดยอาจพิจารณาการลงทุนในฐานะเป็นทางเลือกเพื่อเพิ่มผลตอบแทนในการออม

. ในความเป็นจริงนั้นพบว่าผู้ที่ไม่ออมไม่สำเร็จเป็นผลจากการขาดวินัยในการออม ขาดการควบคุมตนเอง กลไกสำคัญที่สามารถช่วยจัดระบบการบริหารเงินเราให้อยู่ในวินัยคือการจัดระบบออมอัตโนมัติ-หักบัญชีเงินเดือนเข้าธนาคาร หรือการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเพื่อสะท้อนสถานะทางการเงินของเราในแต่ละเดือน การได้เห็นค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนจะทำให้เราวิเคราะห์ได้ว่าเงินที่ไม่พอออมนั้นเป็นเพราะการซื้อสินค้าที่ไม่จำเป็นมากเกินไปเพียงใด

คำถามชวนคิด :

- เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ประสบความสำเร็จในการออม ท่านคิดว่าท่านทำได้ดีกว่าเขาเหล่านั้นหรือไม่

ตัวอย่างเครื่องมือช่วยทำบัญชีรายรับรายจ่ายของ K - weplan ที่ให้บริการดาวน์โหลดฟรีจากเว็บไซต์

ในทางปฏิบัติ หากเราต้องการออมได้ผลจริง ๆ มีข้อแนะนำในทางปฏิบัติดังนี้

1. ควรจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย เพื่อจะได้รู้ว่าเรามีเงินเหลือที่จะเก็บออมจำนวนเท่าไร
2. เงินออมที่เราตั้งใจที่ออมควรนำไปฝากธนาคารหรือลงทุนให้ได้รับผลตอบแทนทันที
3. รายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินออม เช่น ดอกเบี้ยที่ได้รับ ควรนำไปลงทุนต่อ
4. การเก็บรักษาเงินออมให้ปลอดภัยโดยการฝากสถาบันการเงินบางแห่งไว้ เช่น

ธนาคารพาณิชย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ การซื้อพันธบัตรรัฐบาล สลากออมสิน พันธบัตรออมทรัพย์ ต่างๆ ตัวอย่างการใช้เงินของบริษัทเงินทุนที่มั่นคง การซื้อหน่วยลงทุน กองทุนรวม หรือซื้อหุ้นของบริษัทที่มั่นคงถือไว้ ฯลฯ

■ การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย

บัญชีรายรับ รายจ่าย คือ การจดบัญชีรายรับ และรายจ่ายของบุคคลประจำวัน จะทำให้ทราบว่าเรามีรายรับ รายจ่ายจากแหล่งใดและเป็นจำนวนเท่าใดเพื่อจะได้เห็นภาพรวมของตนเองว่ารายรับ รายจ่ายของเรามีเงินคงเหลือมากน้อยเพียงและจะทำให้เราได้สำรวจว่าการใช้จ่ายในแต่ละรายการนั้นมีความจำเป็นมากน้อยหรือไม่จะทำให้เราสามารถลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นทำให้เหลือเงินเก็บออมมากขึ้น

คำอธิบายการทำบันทึกรายรับ – รายจ่ายประจำเดือน (แบบง่าย)

1. บันทึกรายรับ – รายจ่ายประจำวันที่เป็นเงินสด ใช้บันทึกวันที่ เดือน และปี พ.ศ. ที่มีรายการรับเงินและรายการจ่ายเงิน
2. ช่องรายการใช้บันทึกรายละเอียดของรายการรับเงิน เช่น รับเงินเดือน รับเงินค่าจ้าง รับเงินกู้ รับเงินที่ลูกส่งมาให้ เป็นต้น หรือใช้บันทึกรายละเอียดของรายจ่าย เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าใช้จ่ายค่าซื้อเสื้อผ้า จ่ายเงินค่าอาหาร จ่ายเงินให้ลูกไปโรงเรียน เป็นต้น
3. ช่อง“รายรับ” ใช้บันทึก “จำนวนเงิน” ที่ได้รับเข้ามาให้ตรงกับรายละเอียดในช่องรายการ ช่อง“รายจ่าย” ใช้บันทึก “จำนวนเงิน” ที่จ่ายออกไปเป็นเงินสดและเงินเชื่อทุกรายการให้ตรงกับรายละเอียดในช่องรายการ
4. การสรุปบัญชีรายรับ – รายจ่าย ใช้บันทึกยอดเงินรวมของจำนวนเงินที่ได้รับและจำนวนเงินที่จ่ายของแต่ละเดือน

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน
 “บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระภาพที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More)

2. การทำบันทึกรายรับ – รายจ่ายประจำเดือน (แบบละเอียด)

	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวมทั้งปี
รายได้													
เงินเดือน / ค่าจ้าง													
เงินโบนัส													
ค่าคอมมิชชั่น													
รายได้จากค่าเช่า													
รายได้อื่น ๆ (โปรดระบุ)													
รายได้รวม (A)													
รายจ่าย													
1. ค่าใช้จ่ายประจำวัน													
- ค่าอาหาร													
- ค่าเดินทาง / ค่าน้ำมัน													
- ชื้อของใช้													
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)													
รวมค่าใช้จ่ายประจำวัน													

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน
 “บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระภาพที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More)

	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวมทั้งปี
2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัว													
- เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย													
- ท่องเที่ยว													
- สันสรรค์กับเพื่อน													
- อื่น ๆ เช่น ดูหนัง เล่นกีฬา													
รวมค่าใช้จ่ายส่วนตัว													
3. ค่าใช้จ่ายในบ้าน													
- ค่าโทรศัพท์ / ค่าน้ำ/ ค่าไฟ													
- ซื้อเครื่องใช้/เฟอร์นิเจอร์													
- ซ่อมบ้าน / ตกแต่งบ้าน													
- ซ่อมรถ / ตกแต่งรถ													
- อื่น ๆ													
รวมค่าใช้จ่ายในบ้าน													

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน
 “บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระภาพที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More)

	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวมทั้งปี
4. ค่าใช้จ่ายคงที่													
- ผ่อนเงินกู้บ้าน / ค่าเช่าบ้าน													
- ผ่อนเงินกู้รถยนต์													
- ผ่อนชำระอื่น ๆ													
- จ่ายเบี้ยประกันชีวิต													
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)													
รวมค่าใช้จ่ายคงที่													
5. ค่าใช้จ่ายครอบครัวและอื่น ๆ													
- ค่าเลี้ยงบุตร / ค่าเทอม													
- ค่าเลี้ยงดูบุพการี													
- ค่ารักษาพยาบาล													
- เงินบริจาค													
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)													
รวมค่าใช้จ่ายครอบครัว													

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน
 “บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระภาพที่มั่นคง” (Smart Up, Freedom More)

	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวมทั้งปี
ค่าใช้จ่ายรวม(B) (B มาจาก1+2+3+4+5)													
สรุปเงินออม (A) – (B)													

คำอธิบายการทำบันทึกรายรับ – รายจ่ายประจำเดือน (แบบละเอียด)

1. การบันทึกรายได้ หรือประมาณการรายได้แต่ละเดือนในช่องสีขาว
2. คำนวณผลรวมรายได้ (A)
3. การบันทึกรายจ่าย แบ่งกลุ่มรายจ่ายออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ค่าใช้จ่ายประจำวัน ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ค่าใช้จ่ายในบ้าน ค่าใช้จ่ายคงที่ ค่าใช้จ่ายครอบครัว และอื่น ๆ
4. บันทึกค่าใช้จ่าย หรือประมาณการรายจ่ายแต่ละเดือนในช่องสีขาว
5. คำนวณผลรวมรายจ่าย (B)
6. คำนวณเงินออมรายเดือนจากผลรวมรายได้ – ผลรวมรายจ่าย (A) – (B)
7. สามารถนำเงินออมไปฝากธนาคารหรือออมผ่านเครื่องมือการเงินของสถาบันการเงินต่าง ๆ

หมายเหตุ : สามารถเปลี่ยนข้อมูลจากเดือนเป็นวันเพื่อใช้ในการบันทึกบัญชีรายรับ – รายจ่ายประจำวัน (อย่างละเอียด) ได้เช่นเดียวกัน

3. การทำบันทึกรายรับ - รายจ่ายประจำปี

เดือน	รวมรายรับ(บาท)	รวมรายจ่าย(บาท)	เงินออม (บาท)	อัตราส่วนเงินออม
มกราคม				
กุมภาพันธ์				
มีนาคม				
เมษายน				
พฤษภาคม				
มิถุนายน				
กรกฎาคม				
สิงหาคม				
กันยายน				
พฤศจิกายน				
ธันวาคม				
รวมทั้งปี	Xxx,xxx.xx	Xxx,xxx.xx	Xx,xxx.xx	Xx.xx%

คำอธิบายการทำบันทึกรายรับ - รายจ่ายประจำปี

1. บันทึกข้อมูลผลรวมรายรับ - รายจ่าย และผลรวมจากข้อมูลบัญชีรายรับ - รายจ่ายประจำเดือน
2. คำนวณอัตราส่วนเงินออมจากเงินออมหารด้วยรายรับ
3. นำข้อมูลอัตราส่วนเงินออมมาวางแผนการใช้จ่ายเงินในปีถัดไป

ประโยชน์ของการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย

ทำให้รู้ที่มาของเงิน และรู้ที่ไปของการใช้จ่ายเงิน เมื่อทบทวนตรวจสอบอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยตลอด จะทำให้รู้จักใช้จ่ายเงินที่หามาได้ ซึ่งจะเป็นเครื่องเตือนสติให้เราไม่ใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น หรือฟุ่มเฟือย

หมายเหตุ : สามารถ download โปรแกรมบันทึกรายรับ - รายจ่ายประจำปี ได้จากสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย , บริษัทจัดการกองทุนรวม (บลจ.) เป็นต้น

สรุปแนวคิด

1. การออมเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของรากฐานทางการเงินที่ดีของชีวิต การออมในวิธีที่ถูกต้อง มิได้เป็นเพียงการเก็บเงิน แต่เป็นการเพิ่มพูนรายได้วิธีหนึ่ง คนที่ไม่ให้ความสนใจเรื่องการออมเสียตั้งแต่เนิ่น ๆ ก็เปรียบเสมือนปล่อยโอกาสในการสร้างความมั่นคงให้ชีวิตไปพร้อมกับกาลเวลาโดยเปล่าประโยชน์
2. การบันทึกบัญชีรายรับ รายจ่ายทำให้รู้ที่มาของเงิน และรู้ที่ไปของการใช้จ่ายเงิน เมื่อทบทวนตรวจสอบอยู่อย่างสม่ำเสมอโดยตลอด จะทำให้รู้จักใช้จ่ายเงินที่หามาได้ ซึ่งจะเป็นเครื่องเตือนสติให้เราไม่ใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น หรือฟุ่มเฟือย

คำถามท้ายบท

1. ทำไมเมื่อได้รับรายรับแล้วควรหักส่วนหนึ่งมาเป็นเงินออมแล้วค่อยนำไปใช้
2. ยกตัวอย่างข้อคิดการออมเพิ่มเติม
3. การทำบัญชีรายรับ รายจ่ายจะทำให้เราออมเงินได้อย่างไร

แนวคำตอบ

1. เราจำเป็นต้องเริ่มออมเสียแต่วันนี้ และปรับแนวคิดในการออมเสียใหม่ ให้ "ออมก่อนใช้" ไม่ใช่ "ใช้ก่อนออม" เพราะโดยธรรมชาติของคนเรานั้นมักจะขาดวินัยในการออม แม้ตั้งใจจะใช้จ่ายอย่างประหยัดเพื่อจะออมให้ได้ ก็มักจะไม่สำเร็จ หลักการก็คือว่าสร้างระบบการออมที่หักเงินไปออมทันทีที่เงินเดือนออกทันที
2. จงมีเงินใช้ แต่อย่าใช้เกินใช้ ,ทำบัญชีไม่มีจน
3. การทำบัญชีรายรับ รายจ่ายจะทำให้เราสามารถตรวจสอบที่มา ที่ไปของรายรับและรายจ่ายของเราทำให้เราสามารถนำรายรับไปใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น และไม่ใช้จ่ายไปในของฟุ่มเฟือย ซึ่งจะส่งผลให้เราเหลือเงินสำหรับการออมเงินได้

บทที่ 3 หนี้และการบริหารหนี้

3.1 วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมตระหนักถึงการเป็นหนี้และบริหารหนี้อย่างชาญฉลาด
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รู้จักมุมมองต่างๆ ทั้งที่เป็นลบและเป็นบวกต่อการมีหนี้

3.2 สารสำคัญ

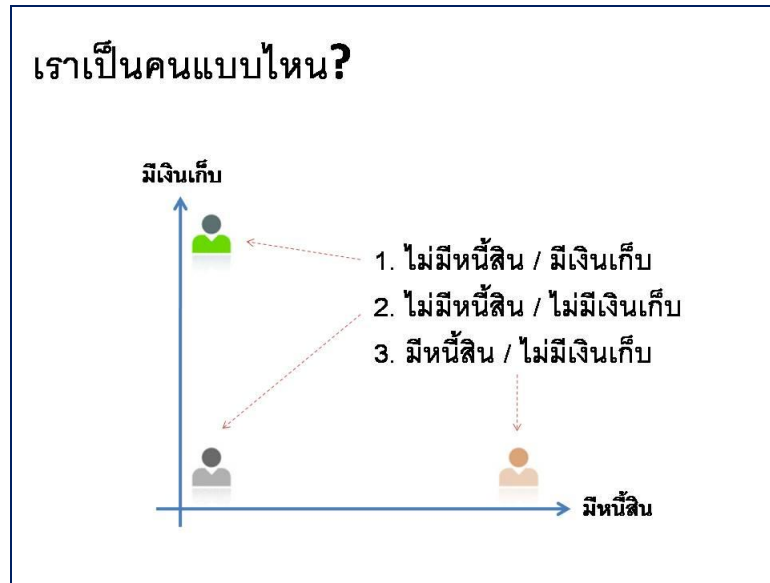
สารสำคัญ

- สำรวจตัว สำรวจหนี้
- บริหารหนี้อย่างชาญฉลาด
- จัดสรรประโยชน์จากหนี้ให้ได้

สารสำคัญของบทที่ 3 นี้ ประกอบไปด้วย 3 เรื่องหลัก ดังนี้

1. การสำรวจตัวเอง และสำรวจหนี้ที่เรามี เพื่อประเมินสถานภาพของชีวิต และสถานภาพทางการเงินของเราว่าเป็นเช่นไร
2. การบริหารจัดการหนี้อย่างชาญฉลาด เพื่อให้ชีวิตปลอดหนี้
3. การจัดสรรประโยชน์จากหนี้ที่มีอยู่เพื่อสร้างรายได้ หรือ ผลตอบแทน

3.3 เราเป็นคนแบบไหน

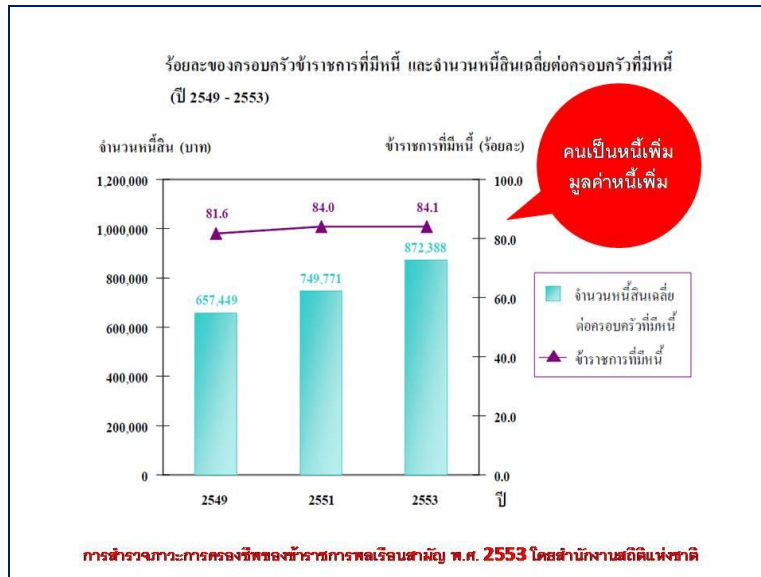
ตามหลักสากล ได้แบ่งประเภทผู้ที่มีเงินเก็บ และผู้ที่มีหนี้สินไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ไม่มีหนี้สิน และมีเงินเก็บ
2. ไม่มีหนี้สิน แต่ไม่มีเงินเก็บ
3. มีหนี้สิน และไม่มีเงินเก็บ

คำถามชวนคิด :

- ท่านคิดว่าท่านเป็นผู้มีหนี้ประเภทไหน

3.4 คนเป็นหนี้เพิ่ม / มูลค่าหนี้เพิ่ม

จากข้อมูลการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2553 จากกลุ่มตัวอย่าง 12,886 ราย จัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ระบุว่าจำนวนข้าราชการไทยที่มีหนี้สินเพิ่มเป็น 84.1% และจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครอบครัวสูงขึ้นเป็น 872,388 บาท

คำถามชวนคิด :

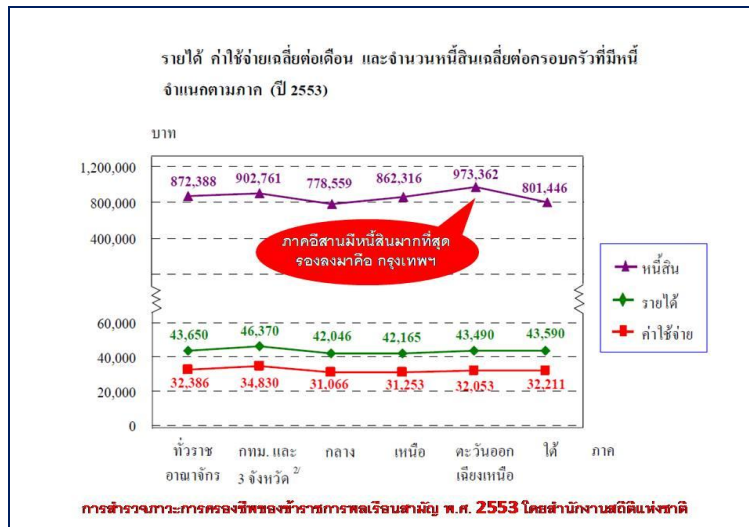
- แต่ละปีที่ผ่านมาท่านเป็นหนี้เพิ่มหรือไม่

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน

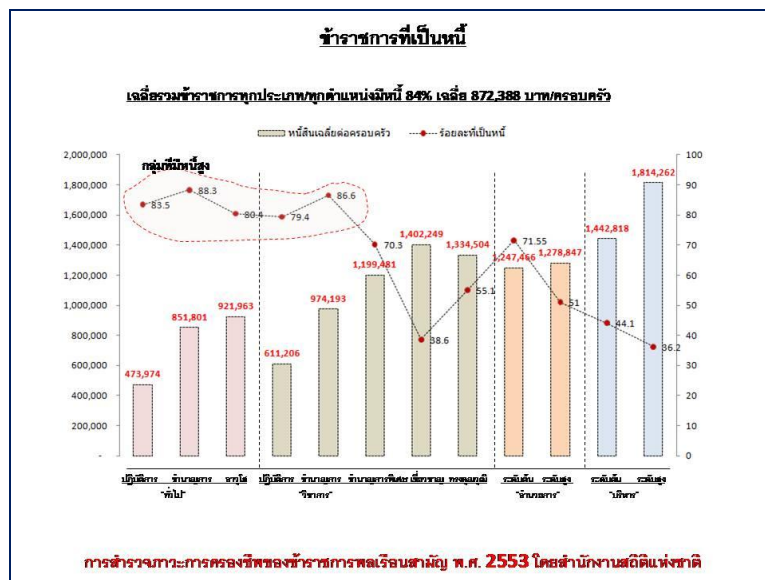
“บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสราภาพที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More)

3.5 หนี้สินของข้าราชการในแต่ละภูมิภาค

หากแยกตามภูมิภาค พบว่า ภาคอีสาน และกรุงเทพฯ มีจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครอบครัวสูงกว่าภาคอื่น ๆ

3.6 หนี้สินของข้าราชการตามตำแหน่งข้าราชการ

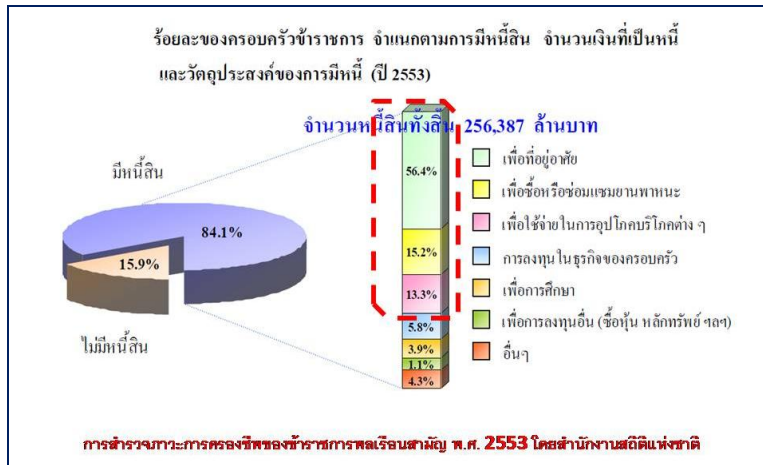

และเมื่อแยกตามตำแหน่งข้าราชการ พบว่า ข้าราชการระดับผู้ชำนาญการ และผู้ชำนาญงาน เป็นคนกลุ่มใหญ่ที่สุดที่มีหนี้สิน

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน
 “บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสราภาพที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More)

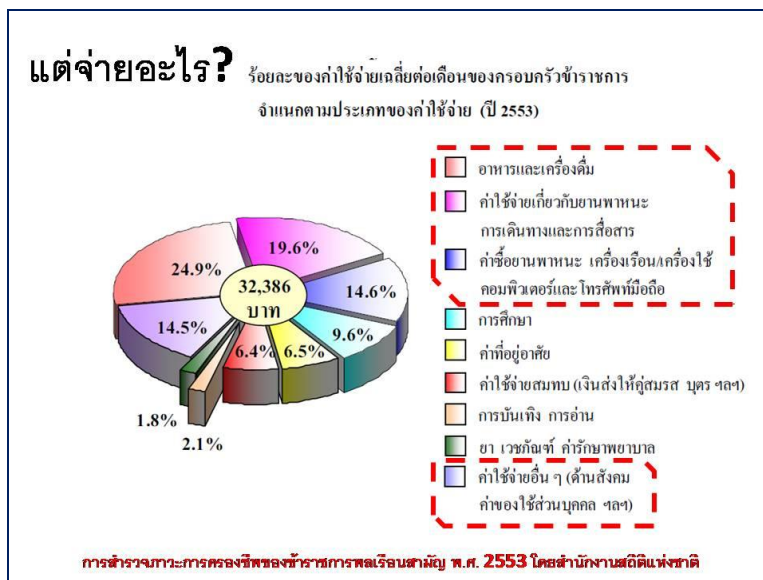
3.7 เป็นหนี้อะไร

สำหรับวัตถุประสงค์ของการมีหนี้ 3 อันดับแรก ได้แก่

1. หนี้สินเพื่อที่อยู่อาศัย
2. หนี้สินยานพาหนะ
3. หนี้สินสำหรับใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคต่าง ๆ

3.8 เป็นหนี้เพราะใช้จ่ายอะไร

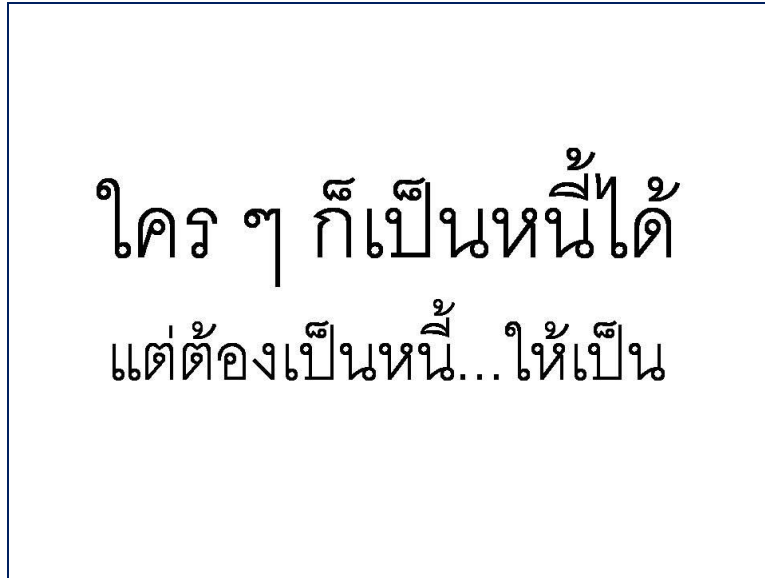

แต่เมื่อแยกเป็นค่าใช้จ่ายแต่ละเดือน ซึ่งมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 32,386 บาท พบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะใช้ไปกับ อาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ค่าชื้อยานพาหนะ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ และ ค่าใช้จ่ายด้านสังคม โดยรวมแล้วเกือบ 70% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

3.11 ใครๆ ก็เป็นหนี้ได้

กล่าวโดยสรุป ชาวราชการมากกว่า 84% เป็นหนี้ และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นทุกปีทั้งจำนวนผู้เป็นหนี้ และมูลค่าหนี้

3.12 เป็นหนี้ให้เป็น

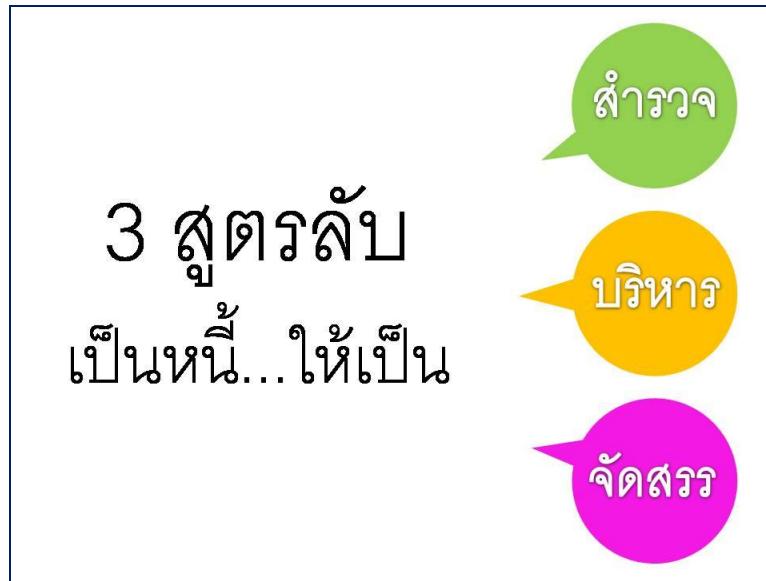
สัญญาณเตือนภัยสำหรับแจ้งภาวะการบริหารหนี้น้ำท่วม แบ่งเป็น 3 ระดับ

ระดับที่ 1 ท่านยังสามารถชำระเงินตามยอดขั้นต่ำ แต่วงเงินเต็มทุกบัตร และเงินเก็บร่อยหรอเต็มที่

ระดับที่ 2 ท่านชำระเงินน้อยกว่าขั้นต่ำ เริ่มจ่ายไม่ตรงเวลา และเงินเก็บหมดไปแล้ว

ระดับที่ 3 ท่านเริ่มไม่ชำระหนี้ เริ่มกู้เงินนอกระบบ และเริ่มหนีหนี้

3.13 สูตรลับ เป็นหนี้ให้เป็น

เพื่อป้องกันภาวะการบริหารหนี้ล้มเหลว กบข. ขอแนะนำเสนอ 3 ขั้นตอน เพื่อการบริหารจัดการหนี้ อย่างชาญฉลาด โดยเริ่มจากการสำรวจเป็นอันดับแรก

3.14 สูตรลับ สำรวจหนี้ให้เป็น

การสำรวจประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่

1. การสำรวจสภาพตนเอง
2. การสำรวจสภาพจิตใจตนเอง
3. การสำรวจหนี้สินของตนเอง

สูตรลับ สำรวจหนี้...ให้เป็น

สำรวจ

สำรวจสภาพตัวเอง

- เป็นรายเงินผ่อน?
- เป็นนักกู้ยืม?
- เป็นมือวางจำนำตัวพ่อ?

ยังไหวมั๊ย?

สำรวจสภาพตัวเอง

ชีวิตวันนี้เรามีภาระที่ต้องผ่อนจ่ายอะไรบ้าง เป็นเงินเดือนละเท่าไร เราต้องกู้เงินจากที่ไหน และเราต้องจำนำข้าวของบ่อยแค่ไหน

ถาม!! จะเป็นอย่างไรอีกนานเท่าไร แล้วเมื่อไรจะหลุดพ้นจากสภาพแบบนี้

สูตรลับ สำรวจหนี้...ให้เป็น

สำรวจ

สำรวจใจตัวเอง

- ยังต้องมีเหมือนคนอื่น?
- ยังชอบซื้อ แต่ไม่ชอบใช้?
- ยังแพ้ของลดราคา?
- ยังอดใจไม่ได้สักที?
- หนักขึ้นทุกวัน?

สำรวจใจตัวเอง

พิจารณาดูว่า เรายังมีอาการทนเห็นคนอื่นมี แต่เราไม่มี ได้หรือไม่

พิจารณาดูว่า เรายังติดนิสัยชอบซื้อ แต่ไม่เคยใช้ ใ้หรือไม่

พิจารณาดูว่า เรายังแพ้ของลดราคา เห็นที่ไรอดใจไม่ไหวทุกครั้ง

พิจารณาดูว่า มั่นหนักขึ้นทุกวันหรือไม่

สูตรลับ สำรวจหนี้...ให้เป็น

สำรวจหนี้ตัวเอง

หนี้ที่ไม่สร้างรายได้

1. หนี้สินเพื่อความจำเป็นในการบริโภค – ปัจจุบัน 4
2. หนี้สินที่เกิดจากความจำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้ – ค่าเทอม ค่ารักษาพยาบาล
3. หนี้สินที่ไม่จำเป็นและสามารถหลีกเลี่ยงได้ - สินค้าฟุ่มเฟือยทุกอย่าง

หนี้ที่สร้างรายได้

1. หนี้สินที่กลายเป็นทรัพย์สินได้ในภายหลัง – กู้ซื้อบ้าน ที่ดิน
2. หนี้สินที่เป็นการลงทุน – กู้เงินมาทำธุรกิจ

จากนั้นเริ่มพิจารณาหนี้สินที่เราถือครองอยู่ ปกติมี 2 กลุ่มหลัก ได้แก่
หนี้สินที่ไม่สร้างรายได้ ได้แก่ หนี้สินเพื่อความจำเป็นในการบริโภค หนี้สินที่เกิดจากความจำเป็น
และหลีกเลี่ยงไม่ได้ อาทิ ค่าเทอม ค่ารักษาพยาบาล และ หนี้สินที่ไม่จำเป็น และสามารถหลีกเลี่ยง
ได้ อาทิ สินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ

ทฤษฎี : หนี้สินที่ไม่สร้างรายได้ ควรมีให้น้อย หนี้สินที่สร้างรายได้ ควรมีให้มาก

ความจริง : หนี้สินที่ไม่สร้างรายได้มีสัดส่วนเฉลี่ยถึง 70% ของเงินได้

3.15 เป็นหนี้ท่วมหัว เอาตัวให้รอด

สูตรลับ บริหารหนี้...ให้ เป็น

บริหาร

เป็นหนี้ท่วมหัว เอาตัวให้รอด

เมื่อได้สำรวจตนเอง สำรวจใจ และสำรวจหนี้ครบถ้วน ก็ถึงเวลาที่จะต้องบริหารจัดการหนี้ให้หมดลง เพื่อปลดปล่อยพันธนาการให้กับชีวิตที่เป็นอิสระ “เป็นหนี้ท่วมหัว ต้องเอาตัวให้รอด” เดี่ยวนี้

3.16 หนี้ยอดนิยมรอบตัวเรา

หนี้ยอดนิยมรอบตัวเรา

บริหาร

หนี้บัตรเครดิต หนี้นอกระบบ		หนี้รถ หนี้บ้าน
หนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้		หนี้ก่อให้เกิดรายได้

หนี้ยอดนิยมรอบตัวเรามี 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่

1. หนี้บัตรเครดิต
2. หนี้เงินกู้นอกระบบ
3. หนี้รถ
4. หนี้บ้าน

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาหนี้สิน

สาเหตุสำคัญของการก่อหนี้สิน คือ ความอยากมีอยากได้ กิเลส รสนิยมที่สูงเกินกว่ารายได้ หนี้สินส่วนมากที่ก่อให้เกิดปัญหาคือการก่อหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพราะความลุ่มหลงยึดติดอยู่กับวัตถุและความไม่รู้จักพอ หลงอยู่กับกระแสทางการตลาดที่คอยออกผลิตภัณฑ์สินค้าใหม่ๆ ออกมาเพื่อให้เกิดความอยากจนสุดท้ายต้องก่อหนี้สินเพื่อสนองความต้องการ(อยาก)ของตนเอง

อีกสาเหตุของการก่อหนี้สินคือ ค่านิยมทางสังคมที่ผิดๆ เข้าทำนองเห็นช้างขี้แล้วอยากขี้ ตามช้าง เห็นคนอื่นเขาซื้อทรัพย์สินใหม่ๆ ก็อยากมีอยากได้อยากซื้อตามเขาโดยไม่ดูตัวเองว่า เขาซื้อได้เพราะพื้นฐานครอบครัวที่ดี(รวย)สามารถซื้อทรัพย์สินข้าวของต่างๆ ด้วยเงินสดไม่ต้องเสีย ดอกเบี้ย แต่หากเราซื้อตามเขาต้องก่อหนี้สินกู้ยืมเงินมาซื้อซึ่งต้องมีภาระที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยและ ผ่อนชำระเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่งกว่าจะผ่อนชำระหมด

ประเภทของหนี้สิน

หนี้สินสามารถแยกได้เป็น 6 ประเภท และยังสามารถแยกเป็นหนี้ที่มีโอกาสสร้างรายได้ เพิ่มสูง และไม่มีเลย ดังนี้

ประเภทของหนี้สินที่ไม่มีโอกาสสร้างรายได้เพิ่ม

1. หนี้สินเพื่อการบริโภค หมายถึง หนี้สินครัวเรือนเพื่อการบริโภคและการซื้อทรัพย์สินตามความต้องการของตนเองและคนในครอบครัว บางเรื่องก็เป็นสิ่งจำเป็นและบางเรื่องก็เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นแล้วแต่ดุลยพินิจของตัวผู้ก่อหนี้
2. หนี้สินที่เกิดจากความจำเป็นและไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หมายถึงหนี้สินที่เกิดจากกรณีฉุกเฉิน เช่น การเจ็บป่วยต้องรักษาในโรงพยาบาล อุบัติเหตุฯ
3. หนี้สินที่เกิดจากความไม่จำเป็นและสามารถหลีกเลี่ยงได้ หมายถึงหนี้สินที่เกิดจากความอยาก ความต้องการ ทั้งๆ ที่ไม่มีความจำเป็น หรือมีความจำเป็นน้อยมาก เช่น หนี้สินที่เกิดจากการซื้อรถคันที่ 2 เพียงเพราะคิดว่าสวยและอยากได้ หนี้สินที่เกิดจากการผ่อนซื้อสินค้าแบรนด์เนม

ประเภทของหนี้สินที่ไม่มีโอกาสสร้างรายได้เพิ่ม

1. หนี้สินเพื่อการบริโภค หมายถึง หนี้สินครัวเรือนเพื่อการบริโภคและการซื้อทรัพย์สินตามความต้องการของตนเองและคนในครอบครัว บางเรื่องก็เป็นสิ่งจำเป็นและบางเรื่องก็เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นแล้วแต่ดุลยพินิจของตัวผู้ก่อหนี้

2. หนี้สินที่เกิดจากความจำเป็นและไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หมายถึงหนี้สินที่เกิดจากกรณีฉุกเฉิน เช่น การเจ็บป่วยต้องรักษาในโรงพยาบาล อุบัติเหตุฯ

3. หนี้สินที่เกิดจากความไม่จำเป็นและสามารถหลีกเลี่ยงได้ หมายถึงหนี้สินที่เกิดจากความอยาก ความต้องการ ทั่วๆ ที่ไม่มีมีความจำเป็น หรือมีความจำเป็นน้อยมาก เช่น หนี้สินที่เกิดจากการซื้อรถคันที่ 2 เพียงเพราะคิดว่าสวยและอยากได้ หนี้สินที่เกิดจากการผ่อนซื้อสินค้าแบรนด์เนม

3.17 ขั้นตอนบริหารหนี้

การบริหารหนี้บัตรฯ... ให้เป็น

บริหาร

1. ร่วมด้วยช่วยกัน! ใช้หนี้
2. หยุดรูด หยุดกด เดี่ยวนี้!!
3. สรุบน้ำหนี้ทั้งหมด
4. รวมหนี้ไว้ที่บัตรใบเดียว ที่ดอกเบี้ยต่ำสุด
5. เคลียร์บัตรเครดิตสูงทันที
6. ขายสินทรัพย์ที่ไม่จำเป็น เพื่อลดหนี้
7. เพิ่มรายได้ ใช้ล่าช้าล้างหนี้
8. ออม 5% ของเงินเดือน เพื่อฉุกเฉิน
9. ใช้เงินสด เงินหมด งดซื้อ
10. ถ้ายังไม่ไหว ต้องประนอมหนี้ ไม่หนีปัญหา

1. ขอลดยอดหนี้บางส่วน
2. ขอขยายเวลาชำระหนี้ 1-2 ปี
3. ขอลดจำนวนเงินที่ต้องผ่อนในแต่ละงวด
4. ขอให้คิดอัตราดอกเบี้ยปกติที่ไม่คิดนัด
5. ขอหยุดดอกเบี้ย และไม่คิดดอกเบี้ยระหว่างที่ผ่อนชำระ
6. ขอลดหย่อนค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการอื่นที่คิดนัดชำระ

เป็นหนี้ท่วมหัว ต้องเอาตัวให้รอด เริ่มจากการบริหารจัดการหนี้บัตรเครดิต และหนี้เงินกู้นอกระบบด้วย 10 ขั้นตอนง่าย ๆ แต่ต้องใช้ความมุ่งมั่น และตั้งใจจริงเป็นประการสำคัญ เริ่มเดี๋ยวนี้ ดังนี้

1. ร่วมด้วยช่วยกัน ! ใช้หนี้
2. หยุดรูด หยุดกด เดี่ยวนี้!!
3. สรุบน้ำหนี้ทั้งหมด
4. รวมหนี้ไว้ที่บัตรใบเดียว ที่ดอกเบี้ยต่ำสุด
5. เคลียร์บัตรเครดิตสูงทันที
6. ขายสินทรัพย์ที่ไม่จำเป็น เพื่อลดหนี้
7. เพิ่มรายได้ ใช้ล่าช้าล้างหนี้
8. ออม 5% ของเงินเดือนเพื่อฉุกเฉิน
9. ใช้เงินสด เงินหมด งดซื้อ
10. ถ้ายังไม่ไหว ต้องประนอมหนี้ ไม่หนีปัญหา

หลากหลายวิธีการประนอมหนี้

- ขอลดยอดหนี้ลงบางส่วน
- ขอขยายเวลาการชำระหนี้ 1-2 ปี
- ขอลดจำนวนเงินที่ต้องผ่อนในแต่ละงวด
- ขอให้คิดอัตราดอกเบี้ยปกติที่ไม่ผิดนัด
- ขอหยุดดอกเบี้ย และไม่คิดดอกเบี้ยระหว่างที่ผ่อนชำระ
- ขอลดหย่อนค่าธรรมเนียมหรือค่าปรับกรณีผิดนัดชำระ

3.18 หมดหนี้แล้วทำอย่างไร

เป็นหนี้บัตรเครดิต... ให้เป็น

บริหาร

1. ใช้บัตรเครดิตใบเดียว และกำหนดใช้แค่

15-20% ของรายได้

2. จ่ายยอดค้างชำระให้หมดทุกครั้ง
3. ห้ามจ่ายผิดนัด
4. **ถ้าทำไม่ได้...อย่ารู้!!!**

เมื่อหมดหนี้สินแล้ว ก็ต้องสร้างวินัยทางการเงินอย่างจริงจัง โดยใช้แต่เงินสด และใช้เท่าที่มี กอดเงินอาทิตย์ละ 1 ครั้ง ถ้าจำเป็นต้องใช้บัตรเครดิต ก็เลือกใช้เพียงใบเดียว และกำหนดใช้แค่ 15-20% ของรายได้ เมื่อจ่ายผ่านบัตรแล้วก็ต้องชำระเต็มยอดทุกครั้ง ที่สำคัญต้องสำรองเงินไว้จ่าย บัตรเครดิตเมื่อถึงรอบบัญชีด้วย

3.19 สูตรลับ เป็นหนี้รถ..ให้เป็น

สูตรลับ เป็นหนี้รถ...ให้เป็น

 บริหาร

1. เลือกราคารถที่เราผ่อนไหว ไม่ใช่เลือกแบบรถที่เราอยากได้
2. ต้องมีเงินดาวน์ **25%** ของราคารถก่อน
3. สำรองไว้ **10-20%** ของราคารถ เพื่อฉุกเฉิน / ซ่อม / ค่าประกัน
4. เช็คให้ชัวร์ว่าเราสามารถผ่อนต่อเดือน **25-30%** ของรายได้

สูตรลับ เป็นหนี้รถ...ให้เป็น

1. เลือกราคารถที่เราผ่อนไหว ไม่ใช่เลือกแบบรถที่เราอยากได้
2. ต้องมีเงินดาวน์ 25% ของราคารถก่อน
3. สำรองไว้ 10-20% ของราคารถ เพื่อฉุกเฉิน / ซ่อม / ค่าประกัน
4. เช็คให้ชัวร์ว่าเราสามารถผ่อนต่อเดือน 25-30% ของรายได้

3.20 ตัวอย่างเป็นหนี้รถ..ให้เป็น

เป็นหนี้รถ...ให้เป็น

บริหาร

- เลือกรถที่เราผ่อนไหว อย่าเลือกรถที่เราอยากได้
- สามีและภรรยา เงินเดือนรวมกัน 50,000 บาท อยากได้รถเก๋งเล็ก ๆ สักคัน ราคา 500,000.-
- **ต้องเตรียมเงินดาวน์ 25% = 125,000 บาท ไม่มี ไม่ซื้อ!!**
- ยอดจัด 375,000 บาท ดอก 2.5%
- ถ้าผ่อน 5 ปี จ่าย 7,032 บาท/เดือน ถ้าผ่อน 3 ปี จ่าย 11,198 บาท/เดือน
- เช็คให้ชัวร์ว่าสามารถผ่อนต่อเดือน 25-30% ของรายได้ = 12,500-15,000 บาท
ผ่อนไม่ไหว อย่าซื้อ!!
- **ต้องสำรองเงินสดไว้ 10-20% ของราคารถ = 50,000-100,000 บาท**
เผื่อกรณีฉุกเฉิน (ซ่อมรถ ตกงาน เสียชีวิต) รถจะได้ไม่หลุด **ไม่มี ไม่ซื้อ!!**

- สามีและภรรยา เงินเดือนรวมกัน 50,000 บาท อยากได้รถเก๋งเล็ก ๆ สักคัน ราคา 500,000.-
- ต้องเตรียมเงินดาวน์ 25% = 125,000 บาท ถ้าไม่มี ก็ไม่ซื้อ!!
- ยอดเงินคงเหลือที่ต้องผ่อน 375,000 บาท ดอกเบี้ย 2.5 %
- ถ้าผ่อน 5 ปี จ่าย 4,032 บาท / เดือน ถ้าผ่อน 3 ปี จ่าย 11,198 บาท/เดือน
- เช็คให้ชัวร์ว่าสามารถผ่อนต่อเดือน 25-30% ของรายได้ = 12,500 – 15,000 บาท
ถ้าผ่อนไม่ไหว อย่าซื้อ!!
- สำรองเงินสดไว้ 10-20% ของราคารถ = 50,000-100,000 บาท
เผื่อกรณีฉุกเฉิน (ซ่อมรถ ตกงาน เสียชีวิต) รถจะได้ไม่หลุด ไม่มี ไม่ซื้อ!!

สูตรนี้ ทำให้ท่านผ่อนรถ 2 ปี กำลังดี และไม่เสียดอกเบี้ยมากเกินไปนัก
แต่หากไม่มีเงินดาวน์ ก็ควรลดสเปค เป็นรถเก๋งมือสอง หรือ รถมอเตอริไซด์

3.21 แต่ซื้อรถ ไม่ได้จ่ายแค่ค่ารถ

แต่ซื้อรถ ไม่ได้จ่ายแค่ค่ารถ

บริหาร

1. ค่าผ่อนชำระ และดอกเบี้ย
2. ค่าประกันภัยภาคบังคับ พรบ.บุคคลที่ 3
3. ค่าต่อทะเบียน
4. ค่าประกันภัยรถ
5. ค่าซ่อมบำรุงตามระยะทาง
6. ค่าตกแต่งรถ

เตรียมเงิน และเตรียมใจไว้ได้เลย....

การซื้อรถ 1 คัน ไม่ได้จบที่การผ่อนจ่ายทุกเดือนจนครบกำหนด แต่สิ่งที่ตามมาด้วยคือค่าใช้จ่ายที่เราหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนี้

1. ค่าประกันภัยภาคบังคับ พรบ.บุคคลที่ 3
2. ค่าต่อทะเบียน
3. ค่าประกันภัยรถ
4. ค่าซ่อมบำรุงตามระยะทาง
5. ค่าตกแต่งรถ

3.22 สูตรลับ เป็นหนี้บ้าน...ให้เป็น

สูตรลับ เป็นหนี้บ้าน...ให้เป็น

 บริหาร

1. รายได้ทั้งครอบครัว **X 30** = ราคาบ้านที่สามารถซื้อได้
2. ต้องมีเงินเก็บ **30-50%** ของราคาบ้าน เพื่อจ่ายเงินดาวน์ **20%** และเผื่อเป็นค่าตกแต่งบ้าน และหลักประกันในกรณีไม่มีรายได้ กระทั่งหนี้
3. เช็คให้ชัดว่าสามารถผ่อนต่อเดือน **25-30%** ของรายได้

สูตรลับ เป็นหนี้บ้าน...ให้เป็น

1. รายได้ทั้งครอบครัว x 30 = ราคาบ้านที่สามารถซื้อได้
2. ต้องมีเงินเก็บ 30-50% ของราคาบ้าน เพื่อจ่ายเงินดาวน์ 20% และเผื่อเป็นค่าตกแต่งบ้าน และหลักประกันในกรณีไม่มีรายได้กระทั่งหนี้
3. เช็คให้ชัดว่าสามารถผ่อนต่อเดือน 25-30% ของรายได้

3.23 ตัวอย่าง เป็นหนี้บ้าน...ให้เป็น

เป็นหนี้บ้าน...ให้เป็น

 บริหาร

 →

- สามีและภรรยา เงินเดือนรวมกัน 50,000 บาท x 30 = สามารถซื้อบ้านราคา 1.5 ล้านบาทได้
- **ต้องมีเงินเก็บ 40%** ของราคาบ้าน = 600,000 บาท **ไม่มี ไม่ซื้อ!!**
เพื่อจ่ายเงินดาวน์ 25% ของราคาบ้าน
เพื่อจ่ายส่วนที่ขาดจากการประเมินของธนาคาร ประมาณ 10-15%
เพื่อเป็นเงินผ่อนรายเดือนในกรณีตกงาน หรือเสียชีวิต
- เช็คให้ชัดว่า**สามารถผ่อนต่อเดือน 25-30% ของรายได้** = 12,500-15,000 บาท
ไม่ชัด ไม่ซื้อ!!

- สามีและภรรยา เงินเดือนรวมกัน 50,000 บาท x 30 = สามารถซื้อบ้านราคา 1.5 ล้านบาทได้
- ต้องมีเงินเก็บ 40% ของราคาบ้าน = 600,000 บาท **ไม่มี ไม่ซื้อ!!**
จ่ายเงินดาวน์ 25% ของราคาบ้าน

เพื่อจ่ายส่วนที่ขาดจากการประเมินของธนาคาร ประมาณ 10-15%

เพื่อเป็นเงินผ่อนรายเดือนในกรณีตกงาน หรือเสียชีวิต

- เชื่อกันให้ชั่วร้ายว่า**สามารถผ่อนต่อเดือน 25-30% ของรายได้**
= 12,500-15,000 บาท **ไม่ชั่วร้าย ไม่ซื้อ!!**

สูตรนี้ ช่วยให้ผ่อนบ้าน 8-10 ปี กำลังดี และดอกเบี้ยไม่มากจนเกินไปนัก
แต่หากไม่มีเงินดาวน์ ก็ควรลดสเปค เป็นบ้านมือสอง หรือ คอนโด

หลักการการรีไฟแนนซ์บ้าน

1. เปรียบเทียบดอกเบี้ยส่วนต่าง
2. เปรียบเทียบราคาตลาด/ราคาประเมินของบ้าน กับมูลหนี้ที่เหลือ
3. ระยะเวลาการผ่อนชำระที่ยังเหลือ
4. ค่าธรรมเนียมในการรีไฟแนนซ์จากทั้งสถาบันการเงินที่เก่าและ ที่ใหม่

3.24 สูตรลับ จัดสรรประโยชน์...ให้เป็น

สูตรลับ จัดสรรประโยชน์...ให้เป็น

จัดสรร

1. กู้ซื้อบ้านสร้างรายได้
2. เช่าซื้อรถเพิ่มรายได้
3. ทำบัตรเครดิตลดรายจ่าย
4. กู้เงินต่อยอดธุรกิจ

จัดสรรหนี้ให้เกิดประโยชน์

หนี้สิน ไม่ใช่จะทำให้เราสูญเสียเสมอไป หนี้สินบางประเภทมีโอกาสสร้างรายได้เพิ่ม
เพียงแต่ต้องรู้วิธีการจัดสรรหนี้เหล่านั้นให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ซึ่งทำได้หลายวิธี อาทิ กู้ซื้อ
บ้านสร้างรายได้ เช่าซื้อรถเพิ่มรายได้ ทำบัตรเครดิตลดรายจ่าย และกู้เงินต่อยอดธุรกิจ

3.25 กู้ซื้อบ้าน สร้างรายได้

กู้ซื้อบ้าน สร้างรายได้... ให้เป็น

กู้ซื้อทาวน์เฮ้าส์ 1 ล้านบาท
จ่ายค่างวดไป 250,000 บาท
ยอดจัด 750,000 ผ่อน 20 ปี
จ่ายเงินต้นรวมดอกเบี้ย เดือนละ 4,000 บาท
ตัดแปลงเป็นห้องพักรวมเฟอร์นิเจอร์ให้เช่าได้ 3 ห้อง
ปล่อยเช่าห้องละ 2,000 บาทต่อเดือน

ได้อะไร!!

1. ได้บ้านฟรี มีคนจ่ายให้
2. ได้กำไร 2,000 บาท ทุกเดือน
3. วันเวลาผ่านไป กลายเป็นทำเลทอง อาจขยับราคาเช่าได้อีก
4. ปล่อยขาย ได้กำไร เพราะบ้านราคาไม่ตก

- กู้ซื้อทาวน์เฮ้าส์ 1 ล้านบาท
- จ่ายค่างวดไป 250,000 บาท
- ยอดเงินคงเหลือที่ต้องผ่อน 750,000 บาท
- จ่ายเงินต้นรวมดอกเบี้ย เดือนละ 4,000 บาท
- ตัดแปลงเป็นห้องพักรวมเฟอร์นิเจอร์ให้เช่า ได้ 3 ห้อง
ปล่อยเช่าห้องละ 2,000 บาทต่อเดือน

ได้อะไร!!

1. ได้บ้านฟรี มีคนจ่ายให้
2. ได้กำไรอีก 2,000 บาท
3. วันเวลาผ่านไป กลายเป็นทำเลทอง อาจขยับราคาเช่าได้อีก
4. ปล่อยขายได้กำไร เพราะบ้านราคาไม่ตก

3.26 เช่าซื้อรถ เพิ่มรายได้

เช่าซื้อรถ เพิ่มรายได้...ให้เป็น

เช่าซื้อรถมอเตอร์ไซค์ คันละ 50,000 บาท

- **ต้องเตรียมเงินดาวน์ 25% = 12,500 บาท ไม่มี ไม่ซื้อ!!**
- ยอดจัด 37,500 บาท ดอก 2.5%
- ถ้าผ่อน 5 ปี จ่าย 703 บาท/เดือน ถ้าผ่อน 3 ปี จ่าย 1,120 บาท/เดือน
- เช่า ๆ ซึ่ไปทำงาน ตกเย็นเลิกงาน เช้าวันเสริมรายได้ 2 ชั่วโมง ได้ 200 บาท 1 เดือนได้ 4,000 บาท

ได้อะไร!!

1. มีมอเตอร์ไซค์ใช้ทุกวัน
2. ผู้โดยสารช่วยจ่ายค่ารถ ค่าน้ำมันให้ทุกเดือน
3. มีเงินเก็บ

เช่าซื้อรถมอเตอร์ไซค์ คันละ 50,000 บาท

- **ต้องเตรียมเงินดาวน์ 25% = 12,500 บาท ไม่มี ไม่ซื้อ!!**
- ยอดเงินคงเหลือที่ต้องผ่อน 37,500 บาท ดอกเบี้ย 2.5%
- ถ้าผ่อน 5 ปี จ่าย 703 บาท/เดือน ถ้าผ่อน 3 ปี จ่าย 1,120 บาท/เดือน
- เช่า ๆ ซึ่ไปทำงาน ตกเย็นเลิกงาน เช้าวันเสริมรายได้ 2 ชั่วโมง ได้ 200 บาท 1 เดือนได้ 4,000 บาทไปเช้าวันหน้าปากซอย มีรายได้วันละ 400 บาท เดือนละ 12,000 บาท

ได้อะไร!!

1. มีมอเตอร์ไซค์ใช้ทุกวัน
2. ผู้โดยสารช่วยจ่ายค่ารถ ค่าน้ำมันรถให้ทุกเดือน
3. มีเงินเก็บ

3.27 ทำบัตรเครดิต ลดรายจ่าย

ทำบัตรเครดิต ลดรายจ่าย

ได้อะไร!!

1. ยืดระยะเวลาการจ่ายเงินสด
2. รับส่วนลดพิเศษ ที่มากกว่าการจ่ายด้วยเงินสด
3. สะสมคะแนนแลกของรางวัล
4. สะสมไมล์
5. ผ่อนชำระ 0%
6. ได้เงินคืน Cash Back
7. สิทธิพิเศษอื่น ๆ เช่น ที่จอดรถ เลขาส่วนตัว รถลิมูซีน

บัตรเครดิต ลดรายจ่าย

1. ยืดระยะเวลาการจ่ายเงินสด
2. รับส่วนลดพิเศษ ที่มากกว่าการจ่ายด้วยเงินสด
3. สะสมคะแนนแลกของรางวัล
4. สะสมไมล์
5. ผ่อนชำระ 0%
6. ได้เงินคืน Cash Back
7. สิทธิพิเศษอื่น ๆ เช่น ที่จอดรถ เลขาส่วนตัว รถลิมูซีน

ข้อพึงระมัดระวังในการใช้บัตรเครดิต คือ อย่าเข้าไปติดกับวงเงินขั้นต่ำที่คุณต้องชำระ ถ้า คุณเลือกชำระแต่วงเงินขั้นต่ำ คุณจะจ่ายได้แค่นี้ ในส่วนที่เป็นดอกเบี้ยเท่านั้น ไม่ได้แตะเงินต้นเลย คุณต้องใช้เวลาหลายปีทีเดียวกว่าจะชำระหนี้บัตรเครดิตหมด และยังมีแนวโน้มด้วยว่าคุณจะต้องจ่ายมากกว่าวงเงินที่คุณใช้ไปจริงๆ

3.28 กู้เงิน ต่อยอดธุรกิจ

กู้เงินต่อยอดธุรกิจ... ให้เป็น

ไม่มีหนี้!! แต่กู้เงินจากธนาคาร 1,000,000 บาท ดอกเบี้ยปีละ 10%
1 ปี ต้องจ่ายดอกเบี้ยให้ธนาคาร 100,000 บาท

ปรับปรุงร้านขายส้มตำเล็ก ๆ บนเขาใหญ่
ขยายเป็นร้านอาหารสุดชิป ใจกลางเขาใหญ่
ร้านสวย บรรยากาศดี คนตรีไฟเวาะ คนตรีเริ่ม
ทำกำไรจากรวันละ 300 กลายเป็น 3,000 บาท
รับเนื้อ ๆ เดือนละ 100,000 บาท

ได้อะไร!!
ครบ 1 ปี ก็จ่ายเงินต้น และดอกเบี้ย ให้กับธนาคารครบถ้วน
ธุรกิจร้านอาหารเป็นของเราภายในปีเดียว ด้วยเงินคนอื่น

กู้เงินต่อยอดธุรกิจ

ไม่มีหนี้!! แต่ก็ไปกู้เงินจากธนาคาร 1,000,000 บาท ดอกเบี้ยปีละ 10%
1 ปี ต้องจ่ายดอกเบี้ยให้ธนาคาร 100,000 บาท

ปรับปรุงร้านขายส้มตำเบ็ก ๆ บนเขาใหญ่
ขยายเป็นร้านอาหารสุดชิป ใจกลางเขาใหญ่
ร้านสวย บรรยากาศดี คนตรีไฟเวาะ คนตรีเริ่ม
ทำกำไรจากรวันละ 300 กลายเป็น 3,000 บาท
รับเนื้อ ๆ เดือนละ 100,000 บาท

ได้อะไร!!

ครบ 1 ปี ก็จ่ายเงินต้น และดอกเบี้ย ให้กับธนาคารครบถ้วน
ธุรกิจร้านอาหารเป็นของเราภายในปีเดียว ด้วยเงินของคนอื่น

ข้อคิดทิ้งท้าย

- การเป็นหนี้ ไม่ใช่เรื่องร้ายแรง แต่การไม่จ่ายหนี้ถือเป็นเรื่องร้ายแรงที่สุด
- เมื่อต้องการปลดหนี้ ความตั้งใจจริงต้องมาก่อน
- ถ้าต้องการจะปลดหนี้ให้สำเร็จ วินัยในการใช้เงินจะเป็นตัวควบคุมที่ดีที่สุด
- เรียนรู้เรื่องหนี้ เพื่อหาประโยชน์จากมัน
- ต้องเป็นหนี้... ให้เป็น

บทที่ 4

การลงทุนและความเสี่ยง

4.1 วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

1. เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการลงทุน
2. เพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการลงทุน
3. เพื่อให้ทราบแนวคิด ความสัมพันธ์เกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทน

4.2 นิยามการลงทุน

The infographic is enclosed in a rectangular frame. On the left, a red dashed circle contains a red thumbs-down icon and a photo of a woman with glasses holding a yellow piggy bank. Below it, the text reads: “การออม = การฝากเงิน”. In the center, text explains: การออม ไม่ใช่ การฝากเงิน แต่เป็น การลงทุน เพื่อผลตอบแทน (ดอกเบี๋ย เงินปันผล กำไรหรือขาดทุนจากการลงทุน). On the right, a green dashed circle contains a green thumbs-up icon and an illustration of a tree with a nest and blocks labeled 'PROFIT' and 'LOSS'. Below it, the text reads: “การออม = การลงทุนเพื่อผลตอบแทน”. A small number '538' is at the bottom right of the frame.

โดยทั่วไป เมื่อเริ่มมีเงินเก็บ เรามักจะนำเงินไปฝากธนาคารไว้ก่อน เพราะอาจยังเห็นว่าเป็นจำนวนน้อยอยู่และยังไม่ทราบว่าจะไปทำอะไร คิดว่าเมื่อเก็บได้ก้อนโตแล้วจึงค่อยนำไปลงทุนภายหลัง แต่โดยส่วนใหญ่แล้วมักจะลืมหรือเกิดความเคยชินปล่อยทิ้งไว้ในบัญชีเป็นระยะเวลาาน โดยมีได้นำไปทำอะไร การฝากเงินธนาคารนั้นจะเป็นการเสียโอกาสอย่างยิ่ง นอกจากจะได้ดอกเบี้ยที่ต่ำแล้วยังถูกหักภาษีอีก และที่สำคัญนั้นอาจไม่สามารถชนะเงินเพื่อได้ ทำให้มูลค่าเงินออมด้อยค่าลงไปในอนาคต ดังนั้นเราจึงนำเงินออมก้อนนี้ไปลงทุนในด้านต่างๆเพื่อรับผลตอบแทนที่ดีกว่า เงินต้นจะงอกเงยขึ้นไป

4.3 การออมและการลงทุน / ต่างและเหมือนกันอย่างไร

	การออม	การลงทุน
วัตถุประสงค์	เป็นการสะสมเงินเพื่อให้พอกพูนในระยะสั้น เพื่อไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	เพื่อเป็นการสะสมเงินในห้วงกึ่งยาวถึงระยะยาว
วิธีการ	ฝากธนาคาร	ลงทุนในพันธบัตร หุ้นกู้ หุ้น กองทุนรวม กองทุนส่วนบุคคล กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ความเสี่ยง	ต่ำ	มากขึ้นตามประเภทและลักษณะของหลักทรัพย์ที่ลงทุน
ผลตอบแทน	ดอกเบี้ย	ดอกเบี้ย เงินปันผล และ/หรือ ผลกำไร หรือ ขาดทุนจากการลงทุน
ข้อได้เปรียบ	สภาพคล่อง	ผลตอบแทนในระยะยาวสูงกว่า
ข้อเสียเปรียบ	ผลตอบแทนต่ำอาจไม่ชนะเงินเฟ้อ	มีโอกาสขาดทุนจากการลงทุนระยะสั้นได้

4.4 กลไกหลักในการขับเคลื่อนเงินทุนในฮ่องกง

4.4.1 พลังของดอกเบี้ยทบต้น-การเพิ่มทวีของเงินออม

พลังดอกเบี้ยทบต้น คือ การนำดอกเบี้ยจากเงินต้น ไปทบเข้ากับเงินต้นก่อนเดิม นั่นหมายความว่า เงินต้นของคุณจะเพิ่มขึ้น เมื่อฐานเงินต้นที่ใช้ในการคำนวณดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น นั่นย่อมส่งผลให้ผลตอบแทนของคุณมากขึ้นตามด้วย

ตัวอย่าง

ปีที่ 1 คุณฝากเงิน 100 บาทกับธนาคาร ได้รับอัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี

$$\begin{aligned} \text{ผลตอบแทนปีที่ 1} &= \text{เงินต้น} \times \text{อัตราดอกเบี้ย} \times \text{จำนวนปี} \\ &= 100 \times 0.1 \times 1 \\ &= 10 \text{ บาท} \end{aligned}$$

แล้วถ้าคุณฝากเงินต่อไปปีที่ 2 ละ คุณจะได้อดอกเบี้ยเท่าไร ? ถ้าคุณคิดว่า ปีที่สองก็ต้องได้อดอกเบี้ยอีก 10 บาท รวมเป็น 20 บาท **คุณกำลังคิดผิด !! . . .**

คุณต้องได้อดอกเบี้ยมากกว่านั้น !

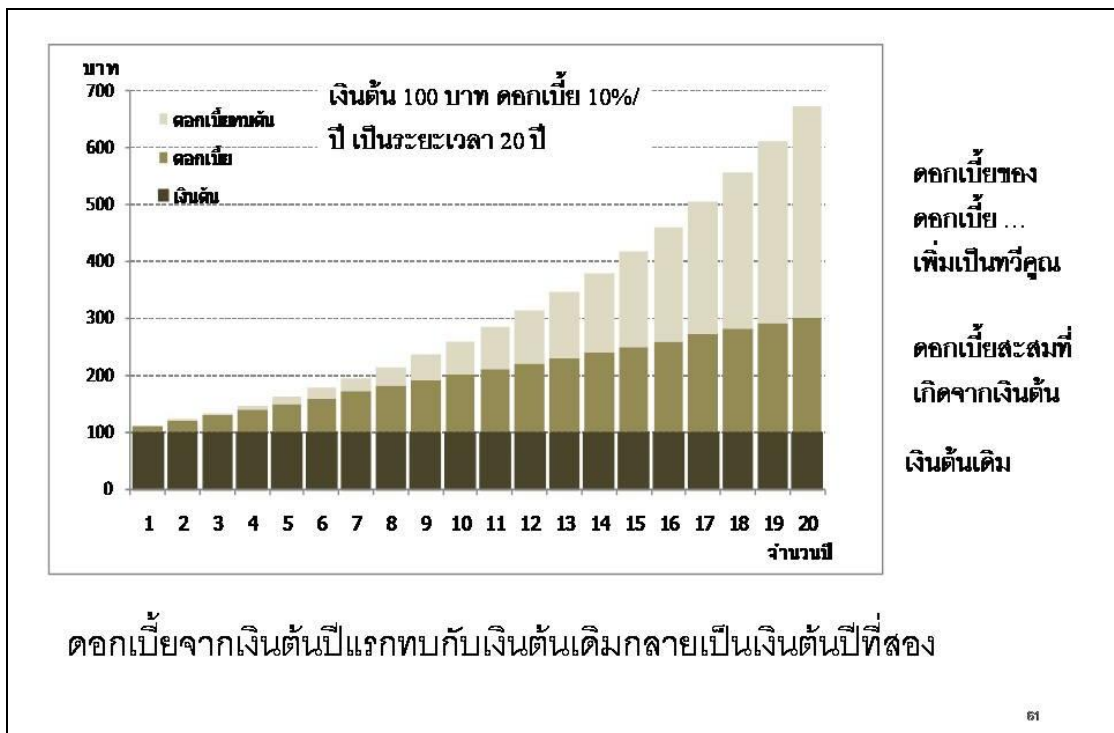
เพราะพลังดอกเบี้ยทบต้น จะทำให้ดอกเบี้ยปีแรกถูกทบเข้ากับเงินต้นเป็นฐานที่ใหญ่ขึ้นในปีถัดไป

ปีที่ 2 เงินต้นของคุณจึงไม่ใช่ 100 บาท แต่คุณมีเงินต้น 110 บาท
 การคำนวณดอกเบี้ยในครั้งถัดไป จึงคำนวณจากเงินต้นที่เพิ่มขึ้น

$$\text{ผลตอบแทนปีที่ 2} = 110 (100+10) \times 0.1 = 11$$

ดังนั้น ด้วยเงินต้น 100 บาท ภายใน 2 ปี คุณได้รับดอกเบี้ย 21 บาท มากกว่าที่คุณคิดตั้ง
 1 บาท นี่คือ **พลังดอกเบี้ยทบต้น**

“พลังดอกเบี้ยทบต้น” จึงเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้ “เงินต้น” เพิ่มค่าตัวมันเองโดยอัตโนมัติ
 เมื่อเงินต้นเพิ่ม ดอกเบี้ยก็เพิ่มอีก โดยที่คุณไม่ต้องทำอะไรกับมัน **พลังดอกเบี้ยทบต้นจึงส่งผล**
ต่อการเพิ่มทวีของเงินก่อนที่คุณออมแต่ต้น นี่แหละที่เค้าเรียกว่า ให้เงินทำงานแทนเรา

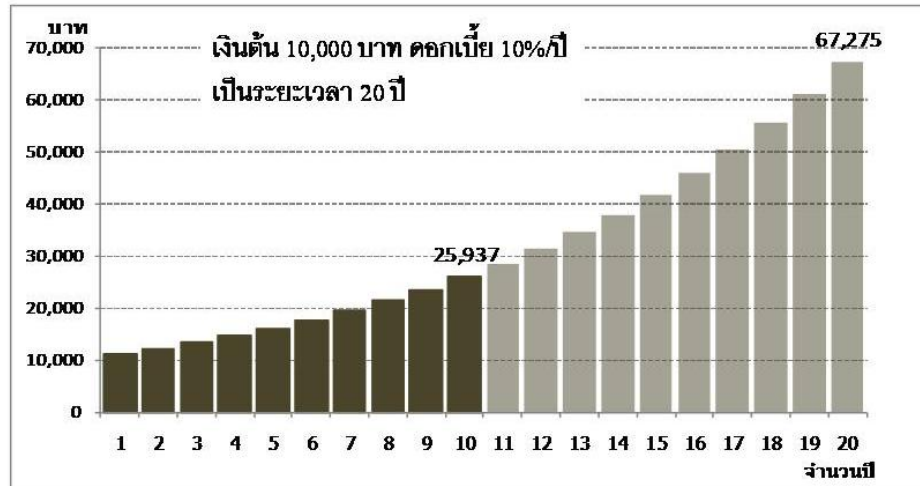

จากรูป จะเห็นว่าระยะเวลาฝากเงิน 20 ปี คุณจะมีเงินรับทั้งสิ้น = 672.75 บาท

4.4.2 มหัศจรรย์ของระยะเวลา – ออมก่อนรวยกว่า

ไม่ว่าจะดอกเบี้ยน้อยดอกเบี้ยมาก ยิ่งออมนานจะช่วยทวีคูณของดอกเบี้ย เพราะดอกเบี้ยทำงานกับเวลาโดยตรง "เวลา" คือ ตัวเร่งชั้นดี ยิ่งจำนวนปีในการออมเพิ่มขึ้น พลังของดอกเบี้ยทบต้นจะยิ่งบริหารเงินของคุณให้งอกงาม กาลเวลามีผลกับดอกเบี้ยขนาดไหนไปดูกัน

ไม่ว่าจะดอกเบี้ยน้อยดอกเบี้ยมาก ยิ่งออมนานจะช่วยทวีคูณของดอกเบี้ย

63

จากรูป สมมติให้เงินต้นคงที่ 10,000 บาท อัตราดอกเบี้ยคงที่ 10% ต่อปี แต่ระยะเวลาในการออมเงินต่างกัน

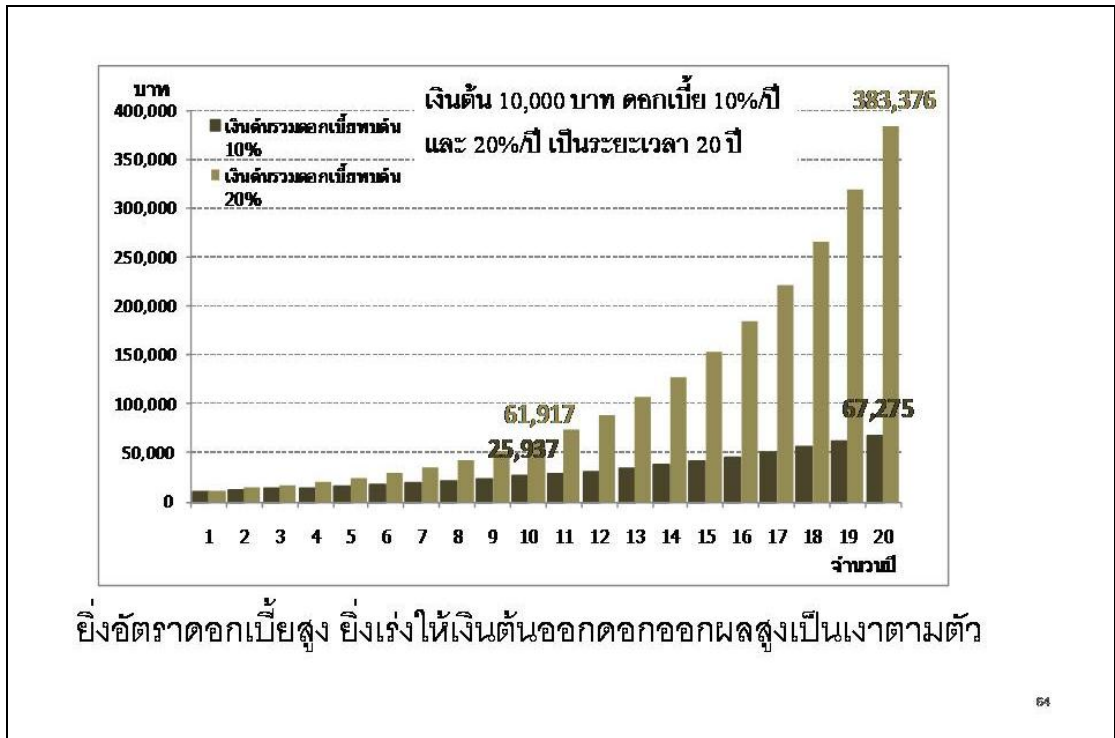
- ก็มีเงินต้น 10,000 บาท ฝากธนาคารรับดอกเบี้ยทบต้น 10% ต่อปี เป็นระยะเวลา 10 ปี ก็จะได้รับเงินต้นรวมดอกเบี้ยทบต้นเท่ากับ 25,937 บาท
- ก้อยฝากเงินต้น 10,000 บาทไว้ในธนาคารรับดอกเบี้ยทบต้น 10% ต่อปีเช่นกัน แต่ก้อยเลือกที่จะฝากระยะยาว 20 ปี เมื่อครบกำหนดก้อยได้รับเงินต้นรวมดอกเบี้ยทบต้นเท่ากับ 67,275 บาท **ผลตอบแทนเพิ่มทวีคูณเห็น ๆ**

นั่นเพราะ ดอกเบี้ยทำงานกับเวลาโดยตรง "เวลา" คือตัวเร่งชั้นดียิ่งจำนวนปีในการออมเพิ่มขึ้น พลังของดอกเบี้ยทบต้นจะยิ่งบริหารเงินของคุณให้ทวีคูณจนไม่น่าเชื่อ

4.4.3 อัตราเร่งของอัตราดอกเบี้ย

ยิ่งอัตราดอกเบี้ยสูง ยิ่งเร่งให้เงินต้นออกดอกออกผลสูงเป็นเงาตามตัว

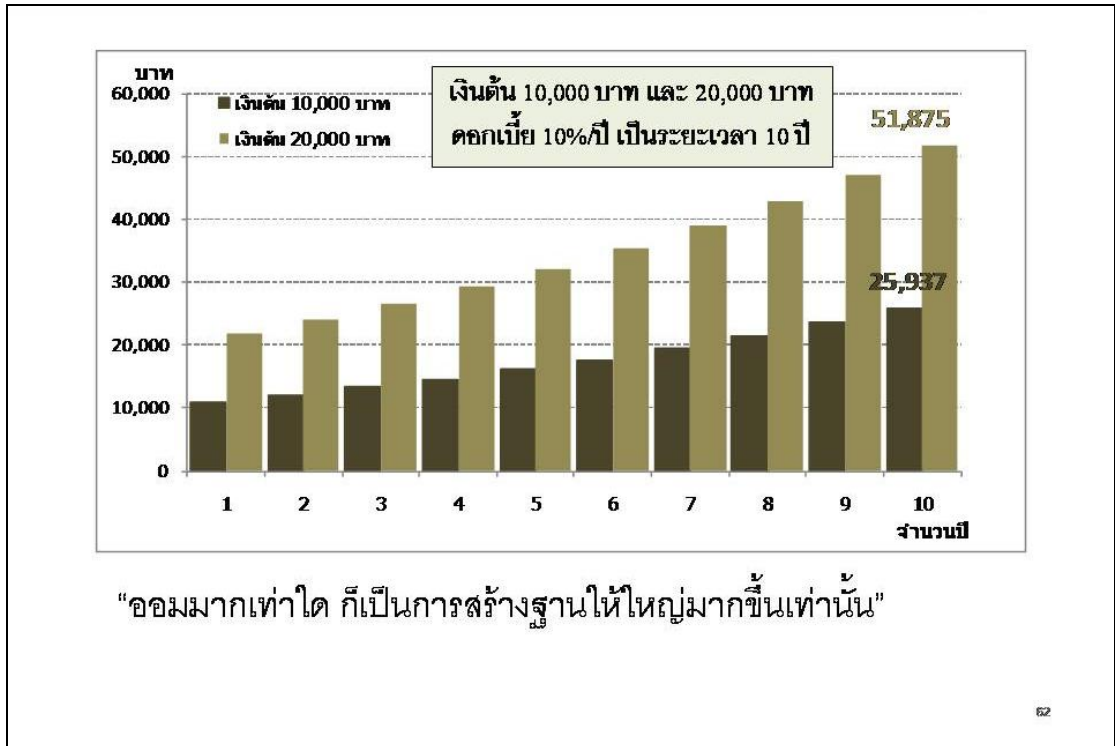
จากรูป สมมติให้เงินต้นคงที่ 10,000 บาท ระยะเวลาการออม 20 ปีเท่ากัน แต่อัตราดอกเบี้ยแตกต่างกัน

- เบียร์ มีเงินต้น 10,000 บาท ฝากธนาคารรับดอกเบี้ยทบต้น 10% ต่อปี เป็นระยะเวลา 20 ปี เบียร์ได้รับเงินต้นรวมดอกเบี้ยทบต้นเท่ากับ 67,275 บาท
- โบว์ มีเงินต้น 10,000 บาท ฝากธนาคารรับดอกเบี้ยทบต้น 20% ต่อปี เป็นระยะเวลา 20 ปี โบว์ได้รับเงินต้นรวมดอกเบี้ยทบต้นเท่ากับ 383,376 บาท

นั่นเพราะ ดอกเบี้ยคือตัวเร่งให้เงินออมของคุณเพิ่มทวีคูณ อัตราดอกเบี้ยที่ต่างกันทำให้เงินก้อนสุดท้ายที่จะได้รับต่างกัน แม้อัตราดอกเบี้ยจะต่างกันแค่ 1% ซึ่งดูเหมือนน้อยนิด แต่กลับส่งผลต่อตัวเลขโดยรวมอย่างไม่น่าเชื่อ ดังนั้น ในการฝากเงินต้องแสวงหาอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ดีกว่าเดิมเสมอ เพราะไม่เช่นนั้นเงินเพื่อที่จะจุดประกายการเติบโตของเงินออมคุณได้

4.4.4 เงินต้น/เงินสะสม – การสร้างรากฐานที่แข็งแกร่ง

ออมมากเท่าใด ก็เป็นการสร้างฐานเงินออมให้ใหญ่มากขึ้นเท่านั้น

จากรูป สมมติให้ระยะเวลาการออม 10 ปีเท่ากัน อัตราดอกเบี้ยเท่ากันคือ 10% ต่อปี แต่จำนวนเงินต้นในการออมไม่เท่ากัน

- หมู ฝากเงินต้นจำนวน 10,000 บาทไว้ที่ธนาคาร ได้รับอัตราดอกเบี้ยทบต้น 10% ต่อปี เมื่อฝากครบ 10 ปี ปรากฏว่าหมูมีเงินต้น 25,937 บาท
- หมี ฝากเงินต้นจำนวน 20,000 บาทไว้ที่ธนาคารเดียวกัน ได้รับอัตราดอกเบี้ยทบต้น 10% ต่อปีเท่ากัน แต่เมื่อฝากครบ 10 ปี หมูกลับได้รับเงินต้น 51,875 บาทมากกว่าหมีเป็น 2 เท่า

นั่นเพราะ ดอกเบี้ยที่ทั้งคู่ได้รับถูกคำนวณจากฐานเงินต้นที่แตกต่างกัน ยอดเงินต้นที่สูงย่อมได้รับดอกเบี้ยมากกว่ายอดเงินต้นที่ต่ำ

คุณจะเห็นว่า ดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัวเงินต้น **ดังนั้น** ผลตอบแทน จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาด “เงินต้น” ด้วยเช่นกัน

4.4.5 เงินเฟ้อ/ภัยการออม

เงินเฟ้อ คือ ภาวะที่ราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปในระบบเศรษฐกิจสูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งก็จะมีผลทำให้ค่าของเงินที่เราถืออยู่ลดลง

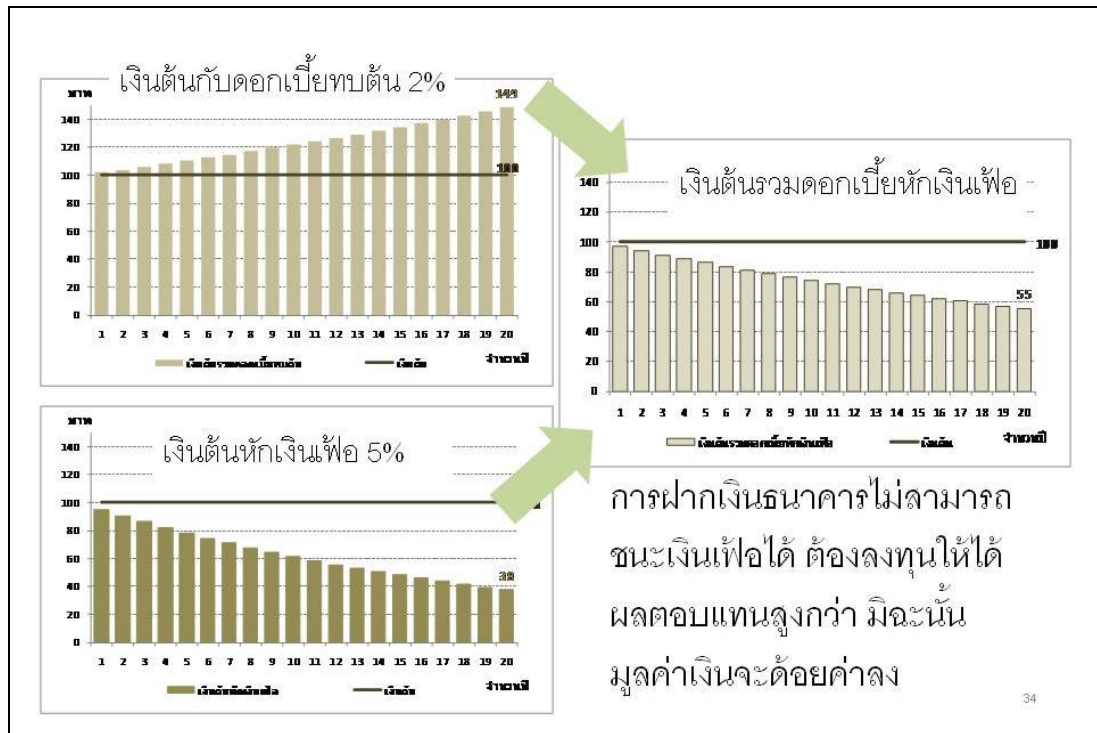
ตัวอย่างใกล้ตัว : คุณยังจำกันได้หรือไม่ มาม่าเคยซองละ 5 บาท ปี 2549 เงิน 100 บาท คุณซื้อมาม่าได้เท่าไร

ปี 2549 มาม่าราคาซองละ 5 บาท เงิน 100 บาท ซื้อมาม่าได้ 20 ซอง

ปี 2550 มาม่าขึ้นราคาเป็นซองละ 6 บาท เงิน 100 บาท ซื้อมาม่าได้เพียง 16 ซอง

คุณคิดว่า มาม่าของคุณหายไป 4 ซอง หรือเงินของคุณหายไป 20 บาท ?

ภาวะเงินเฟ้อดังกล่าวจะส่งผลต่อเงินออมของเราด้วย เปรียบเทียบกับการฝากเงิน 100 บาท เมื่อเวลาผ่านไป เงินต้นจะเพิ่มพูนด้วยดอกเบี้ยทบต้น ในสภาพความเป็นจริงเมื่อเราได้รับผลตอบแทนจากการฝากเงินแล้ว เราต้องถูกหักเงินด้วยอัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นเพื่อจะได้ทราบผลตอบแทนที่แท้จริงที่จะได้รับ เช่น การฝากเงิน 100 บาท ได้รับอัตราดอกเบี้ย 2% เมื่อผ่านไป 1 ปี จะได้รับเงิน 102 บาท หากอัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ 5% ซึ่งมากกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับ จะพบว่าเงิน 102 บาท ที่จะถูกหักออกด้วยอัตราเงินเฟ้อ 5 บาท จะมีเงินแท้จริงเพียง 97 บาท กล่าวได้ว่าเราขาดทุนจากการฝากเงินเพราะเงินเฟ้อมากกว่าดอกเบี้ยที่ได้รับ

ตัวอย่าง

ปีที่ 1 เงินต้น 100 บาท อัตราดอกเบี้ย 2% อัตราเงินเฟ้อ 5%

$$\begin{aligned} \text{อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง} &= 2\% - 5\% \text{ (อัตราดอกเบี้ย - อัตราเงินเฟ้อ)} \\ &= -3\% \end{aligned}$$

$$\text{ขาดทุน} = 100 \times -3\%$$

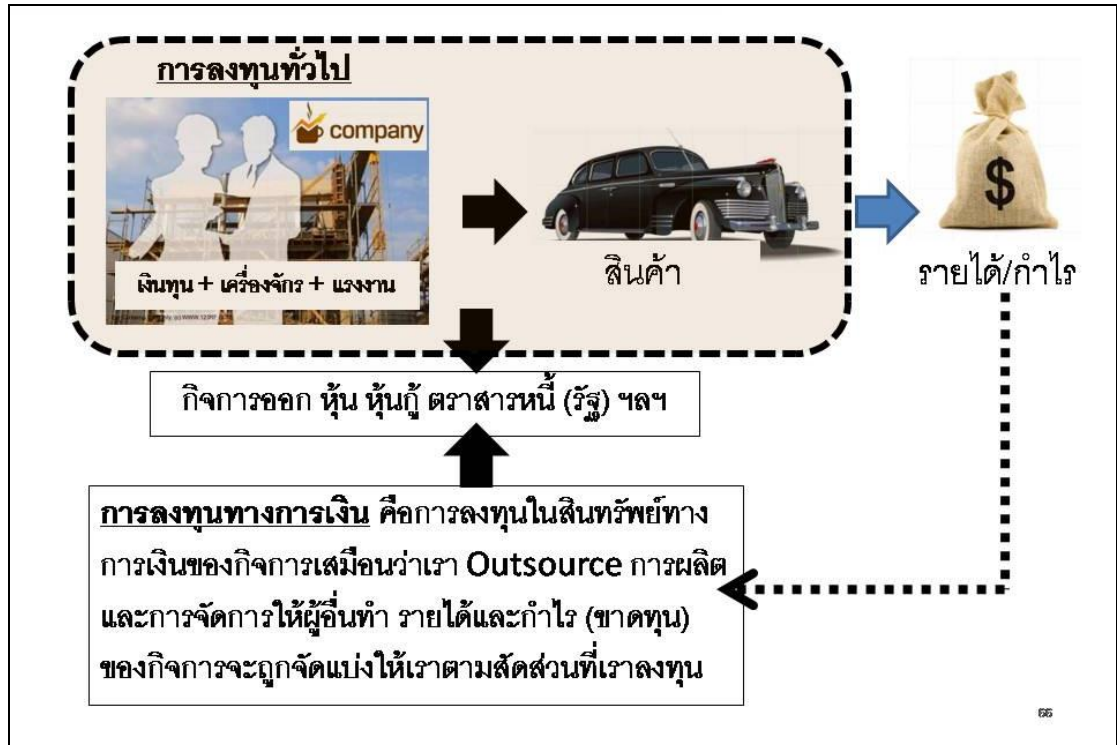
$$= -3 \text{ บาท}$$

ฉะนั้น จากเงินต้น 100 บาท ขาดทุนไป 3 บาท ดังนั้นมูลค่าเงินฝากที่แท้จริงรวมอัตราดอกเบี้ยของคุณคือ 97บาท มูลค่าเงินของคุณหายไป 3 บาท !

4.5 รูปแบบการลงทุน – ทางตรงและทางอ้อม

4.5.1 การลงทุนคืออะไร

การลงทุน หมายถึงการเปลี่ยนสภาพเงินออมที่มีอยู่ให้กลายเป็นเงินลงทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นแม้จะมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นมาด้วยก็ตาม (ที่มา หนังสือการลงทุนกับกองทุนรวม , กบข.)

การลงทุนแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

1. การลงทุนทางตรง หมายถึง การลงทุนที่ผู้ลงทุนหรือเจ้าของทุนเข้าประกอบกิจการรวบรวมปัจจัยการผลิต ได้แก่ ทุน เครื่องจักร และแรงงาน เข้าด้วยกัน แล้วดำเนินการผลิตด้วยตนเองทั้งการควบคุมดูแล ตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในกิจการทุกประการ จนออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายออกไป ผลตอบแทนจากการลงทุนของเจ้าของทุนจะอยู่ในรูปของกำไรของกิจการนั้น ๆ

2. การลงทุนทางอ้อม หมายถึง การลงทุนที่เจ้าของทุนมิได้เข้าดำเนินการหรือประกอบธุรกิจด้วยตนเอง แต่เข้าไปมีส่วนในการประกอบกิจการทางอ้อม เช่น การซื้อหุ้นของกิจการที่ตนต้องการเข้าร่วมทุนด้วย ผลตอบแทนจากการลงทุนอยู่ในรูปของเงินปันผล อันได้มาจากส่วนหนึ่งของกำไรจากการดำเนินธุรกิจนั่นเอง การลงทุนในพันธบัตรได้ดอกเบี้ยจากพันธบัตร โดยที่เราไม่ต้องลงมือลงแรง เพียงแค่ลงเงินก็สามารถสร้างผลตอบแทนจากการลงทุนได้แล้ว เป็นการทำให้เงินทำงานแทนเรา!!!!

4.5.2 การลงทุนทางอ้อม – ให้เงินทำงานแทนเรา

ช่องทางการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่างๆ ในกรณีที่ผู้ลงทุนเป็นบุคคลธรรมดา

หลักทรัพย์	บุคคลธรรมดา	นิติบุคคล / สถาบัน
1 หุ้น	ได้	ได้
2 พันธบัตรรัฐบาล / หุ้นกู้	ได้ – มีขั้นต่ำหรือผ่านกองทุน	ได้
3 พันธบัตรออมทรัพย์	ได้	ได้
4 อสังหาริมทรัพย์	ได้	ได้
5 การลงทุนในต่างประเทศ	ได้ หรือผ่านกองทุน	ได้

การลงทุน พูได้ว่าเป็นการต่อยอดเงินออมให้งอกเงยขึ้นในระยะยาว ซึ่งปัจจุบันการลงทอนมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การลงทุนในตราสารหนี้ อย่างพันธบัตรรัฐบาลหรือหุ้นกู้ การลงทุนในตราสารทุนอย่างหุ้นหรือแม้แต่การลงทุนในกองทุนรวมแบบต่างๆซึ่งผลตอบแทนในแต่ละรูปแบบการลงทุนก็จะแตกต่างกันไป เช่น ลงทุนในพันธบัตรผลตอบแทนจะอยู่ในรูปของดอกเบี้ย ลงทุนในหุ้นผลตอบแทนจะอยู่ในรูปเงินปันผล หรือผลตอบแทนอาจมาจากการซื้อหรือขายตราสาร ซึ่งมีทั้งกำไรและขาดทุน ข้อดีของการลงทุน ก็คือโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนในระยะยาวมีมากกว่าการออมเงินกับธนาคาร แต่ในขณะเดียวกันก็มีโอกาสที่จะขาดทุนจากการลงทุนได้เหมือนกันในระยะสั้น ดังนั้นจึงต้องศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจลงทุน เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวังไว้และเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการลงทุน

4.5.3 ทำไมต้องลงทุน

1. เงินเพื่อ ซึ่งถือเป็นศัตรูตัวสำคัญของการออมเงินระยะยาว อย่างที่ได้กล่าวไปแล้วว่าในทุกๆปี เงินออมของเราจะถูกเงินเฟ้อลดมูลค่าลงไปเรื่อยๆ หากเราฝากเงินเพียงอย่างเดียวเพียง ก็จะไม่สามารถทำให้เรามีเงินเพื่อไปจับจ่ายใช้สอยได้ตามที่ตั้งใจไว้ ด้วยเหตุนี้ การลงทุน คือหนทางที่จะช่วยเพิ่มมูลค่าของเงินให้ชนะเงินเฟ้อได้
2. การบรรลุเป้าหมายทางการเงิน เมื่อเงินออมเรามีมูลค่าเพิ่มขึ้น ย่อมช่วยสนับสนุนให้เราบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่เราหวังได้เร็วขึ้น เช่น การมีบ้านเป็นของตนเอง หรือการมีธุรกิจของตนเอง
3. ผลักดันให้เกิดการพัฒนาาระบบเศรษฐกิจ เพราะเงินจากผู้มีเงินออมนำไปลงทุนผ่านรูปแบบการลงทุนที่หลากหลาย จะทำให้เกิดการนำเงินเหล่านั้นไปใช้ในการพัฒนาหรือขยายธุรกิจ เช่น การสร้างโรงงาน การจ้างแรงงาน การขยายการผลิต รวมทั้งการลงทุนในโครงการของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งการผลิตและการลงทุนเหล่านี้จะก่อให้เกิดการจ้างแรงงาน และส่งผลต่อเนื่องไปสู่ธุรกิจภาคส่วนอื่นๆ

4.5.4 ประเภทการลงทุน

หากแบ่งการลงทุนออกตามลักษณะสินทรัพย์ที่ลงทุนแล้ว เราสามารถแบ่งการลงทุนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงิน (Financial Assets) เช่น ประเภทพันธบัตร หุ้น กู้ หุ้น กองทุนรวมประเภทต่างๆ โดยผลตอบแทนจะอยู่ในรูปเงินปันผล หรือดอกเบี้ย หรือผลกำไร / ขาดทุน จากการซื้อขายตราสารทางการเงิน

(ที่มา http://www.tsi-thailand.org/index.php?option=com_content&task=view&id=94&Itemid=67)

ตราสารทางการเงิน ขอแนะนำตราสารทางการเงินประเภทหลัก 2 ประเภท ที่เราควรทำความเข้าใจไว้ นั่นคือ

การลงทุนในตราสารทุน (หุ้น)

1. **จุดประสงค์:** ต้องการเป็นหุ้นส่วนในกิจการนั้นๆ หากประสบผลสำเร็จก็จะได้กำไรด้วย แต่หากล้มเหลวก็จะขาดทุนด้วย
2. **ผลตอบแทน:** อยู่ในรูปของเงินปันผล และกำไรจากการเพิ่มมูลค่าในตัวหุ้นเนื่องจากมีผลประกอบการดีต่อเนื่อง
3. **ความเสี่ยง:** มีความผันผวนด้านราคาสูง แต่ระยะยาวแล้วให้ผลตอบแทนที่ดี สามารถเอาชนะภัยเงินเฟ้อได้
4. **ช่วงเวลาลงทุน:** เมื่อเศรษฐกิจดี ผลประกอบการก็จะดีตามส่งผลให้ราคาหุ้นปรับตัวสูงขึ้น และราคาจะเริ่มปรับลง เมื่อเศรษฐกิจกำลังจะเริ่มถดถอย

1.1 ตราสารทุน

- **หุ้นสามัญ (common stock)** เป็นหลักทรัพย์ที่แสดงสัดส่วนในการเป็นเจ้าของกิจการ ความเป็นเจ้าของถูกแบ่งตามจำนวนหุ้น และอัตราส่วนการถือหุ้น ซึ่งแสดงเป็นจำนวนหุ้นที่ถือเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนหุ้นที่ออกและจำนวนหุ้นที่มีทั้งหมด
- **หุ้นบุริมสิทธิ (preferred stock)** เป็นหลักทรัพย์ที่ผู้ถือมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการเช่นเดียวกับหุ้นสามัญ แต่ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิได้รับเงินปันผลก่อนผู้ถือหุ้นสามัญในอัตราที่กำหนดแน่นอน และมีสิทธิในสินทรัพย์ของกิจการก่อนผู้ถือหุ้นสามัญ ในกรณีที่เลิกกิจการ แต่ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิจะไม่ได้รับสิทธิลงคะแนนเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น

การลงทุนในตราสารหนี้

1. จุดประสงค์: เป็นเจ้าหนี้ ต้องการผลตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ
2. ผลตอบแทน: อยู่ในรูปของกระแสดอกเบี้ยรับ ส่วนต่างของราคาเมื่อซื้อขายในตลาด และผลตอบแทนจากดอกเบี้ยรับ
3. ความเสี่ยง: มีความผันผวนด้านราคาอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง ได้รับผลตอบแทนตามที่ได้ตกลงไว้เมื่อครบสัญญา หากลงทุนในหุ้นกู้เอกชน ก็จะได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น แต่ก็อาจเกิดการผิดนัดชำระเงินได้
4. ช่วงเวลาลงทุน: เมื่อเศรษฐกิจดี ก็จะลดการลงทุนในส่วนนี้ไปเพิ่มในการลงทุนหุ้น และเมื่อเศรษฐกิจถดถอย ก็จะขายหุ้นและนำมาลงทุนในตราสารหนี้ การลงทุนในทรัพย์สินทั้ง 2 ประเภทนี้ถือว่าการกระจายความเสี่ยงการลงทุน

1.2 ตราสารหนี้ หากแบ่งตามประเภทของผู้ออกตราสาร ตราสารหนี้ที่สำคัญได้แก่

1.2.1 ตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐบาล เป็นตราสารที่ออกเพื่อระดมเงินทุนจากนักลงทุนและประชาชนทั่วไป เพื่อให้จ่ายในกิจการของรัฐบาล ผู้ลงทุนจะมีฐานะเป็นเจ้าของรัฐบาล และจะได้รับผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยตามอัตราและระยะเวลาที่กำหนด และจ่ายคืนเงินต้นตามราคา

- ตั๋วเงินคลัง (treasury bill) คือ ตราสารหนี้ของรัฐบาลที่มีระยะสั้น ไม่เกิน 12 เดือน ซึ่งโดยทั่วไปจะมีอายุตั้งแต่สั้นมาก คือ 3, 7, 14 และ 28 วัน นอกจากนี้ยังมีอายุไถ่ถอนที่มากขึ้นตามลำดับ เช่น 91, 182, 273 วัน เป็นต้น ตั๋วเงินคลังไม่มีการกำหนดดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทนแต่จะเป็นการประมูลขายในราคาส่วนลดจากมูลค่าหน้าตั๋วเมื่อครบกำหนดอายุ จะได้รับการไถ่ถอนตามราคาที่ตราไว้ของมูลค่าหน้าตั๋ว ผู้ลงทุนจึงรับผลตอบแทนในรูปส่วนต่างของราคาที่ซื้อมาในราคาลดกับราคาไถ่คืนตามหน้าตั๋ว ทั้งนี้การออกตั๋วเงินคลังของรัฐบาลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการบริหารเงินระยะสั้นในบัญชีคลัง

- พันธบัตรรัฐบาล (treasury bond) คือ ตราสารหนี้ที่มีอายุตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ตั้งแต่ระยะสั้น 1 – 5 ปี ระยะกลางและระยะยาวตั้งแต่ ประมาณ 7-10 ปี

1.2.2 ตราสารหนี้ที่ออกโดยภาคเอกชน

- หุ้นกู้ภาคเอกชน เป็นตราสารหนี้ที่มีอายุมากกว่า 1 ปี ที่ออกโดยบริษัทเอกชนเพื่อระดมเงินจากนักลงทุนและประชาชนทั่วไปเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการของตน โดยหุ้นกู้จะกำหนดการจ่ายผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่มีการ

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน

“บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสราภาพที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More)

จ่ายดอกเบี้ยจะจ่ายเท่าๆกันทุกหน่วยของหุ้นกู้ตามราคาที่ตราไว้ แต่อัตราดอกเบี้ยในแต่ละงวดอาจแตกต่างกันก็ได้หากเป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัวและจ่ายคืนเงินต้นเมื่อครบกำหนดได้ก่อนตามที่ระบุ หุ้นกู้เหล่านี้อาจจะมีเงื่อนไขรายละเอียดของการออกในรูปแบบต่าง ๆ กัน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการเงินทุนและความสามารถในการจ่ายคืนเงินต้นของบริษัทนั้นๆและให้ตรงตามความสนใจของผู้ลงทุนกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด

2. การลงทุนในสินทรัพย์ที่จับต้องได้ (Tangible Assets) เช่น ทองคำ ที่ดิน อาคาร เพชรนิลจินดา เครื่องประดับ หรือเป็นการลงทุนที่ผู้ลงทุนเป็นเจ้าของ และดำเนินธุรกิจด้วยตนเอง เช่น เครื่องจักร โรงงาน โดยผลตอบแทนของการลงทุนประเภทนี้จะอยู่ในรูปกำไร/ขาดทุน จากการซื้อขายสินทรัพย์ที่มี เช่น

การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์

1. จุดประสงค์: เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการลงทุนตรงในทรัพย์สิน ที่ต้องการผลตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ
2. ผลตอบแทน: อยู่ในรูปของกระแสเงินสดจากค่าเช่า และในระยะยาวนั้นได้ผลตอบแทนส่วนเพิ่มจากมูลค่าเพิ่มของอาคารและที่ดิน
3. ความเสี่ยง: มีความผันผวนด้านราคาอยู่ในระดับปานกลาง เอาชนะเงินเฟ้อได้ เนื่องจากค่าเช่าสามารถปรับตามภาวะเงินเฟ้อได้ และสามารถกระจายความเสี่ยงได้อีกทางหนึ่งหากลงทุนร่วมกับหุ้นและตราสารหนี้
4. ช่วงเวลาลงทุน: ไม่มีสภาพคล่องเท่าที่ควร จำเป็นต้องลงทุนระยะยาว การลงทุนผ่านกองทุนรวมก็สามารถทำได้

อสังหาริมทรัพย์เป็นการลงทุนตรงในทรัพย์สินที่ได้รับผลตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในรูปของกระแสเงินสดจากค่าเช่า และในระยะยาวนั้นได้ผลตอบแทนส่วนเพิ่มจากมูลค่าเพิ่มของอาคารและที่ดิน การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ควรเป็นการลงทุนระยะยาว เนื่องจากไม่ค่อยมีสภาพคล่องเหมือนกับสินทรัพย์ทางการเงิน

(ที่มา หนังสือหลักสูตรความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตลาดเงินและตลาดทุน, TSI)

4.5.5 ตารางสรุปผลตอบแทนจากการลงทุน

ประเภทตราสาร	ผลตอบแทน
ตราสารหนี้	1. เงินได้จากดอกเบี้ย 2. เงินได้จากส่วนลด 3. เงินได้จากการนำดอกเบี้ยไปลงทุนต่อ 4. เงินได้จากการขายตราสารหนี้ในราคาที่สูงกว่าราคาที่ซื้อเข้ามา
ตราสารทุน	1. เงินปันผล 2. กำไรจากส่วนต่างของราคาซื้อขาย
อสังหาริมทรัพย์	1. ค่าเช่า 2. มูลค่าเพิ่มของอาคาร/ที่ดิน

- ตราสารหนี้
  1. เงินได้จากดอกเบี้ยเป็นรายได้ที่จะได้รับตามที่ตกลงไว้ การจ่ายดอกเบี้ยตามกำหนดเป็นการบังคับ ถ้าไม่มีการจ่ายดอกเบี้ย ผู้ถือหุ้นกู้ อาจกระทำเพื่อเรียกร้องให้มีการจ่าย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาการลงทุนนั้น
  2. เงินได้จากส่วนลด ผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนที่ได้รับเมื่อตราสารหนี้ครบกำหนดอายุกับราคาที่ซื้อตราสารหนี้ในนั้น ในกรณีที่เป็นตราสารหนี้ที่ขายในราคาคิดลด
  3. เงินได้จากการนำดอกเบี้ยไปลงทุนต่อ คือผลตอบแทนที่ได้รับในกรณีที่นำการลงทุนนำดอกเบี้ยที่ได้รับไปลงทุนต่อ
  4. เงินได้จากกำไรการขายตราสารหนี้ในราคาที่สูงกว่าราคาที่ซื้อเข้ามา ซึ่งจะขึ้นอยู่กับสภาพตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัตราดอกเบี้ย
- ตราสารทุน
  1. เงินปันผล คือ ส่วนของกำไรที่บริษัทแบ่งจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญและผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิตามสิทธิของแต่ละผู้ถือหุ้นนั้น ซึ่งมีความแตกต่างจากดอกเบี้ยในกรณีของตราสารหนี้ เพราะดอกเบี้ยจ่ายเป็นสัญญาการลงทุนที่ระบุไว้บนตราสารหนี้ฉบับนั้น แต่เงินปันผลนั้นไม่มีกฎหมายใดบังคับ นอกจากเป็นความตั้งใจของคณะกรรมการบริษัทที่จะกำหนดให้มีการจ่ายเท่านั้น

2. กำไรจากส่วนต่างของราคา คือ ผลต่างระหว่างราคาหุ้นเดิมที่ผู้ลงทุนซื้อเข้ามา กับราคาหุ้นที่ผู้ลงทุนขายไป เนื่องจากราคาหุ้นจะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มักไม่แน่นอนและไม่คาดการณ์ได้ จึงทำให้นักลงทุนเกิดความเสี่ยงที่จะได้รับผลตอบแทนได้มาน้อยแตกต่างกันไป

- อสังหาริมทรัพย์

1. ค่าเช่าเป็นรายได้ประจำที่สามารถปรับตามเงินเฟ้อ
2. มูลค่าเพิ่มของอาคาร/ที่ดิน เป็นมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

(ที่มา หนังสือตลาดการเงินและการลงทุนในหลักทรัพย์ หลักสูตรใบอนุญาตสำหรับผู้ขายหลักทรัพย์ , TSI)

4.5.6 ความเสี่ยงการลงทุน

- ความเสี่ยงจากการลงทุนคืออะไร

ความเสี่ยงจากการลงทุน คือ โอกาสที่ผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนจะได้รับจริงแตกต่างจากผลตอบแทนที่ได้คาดหวังไว้ ถ้าโอกาสที่ผลตอบแทนที่ได้รับจริงกับผลตอบแทนที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันน้อย ก็จะมีความเสี่ยงต่ำ ในทางกลับกัน ถ้าโอกาสที่ผลตอบแทนที่ได้รับจริงกับผลตอบแทนที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันมาก ก็จะมีความเสี่ยงสูง

1. ความเสี่ยงจากปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค ทั้งภายในและภายนอกประเทศ
2. ความเสี่ยงจากนโยบายภาครัฐที่กระทบต่อภาคเอกชน
3. ความเสี่ยงด้านจุลภาค ที่เกิดจากความสามารถในการประกอบการของกิจการนั้นๆ และความเสี่ยงด้านเครดิตด้านการเงินในการออกหุ้นกู้

ประเภทความเสี่ยงในการลงทุน สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

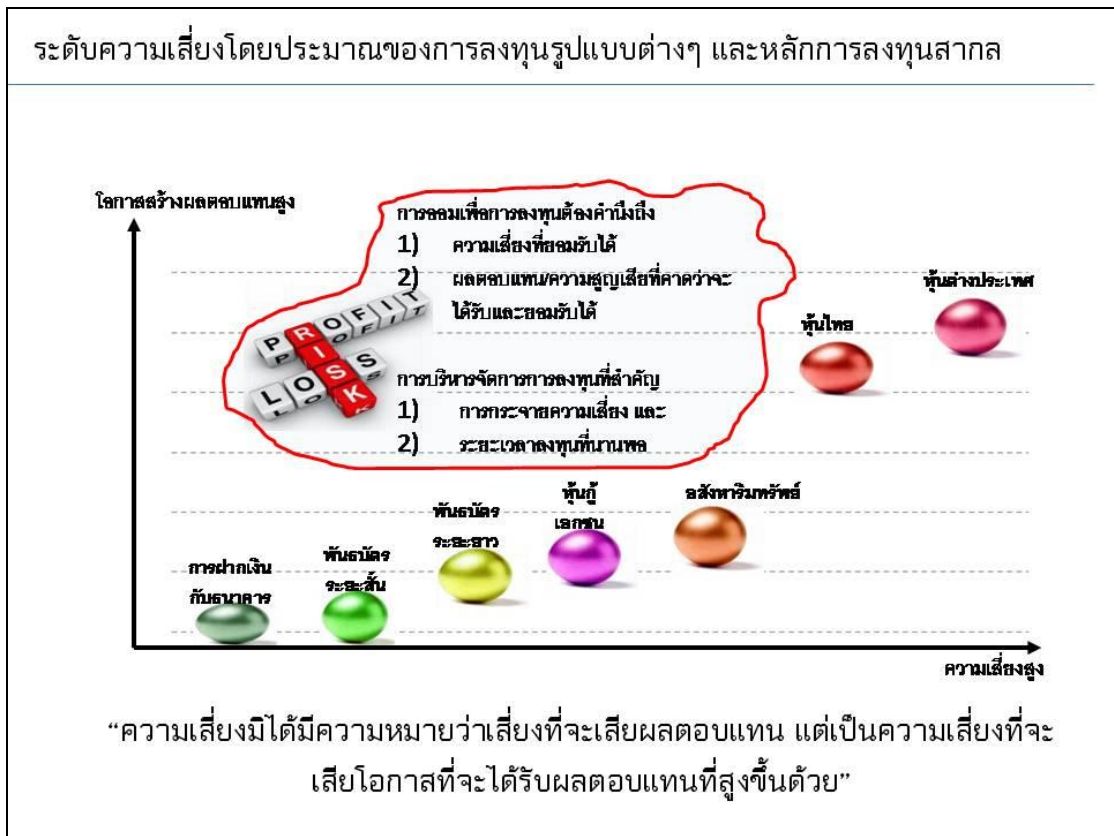
1. ความเสี่ยงจากปัจจัยมหภาค เป็นความเสี่ยงที่นักลงทุนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้า เป็นผลกระทบจากภาวะแวดล้อมภายนอกธุรกิจ เช่น ความเสี่ยงในการมีอำนาจซื้อลดลง หรือความเสี่ยงที่เกิดจากเงินเฟ้อ มักมีความสำคัญต่อการลงทุนในตราสารหนี้หรือพันธบัตรระยะยาวที่มีดอกเบี่ยคงที่ เมื่ออัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นดอกผลที่ได้รับอาจไม่เพียงพอต่อการครองชีพ

- ความเสี่ยงจากนโยบายภาครัฐ ซึ่งมักเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทำให้เงื่อนไขการลงทุนในประเทศแตกต่างไปจากรูปแบบที่เคยคาดไว้ ทั้งนี้ก็เพราะเมื่อมีรัฐบาลใหม่ ย่อมมีโอกาสที่จะมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจและการเงิน นักลงทุนจึงมักระงับการลงทุนเพื่อรอดูนโยบายของรัฐบาลใหม่เสมอ
- ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากความผันแปรของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ เกิดขึ้นกับเฉพาะกรณีของการลงทุนข้ามประเทศ และเมื่อผู้ลงทุนประสงค์จะนำเงินลงทุนกลับไปยังต้นทาง หรือโยกย้ายไปยังแหล่งลงทุนอื่นหากอัตราแลกเปลี่ยน เปลี่ยนแปลงไปในทางลบ ผลตอบแทนรวมอาจลดลง
- ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้ลงทุนในตราสารหนี้ระยะยาวที่มีอัตราดอกเบี้ยที่ตราไว้ (Coupon Rate) ค่อนข้างต่ำ เพราะเมื่ออัตราดอกเบี้ยสูง หากผู้ลงทุนต้องการเสนอขายตราสารหนี้ก็ต้องเสนอขายในอัตราที่ผลตอบแทนเท่าเทียมกับอัตราดอกเบี้ยในตลาด เพื่อจูงใจผู้ซื้อ ซึ่งก็คือผู้ลงทุนต้องลดราคาของตราสารลงนั่นเอง

2. ความเสี่ยงจากปัจจัยจุลภาค เป็นความเสี่ยงที่เฉพาะของตัวหลักทรัพย์ซึ่งสามารถลดลงได้ โดยการกระจายการลงทุนออกไปให้กว้างขวาง เช่น

- ความเสี่ยงด้านเครดิต เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากตัวบริษัทนั้น ๆ เองว่าจะจ่ายคืนหนี้และ/หรือปฏิบัติตามภาระผูกพันได้อย่างสมบูรณ์หรือไม่เพียงใดโดยพิจารณาจากปัจจัยพื้นฐานของบริษัท เช่น ความมั่นคงทางการเงิน ความสามารถในการบริหารจัดการ
- ความเสี่ยงที่เกิดจากลักษณะเฉพาะของกลุ่มธุรกิจหรืออุตสาหกรรมนั้น ๆ เช่น เป็นอุตสาหกรรมที่เสื่อมตามเวลา หรือเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตภัณฑ์มีราคาขึ้นลงตามราคาโลก เป็นต้น

(ที่มา หนังสือหลักสูตรความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตลาดเงินและตลาดทุน, TSI)

● ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนกับความเสี่ยง

ผลตอบแทนและความเสี่ยงเป็นของคู่กัน ไม่มีผลตอบแทนได้มาโดยไม่ต้องแลกกับความเสี่ยง เหมือนสองด้านของเหรียญ ความเสี่ยงต่ำ ปิดโอกาสที่ได้รับผลตอบแทนสูง แต่ก็ปิดโอกาสการขาดทุนมากเช่นกัน ขณะที่ความเสี่ยงสูง เป็นการเปิดโอกาสให้ได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น แต่ก็เปิดโอกาสการขาดทุนสูงได้เช่นกัน หรืออีกนัยหนึ่ง ความเสี่ยงไม่ได้หมายความว่าเสี่ยงที่จะขาดทุนมากด้านเดียว แต่ยังเป็นความเสี่ยงที่จะเสียโอกาสที่จะได้รับกำไรเยอะเช่นกัน

ระดับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์จะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับระดับความเสี่ยง นั่นคือ การลงทุนใดที่มีโอกาสให้ผลตอบแทนสูง ย่อมมีความเสี่ยงที่สูงเช่นเดียวกัน เช่น การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล กับการลงทุนในหุ้น จะเห็นได้ว่าการลงทุนในพันธบัตรนั้นมีความเสี่ยงที่ต่ำกว่า เนื่องจากเป็นการลงทุนในหลักทรัพย์ที่ออกโดยรัฐบาล ซึ่งมีความมั่นคง ประกอบกับได้รับผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยตามสัญญาที่ระบุไว้อย่างสม่ำเสมอเมื่อเทียบกับการลงทุนในหุ้น ซึ่งจะมีความเสี่ยงมากกว่าทั้งจากความเสี่ยงในตัวของบริษัทที่เป็นเจ้าของหุ้น เมื่อเทียบกับรัฐบาลบริษัทเอกชนย่อมมีความมั่นคงน้อยกว่า ดังนั้นหุ้นจึงมีความเสี่ยงหรือมีความผันผวนมากกว่าพันธบัตรไทย

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

4.5.7 การออมโดยการลงทุนต้องคำนึง “ความเสี่ยงที่ยอมรับได้” และ “อายุผู้ออม”

สิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาก่อนการตัดสินใจลงทุน มี 2 สิ่งหลักๆ คือ

1. ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ผู้ออม / ลงทุน ควรพิจารณาก่อนว่า ตนเองนั้นมีความสามารถในการยอมรับความเสี่ยงได้มากน้อยเพียงใด เพราะเราสามารถยอมรับความเสี่ยงได้ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ภาระทางการเงิน ความมั่นคงของอาชีพการงาน ระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องการออม / ลงทุน เช่น คนที่เพิ่งเริ่มต้นทำงาน ยังไม่มีภาระค่าใช้จ่ายมากมาย อาจสามารถนำเงินออมที่มีอยู่ไปลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงได้มากกว่า เพราะคาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนที่มากขึ้น ในขณะที่คนที่มีภาระทางการเงินมาก ไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการลงทุน อาจเลือกลงทุนในกองทุนรวมที่เน้นการลงทุนในหลักทรัพย์ที่มั่นคง เป็นต้น
2. อายุของผู้ออม / ลงทุน เนื่องจากแต่ละช่วงอายุย่อมมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการออม/ลงทุน กล่าวคือ ถ้าอายุยังน้อย แสดงว่ายังมีเหลือระยะเวลาในการออม/ลงทุนอีกยาวนาน สามารถเลือกรูปแบบการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนที่ดีในระยะยาวได้ เช่น การลงทุนในหุ้น แต่หากใกล้เกษียณอายุ แสดงว่าเหลือระยะเวลาการออมการลงทุนน้อย การลงทุนจึงควรเน้นความปลอดภัยของเงินต้นเป็นสำคัญ เพราะต้องเตรียมเงินไว้ใช้จ่ายยามที่ออกจากงานหรือไม่มีรายได้ประจำ

ดังนั้นเมื่อพิจารณาจาก 2 ปัจจัย จะพบว่า ในแต่ละช่วงวัยจะมีรูปแบบการลงทุนที่เหมาะสมแตกต่างกันไป เช่น ช่วงอายุ 20-35 ปี เพิ่งเริ่มทำงาน มีระยะเวลาการออมการลงทุนที่ยาวนาน จึงสามารถยอมรับความเสี่ยงหรือความผันผวนของการลงทุนได้มาก รูปแบบการลงทุนที่เหมาะสมจึงเป็นลักษณะของการลงทุนในตราสารทุนได้มากกว่าช่วงวัยอื่น ส่วนคนที่มีอายุมากกว่า 56 ปี เป็นช่วงเวลาใกล้เกษียณอายุ ระยะเวลาการออมการลงทุนเหลือน้อย อีกทั้งเงินที่มีต้องเตรียมไว้ใช้จ่ายยามเกษียณอายุ ทั้งค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ดังนั้นรูปแบบการลงทุนที่เหมาะสม คือการลงทุนที่เน้นความปลอดภัยของเงินต้นเป็นสำคัญ

4.5.8 ประกันภัย/ประกันชีวิต

ทำประกัน-ตัวช่วยในการจัดการความเสี่ยง การประกันภัย/ประกันชีวิต ถือเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารการเงินของคุณ เพราะเป็นวิธีที่ทำให้คุณสามารถลดภาระค่าใช้จ่ายอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ไม่คาดฝันที่อาจเกิดต่อตัวหรือทรัพย์สินของคุณได้ทุกเมื่อ โดยบริษัทที่คุณทำประกันภัยไว้จะทดแทนค่าเสียหายให้ตามวงเงินที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ ดังนั้น ในการสร้างความมั่นคงทางการเงินให้แก่คุณและครอบครัว การประกันภัยจึงมีประโยชน์อย่างมากและเป็นส่วนที่ไม่ควรมองข้ามเป็นอันขาด อย่างไรก็ตาม ก่อนซื้อประกันภัย คุณควรทำความเข้าใจกับหลักการประกันภัยก่อน เพื่อจะได้สามารถเลือกซื้อประกันภัยแบบที่เหมาะสมในราคาที่คุณค่าที่สุด

การประกันภัย คือ การจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยในจำนวนที่เล็กน้อย (เมื่อเทียบกับความเสียหายแล้ว) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดต้องเสียเงินเยอะในกรณีที่เกิดความเสียหายขึ้นจริง โดยบริษัทประกันภัยจะเป็นผู้รับผิดชอบต่อความเสียหายแทน

เกร็ดการลงทุน

คุณสมบัติ 8 ประการสู่ความสำเร็จ เป็นหนทางที่จะช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถบรรลุเป้าหมายการลงทุนได้ตามที่ตั้งใจไว้ ได้แก่

1. มีความรอบรู้ (Breadth) จากการศึกษาพบว่า ผู้ประสบความสำเร็จในการลงทุนมักมีความกระตือรือร้น สนใจเรื่องราวต่างๆ รอบตัว นอกจากข้อมูลซึ่งเกี่ยวข้องกับการลงทุนโดยตรงแล้ว พวกเขายังให้ความสนใจกับสิ่งอื่นๆ ด้วย
2. ช่างสังเกต (Observation) นักลงทุนที่ดีควรช่างสังเกต ใส่ใจในรายละเอียด รวมทั้งต้องจดจำข้อมูลที่สำคัญๆ ของหุ้นต่างๆ ได้ เพื่อวิเคราะห์ แยกแยะ รวมทั้งประเมินผลกระทบภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วกว่าคนอื่น
3. ไม่มีอคติ (Objectivity) นักลงทุนที่จะประสบความสำเร็จจะต้องมีความคิดที่เป็นอิสระ และไม่ยอมให้ความคิดของตัวเองถูกครอบงำโดยกระแสของคนส่วนใหญ่ เพราะว่าความผิดพลาดเหล่านี้มักจะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า จนกลายเป็นพฤติกรรมที่สามารถคาดคะเนได้ล่วงหน้า
4. รักษาวินัย (Discipline) นักลงทุนจะต้องมีความอดทนในการรอคอย เพราะโอกาสดีๆ หรือความคิดดีๆ สำหรับการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูงๆ นั้นไม่ได้เกิดขึ้นทุกวัน
5. มีความลึก (Depth) โดยปกติ “ความลึก” จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อคนเรามีสมาธิ ซึ่งจะทำให้เราสามารถฟังความคิดให้แน่วแน่อยู่ที่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง (focus) และสามารถคิดได้อย่างมีอิสระ
6. มีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ในการลงทุน นักลงทุนที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องเห็นภาพรวมของสิ่งต่างๆ เช่น สภาวะเศรษฐกิจส่วนรวมของไทย เศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะเศรษฐกิจของประเทศมหาอำนาจต่างๆ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่สำคัญต่างๆ เช่น อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน ราคา น้ำมันด้วย มิฉะนั้นเขาจะไม่สามารถคว้าโอกาสที่เกิดขึ้นได้ หรือไม่สามารถจัดการกับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นเพื่อลดทอนความเสียหายได้
7. มีฉันทะในสิ่งที่ทำ (Passion) มีความสุขกับการได้ทำในสิ่งที่ทำมากกว่าจะคิดเรื่องผลตอบแทน
8. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) ต้องเปิดใจพร้อมที่จะยอมรับข้อมูลใหม่ๆ และโลกทัศน์ที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา การที่ยึดติดกับความคิด/ความเชื่อบางอย่างเกินไปอาจเป็นการโยนทิ้งโอกาสดีๆ ที่ผ่านเข้ามา ทำให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงต่อการลงทุน ต้องกล้าที่จะยอมรับความจริง ถ้าหากพบว่ามี การตัดสินใจผิดพลาดก็ต้องยอม “ตัดขาดทุน” (cut losses) เสียแต่เนิ่นๆ แต่เมื่อตัดสินใจถูกต้องแล้ว ก็ต้องรู้จักปล่อยให้ “กำไรเพิ่มพูน” (run profits) ด้วยการไม่รีบขายหุ้นนั้นทิ้งไปด้วย

ที่มา http://www.tsi-thailand.org/index.php?option=com_content&task=view&id=202&Itemid=178

สรุปแนวคิดของการลงทุน

1. ออมเร็ว จะรวยเร็ว ด้วยพลังของดอกเบี้ย
2. ออมแล้วต้องรู้จักลงทุนเพื่อชนะเงินเฟ้อ
3. เข้าใจความเสี่ยงและผลตอบแทนของสินทรัพย์ก่อนตัดสินใจลงทุน
4. ควรเลือกการลงทุนที่เหมาะสมกับการยอมรับความเสี่ยงและช่วงอายุของตนเอง

คำถามท้ายบท

1. ทำไมต้องลงทุน ในเมื่อฝากเงินก็ได้รับผลตอบแทนจากพลังของดอกเบี้ยแล้ว
2. ความเสี่ยงและผลตอบแทนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
3. ตราสารในตลาดสามารถแบ่งออกได้กี่ประเภท
4. หากมีอายุประมาณ 25 ปี เพิ่งเริ่มทำงาน รูปแบบการลงทุนใดที่น่าสนใจ เพราะเหตุใด

แนวคำตอบคำถามท้ายบท

1. เราจำเป็นต้องลงทุน เพื่อให้เงินออมที่เรามีอยู่เพิ่มพูนมูลค่าขึ้นเรื่อยๆ ให้ชนะเงินเฟ้อ แต่ถ้าเราไม่ลงทุนเลยเงินออมที่เรามีอยู่แม้จะเพิ่มพูนจากพลังดอกเบี้ยทบต้น แต่หากเมื่อไรที่อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงกว่าอัตราดอกเบี้ย เมื่อนั้นเงินออมของเราก็จะถูกเงินเฟ้อลดมูลค่าเงินลงไป ทำให้เราอาจมีเงินไม่พอสำหรับการครองชีพได้
2. ระดับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์จะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับระดับความเสี่ยง นั่นคือ สินทรัพย์ใดที่มีความเสี่ยงสูง ย่อมมีโอกาสได้รับผลตอบแทนที่สูงตามไปด้วย แต่ก็ไม่จำเป็นว่าจะให้ผลตอบแทนที่สูงเสมอไป ผู้ลงทุนควรศึกษาข้อมูลให้ดีก่อนการลงทุนและควรมีการกระจายการลงทุนไปในสินทรัพย์ทั้งที่มีความเสี่ยงสูงและความเสี่ยงต่ำ เพื่อให้การลงทุนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
3. ตราสารในตลาด แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ
  1. ตราสารหนี้ เป็นตราสารที่แสดงความเป็นเจ้าหนี้ของผู้ออกตราสาร ได้รับผลตอบแทนในรูปของเงินได้จากดอกเบี้ย เงินได้จากส่วนลด เงินได้จากการนำดอกเบี้ยไปลงทุนต่อ เงินได้จากการขายตราสารหนี้ในราคาที่สูงกว่าราคาที่ซื้อเข้ามา เช่น ตั๋วเงินคลัง พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ภาคเอกชน
  2. ตราสารทุน เป็นตราสารที่แสดงความเป็นเจ้าของกิจการตามสัดส่วนการถือครอง ได้รับผลตอบแทนในรูปของเงินปันผล และกำไรจากส่วนต่างของราคาซื้อขาย เช่น หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ
4. หากมีอายุประมาณ 25 ปี จะเกษียณอายุที่ 60 ปี แสดงว่ามีระยะเวลาการออม / ลงทุนเหลือนานถึง 35 ปี รูปแบบการลงทุนที่น่าสนใจ ควรเป็นรูปแบบการลงทุนที่เน้นการให้ผลตอบแทนที่ดีในระยะยาว เช่น การลงทุนในหุ้น หรือกองทุนรวมหุ้น เพื่อให้เมื่อยามเกษียณอายุผลตอบแทนจากการลงทุนสามารถชนะเงินเฟ้อ ทำให้เรามีเงินใช้จ่ายใช้สอยยามเกษียณได้ตามที่ต้องการ

บทที่ 5 การวางแผนเพื่อการเกษียณ

5.1 วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมตระหนักถึงการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมทำความรู้จักเครื่องมือคำนวณต่างๆ ที่จะช่วยวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ
3. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจทางเลือกต่างๆ ของกบข. ที่จะช่วยทำให้สามารถวางแผนเพื่อการเกษียณได้ดีขึ้น

5.2 นิยาม (ใหม่) ของการเกษียณ

SMART Up .... Freedom More

“การเกษียณไม่ได้หมายถึงการไม่มีงานทำ การไม่มีเพื่อน การไม่มีสังคม แต่หมายถึงการมีอิสระ การมีเวลาที่จะได้ทำสิ่งที่ชอบ เป็นที่พึงให้กับลูกหลาน และผู้ต้องการความช่วยเหลือ”

การเกษียณไม่ได้หมายถึง การไม่มีงานทำ การไม่มีเพื่อน การไม่มีสังคม แต่หมายถึงการมีอิสระ การมีเวลาที่จะได้ทำสิ่งที่ชอบ เป็นที่พึงให้กับลูกหลานและผู้ต้องการความช่วยเหลือ

5.3 เหตุผลที่ต้องมีการวางแผนเพื่อการเกษียณ

- เพราะยังคงต้องมีภาระใช้จ่ายหลังเกษียณ แม้ว่าเราจะเกษียณจากงานแล้ว ไม่ได้แสดงว่าเราจะเกษียณการลงทุน ไม่ใช่ว่าจะใช้เงินออมของตนเองอย่างเดียว
- เพราะเงินออมอาจหมดไปได้ภายในไม่กี่ปี หากใช้ไปเรื่อยๆ โดยไม่มีการจัดการหรือการวางแผนการเงิน
- เพราะ ณ ปัจจุบัน เราอาจจะมีเงินสะสมไว้น้อยเกินไป อาจต้องเร่ง “ออมเพิ่ม” จะได้มีเงินพอใช้หลังเกษียณ
- การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณจะทำให้เราสามารถเลือกชีวิตหลังเกษียณได้อย่างสุขสบาย ไม่เป็นภาระกับลูกหลาน และยังสามารถเป็นที่พึ่งของลูกหลานได้อีกด้วย

- ดังนั้นการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณจึงเป็นเรื่องจำเป็น โดยมีเรื่องสำคัญที่ต้องนึกถึง 2 เรื่อง คือ
- การจะทำให้มีเงินพอใช้ต้องทำเงินที่มีอยู่ให้งอกเงยโดยนำไปลงทุนที่ได้ผลตอบแทนที่แน่นอน เช่นเงินฝากหรือพันธบัตรแล้วนำเงินส่วนของดอกเบี้ยมาใช้โดยพยายามรักษาเงินต้นไว้เพื่อใช้ยามจำเป็น
- ผลกระทบจากเงินเฟ้อที่ทำให้ค่าเงินลดลงเรื่อยๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นการลงทุนควรคำนึงด้วยว่าควรลงทุนอย่างไรให้ได้ดอกเบี้ยเพียงพอที่จะชนะอัตราเงินเฟ้อ

5.4 หลักคิด/หลักการสำคัญในการวางแผนเพื่อการเกษียณ

“ต้องมีเป้าหมาย”

- มีการคำนวณสำหรับประมาณการเงินที่น่าจะทำให้สามารถใช้ชีวิตยามเกษียณได้อย่างมีความสุขทุกเดือน คือ 50%-70% ของเงินเดือนสุดท้าย

ตัวอย่างเช่น นายออมเพิ่มตั้งใจจะเกษียณตอนอายุ 60 ปี และคาดว่าจะมีชีวิตอยู่หลังเกษียณอายุไปอีก 20 ปี ถ้านายออมเพิ่ม มีค่าใช้จ่ายปัจจุบัน 30,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายหลังเกษียณจะเท่ากับ 21,000 บาทต่อเดือน (70% x 30,000) หรือราวๆ 252,000 บาทต่อปี

“ต้องมีเป้าหมายให้ชัดเจน”

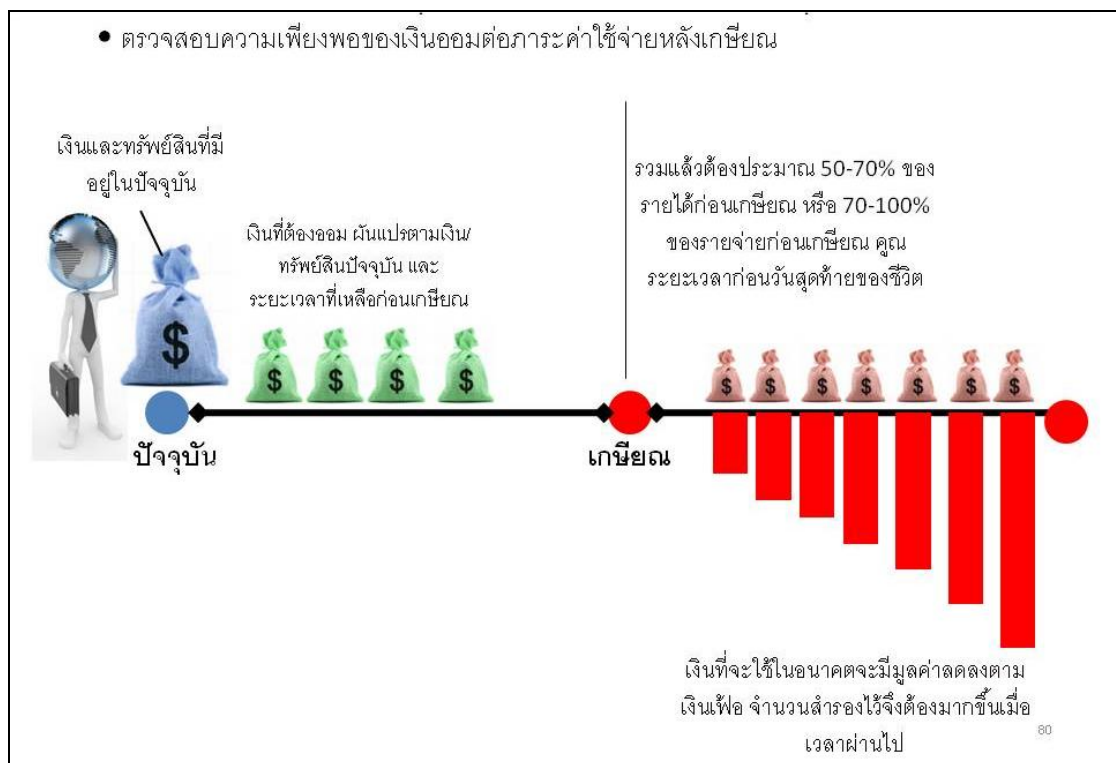
- ทุกคนย่อมมีเป้าหมายในชีวิตหลังจากการทำงานมายาวนาน คือ ต้องการความสบายในวัยเกษียณ ไม่เป็นภาระแก่ใคร และสามารถเผื่อแผ่ความมั่นคงไปถึงลูกหลานได้ มีการคำนวณสำหรับประมาณการเงินที่น่าจะทำให้สามารถใช้ชีวิตยามเกษียณได้อย่างมีความสุขทุกเดือน คือ 50%-70% ของเงินเดือนสุดท้าย ถ้าลองคิดคำนวณแล้วเงินออมของใครยังไม่ถึง 70% ก็ต้องออมเพิ่มกันตั้งแต่วันนี้แล้ว
- การออมเพื่อวัยเกษียณต้องมีเป้าหมายชัดเจนต้องการมีเงินใช้เท่าไร และต้องการนำเงินไปทำอะไรบ้าง โดยคิดว่าเราควรออมต่อเดือนเท่าไร และดอกเบี้ยที่ได้ต่อเดือนต่อปีควรเป็นเท่าไร นอกจากนี้ควรรู้ว่ามีเครื่องมือการลงทุนอะไรบ้างและแต่ละประเภทมีความเสี่ยงมากน้อยแค่ไหน เรารับความเสี่ยงได้มากน้อยอย่างไร

อายุที่ต้องการเกษียณ

- หากต้องการเกษียณตั้งแต่อายุยังน้อย หมายถึงว่า เรามีระยะเวลาไม่มากนักที่เราจะมีเงินเดือนและมีเงินสำหรับเก็บออม ช่วงระยะเวลาทำงานที่เหลือจนกระทั่งเกษียณที่เราสามารถหารายได้เพื่อนำไปเก็บออมได้
- อายุขัยของเรา
- การชีวิตของเราขึ้นอยู่กับสุขภาพและการใช้ชีวิตของเรา คาดการณ์ว่า อายุขัยเฉลี่ยของคนไทยมีอายุประมาณ 80-85 ปี
- มาตรฐานการดำรงชีวิตหลังเกษียณ หลังเกษียณคุณต้องการใช้เงินเท่าไรต่อปี
- เราจะต้องมีเงินเท่าไรจึงจะพอใช้ในวันวัยเกษียณ มีผู้ลองคำนวณไว้ว่า เราควรมีเงินในวัยเกษียณในแต่ละเดือนใช้ประมาณ 50-70% ของรายได้ก่อนเกษียณ หรือ 70%-100% ของรายจ่ายก่อนเกษียณ คุณระยะเวลาก่อนวันสุดท้ายของชีวิต
- อัตราเงินเฟ้อในอนาคต จากสถิติย้อนหลังตั้งแต่ปี 2545 – 2551 ที่รวบรวมโดย ธปท. อัตราเงินเฟ้อทั่วไปของไทยในช่วง 7 ปีผ่านมา เฉลี่ย 3.17% ของปี อัตราเงินเฟ้อทำให้เงินออมของเรามีค่าลดลง (อำนาจซื้อลดลง) ดังนั้น อัตราเงินเฟ้อยิ่งสูง เงินที่ต้องออมยิ่งมาก

ตรวจสอบความเพียงพอของเงินออมต่อภาระค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ

หากเงินออมไม่พอ

- หากเงินออมไม่พอ
  - ออมเพิ่ม
  - ลดค่าใช้จ่ายหลังเกษียณลง
  - เพิ่มอายุเกษียณ

เงินที่ต้องออม ผ่านแปรตามเงิน
ทรัพย์สินปัจจุบัน และ
ระยะเวลาที่เหลือก่อนเกษียณ

ปัจจุบัน   เกษียณ

ภาระค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ

81

หากเงินออมมีน้อยกว่าภาระค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ อาจจะต้องออมเพิ่ม ลดความต้องการใช้จ่ายหลังเกษียณ เพิ่มผลตอบแทนจากการลงทุนให้มากขึ้น หรือแม้กระทั่งเพิ่มอายุเกษียณให้ช้าลง

หากเงินออมพอ

- หากเงินออมพอ
  - ลดอายุเกษียณ

เงินที่ต้องออม ผ่านแปรตามเงิน
ทรัพย์สินปัจจุบัน และ
ระยะเวลาที่เหลือก่อนเกษียณ

ปัจจุบัน   เกษียณ

ภาระค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ

82

หากเงินออมมีมากกว่าภาระค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ อาจลดอายุเกษียณลง ให้เกษียณเร็วขึ้น กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน
 “บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสราภาพที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More)

5.6 แบบทดสอบการประเมินความเพียงพอเพื่อการเกษียณอย่างง่าย

 GOVERNMENT PENSION FUND			
แบบทดสอบการประเมินความเพียงพอเพื่อการเกษียณ ง่าย			
ประมาณการค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ			
สมมติฐาน	ประมาณการ		คำอธิบาย/สูตรการคำนวณ
1 อายุที่คาดว่าจะเกษียณ	<input type="text"/>	A	โดยทศวรรษ
2 อายุที่เสียชีวิต	<input type="text"/>	B	โดยทศวรรษ
3 จำนวนเงินที่ต้องการใช้ในแต่ละปีหลังเกษียณ (ต่อปี)	<input type="text"/>	C	โดยประมาณการใช้จ่ายหลังเกษียณต่อปี (โดยทั่วไป ประมาณ 50-70% ของรายได้ก่อนเกษียณ)
ปริมาณเงินที่ต้องการใช้จ่ายหลังเกษียณ	<input type="text"/>	D	$D = (B-A) \times C$
ประมาณการเงินออมหลังเกษียณ			
4 อายุปัจจุบัน	<input type="text"/>	E	
5 อัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้โดยเฉลี่ย (%)	<input type="text"/>	F	โดยผลตอบแทนที่คาดหวังเป็นไปตามปี เช่น - อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี 1.75% - อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอายุ 5 ปี 3.5% - อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังเฉลี่ย 10 ปี ต่อหน่วย = 1.5% ต่อปี
6 จำนวนเงินที่คาดว่าจะเก็บออมได้ในแต่ละปี	<input type="text"/>	G	โดยจำนวนเงินที่คาดว่าจะออมได้ในแต่ละปี (โดยทั่วไป ประมาณ 10-20% ของรายได้)
-----> เงินออม ณ วันเกษียณ	<input type="text"/>	H	$H = G \times (A-E) \times (1 + (F/200) \times (A-E))$
7 ภาระหนี้สินที่ต้องชำระ ต่อปี	<input type="text"/>	I	โดยหนี้สิน(รวมดอกเบี้ย)ที่ต้องชำระต่อปี
8 ประมาณการจำนวนปีที่ต้องผ่อนชำระภาระหนี้	<input type="text"/>	J	โดยจำนวนปีที่ต้องชำระหนี้สิน (ปี)
-----> ภาระหนี้รวมทั้งสิ้น	<input type="text"/>	K	$K = I \times J$
ทรัพย์สินสุทธิเมื่อเกษียณ	<input type="text"/>	L	$L = H - K$
ความเพียงพอของเงินออม ณ เกษียณ			
ความเพียงพอของเงินออมเมื่อเกษียณ	<input type="text"/>	M	$M = L - D$
หาก $M > 0$ = เพียงพอ อาจเกษียณได้เร็วขึ้น โดยสามารถปรับอายุที่คาดว่าจะเกษียณ (A) ลงได้ หาก $M < 0$ = มีเงินออมไม่เพียงพอต่อการเกษียณ อาจต้องเพิ่มเงินออม (G) หรือ เพิ่มอัตราผลตอบแทน (F) หากไม่เพียงพออาจจำเป็นต้องเกษียณช้าลง โดยสามารถปรับอายุที่คาดว่าจะเกษียณ (A) เพิ่มขึ้น			

หมายเหตุ: การแบบประเมินนี้เป็นเพียงแบบประเมินอย่างง่ายเพื่อความเข้าใจประกอบการบรรยายเท่านั้น อาจมีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากสมมติฐาน เกี่ยวกับอัตราผลตอบแทน ประมาณการรายได้ อายุ ค่าใช้จ่าย และเงินเพื่อ

คู่มือขอบรมการวางแผนทางการเงิน
 “บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสราภาพที่มั่งคั่ง” (Smart Up, Freedom More)

ตัวอย่าง การกรอกตัวเลขในแบบทดสอบการประเมินความเสี่ยงพอเพื่อการเกษียณอย่างง่าย

แบบทดสอบการประเมินความเสี่ยงพอเพื่อการเกษียณ อย่างง่าย		
ประมาณการค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ		
สมมติฐาน	ประมาณการ	ค่าอธิบาย/สูตรการคำนวณ
1 อายุที่คาดว่าจะเกษียณ	60 A	ใส่อายุการเกษียณ
2 อายุขัยปลาย	80 B	ใส่อายุที่ใช้ประมาณการ
3 จำนวนเงินที่ต้องการใช้ในแต่ละปีหลังเกษียณ (ต่อปี)	240,000 C	ใส่ประมาณการค่าใช้จ่ายหลังเกษียณต่อปี (โดยทั่วไป ประมาณ 50-70% ของรายได้อัตราก่อนเกษียณ)
ปริมาณเงินที่ต้องการใช้หลังเกษียณ	4,800,000 D	$D = (B-A) \times C$
ประมาณการเงินออมหลังเกษียณ		
4 อายุปัจจุบัน	40 E	
5 อัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้โดยเฉลี่ย (%)	5 F	ใส่ผลตอบแทนที่คาดว่าจะเป็นไปได้ต่อปี เช่น - อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี 1.75% - อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอายุ 5 ปี = 3.5% - อัตราผลตอบแทนดัชนีตลาดหลักทรัพย์เฉลี่ย 10 ปี ย้อนหลัง = 15% ต่อปี
6 จำนวนเงินที่คาดว่าจะเก็บออมได้ในแต่ละปี	100,000 G	ใส่จำนวนเงินออมที่คาดว่าจะออมได้ในแต่ละปีจนเกษียณ (โดยทั่วไป ควรจะออมประมาณ 10 - 20% ของรายได้ต่อปี)
----> เงินออม ณ วันเกษียณ	3,000,000 H	$H = G \times (A-E) \times (1 + (F/200) \times (A-E))$
7 ภาระหนี้สินที่ต้องชำระ ต่อปี	200,000 I	ใส่ภาระหนี้สิน(รวมดอกเบี้ย)ที่ต้องผ่อนชำระต่อปี
8 ประมาณการจำนวนปีที่ต้องผ่อนชำระภาระหนี้	10 J	ใส่จำนวนปีที่ต้องชำระภาระหนี้ตาม (7)
----> ภาระหนี้รวมทั้งสิ้น	2,000,000 K	$K = I \times J$
ทรัพย์สินสุทธิ ณ เกษียณ	1,000,000 L	$L = H - K$
ความเสี่ยงพอของเงินออม ณ เกษียณ		
ความเสี่ยงพอของเงินออม ณ เกษียณ	-3,800,000 M	$M = L - D$
หาก $M > 0$ = เพียงพอ อาจเกษียณได้เร็วขึ้น โดยสามารถปรับอายุที่คาดว่าจะเกษียณ (1) ลงได้		
หาก $M < 0$ = มีเงินออมไม่เพียงพอต่อการเกษียณ อาจต้องเพิ่มเงินออม (7) หรือ เพิ่มอัตราผลตอบแทน (6) หากไม่เพียงพออาจจำเป็นต้องเกษียณช้าลง		
หมายเหตุ: แบบประเมินนี้เป็นเพียงแบบประเมินอย่างง่ายเพื่อความเข้าใจประกอบการบรรยายเท่านั้น อาจมีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากสมมติฐานเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทน ประมาณการรายได้ อายุ ค่าใช้จ่าย และเงินเพื่อ		

หมายเหตุ: การแบบประเมินนี้เป็นเพียงแบบประเมินอย่างง่ายเพื่อความเข้าใจประกอบการบรรยายเท่านั้น อาจมีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากสมมติฐาน เกี่ยวกับอัตราผลตอบแทน ประมาณการรายได้ อายุ ค่าใช้จ่าย และเงินเพื่อ

5.7 ทางเลือกจากกบข.เพื่อแผนการเงินในวัยเกษียณที่แข็งแกร่ง

ในปี 2553 กบข.ได้นำเสนอแผนทางเลือกให้กับสมาชิกทั้งหมด 4 แผน ได้แก่ แผนตลาดเงิน แผนตราสารหนี้ แผนหลัก และแผนผสมหุ้นทวี

5. 8 ออมเพิ่ม : ข้อมูลจริงของสมาชิกที่มีการออมเพิ่มกับ กบข.

ออมเพิ่ม: ข้อมูลจริงของสมาชิกที่ออมเพิ่มกับ กบข. ผลตอบแทน
ประมาณ 11%

ออมเพิ่ม 5%	เงินต้น	ประเดิม	ชดเชย	สะสม	สมทบ	สะสมส่วนเพิ่ม	รวม
รวมเงินต้น	12,404.00	43,055.80	64,615.20	64,615.20	33,447.00	218,137.20	
รวมผลประโยชน์	20,151.82	17,321.85	26,013.81	26,013.81	3,686.35	93,187.64	
รวมต้น+ผลประโยชน์	32,555.82	60,377.65	90,629.01	90,629.01	37,133.35	311,324.84	
ออมเพิ่ม 10%	เงินต้น	ประเดิม	ชดเชย	สะสม	สมทบ	สะสมส่วนเพิ่ม	รวม
รวมเงินต้น	6,155.00	43,935.00	65,966.00	65,966.00	66,965.00	248,987.00	
รวมผลประโยชน์	9,999.55	17,322.47	26,031.22	26,031.22	7,330.54	86,715.00	
รวมต้น+ผลประโยชน์	16,154.55	61,257.47	91,997.22	91,997.22	74,295.54	335,702.00	

ข้อดีของการออมเพิ่มกับ กบข.

- สะสมเดือนละน้อยแต่ก็สามารถพัฒนาเป็นฐานเงินออมขนาดใหญ่ได้เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์จาก กบข. ที่ดีกว่าฝากธนาคาร (ผลประโยชน์จากการฝากธนาคารประมาณ 1-2%) แต่ กบข. สามารถทำได้เฉลี่ย 14 ปี ประมาณ 7.31% กรณีนี้ได้ผลตอบแทนสูงกว่าเพราะเป็นผลตอบแทนระยะสั้น มีโอกาสผันผวนได้

หมายเหตุ: การออมเพิ่ม เป็นการให้สิทธิแก่สมาชิก กบข. ในการเลือกส่งเงินสะสมเพิ่มได้ โดยพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2550 มาตรา 39 กำหนดไว้ว่าสมาชิกผู้ใดที่จะส่งเงินสะสมเข้ากองทุนเกินกว่าอัตราร้อยละ 3 ที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ กบข. กำหนด แต่ทั้งนี้ การส่งเงินสะสมตามมาตรานี้รวมกันแล้วจะต้องไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินเดือนสมาชิกผู้นั้น

หน้า: 85

ข้อดีของการออมเพิ่มกับ กบข.

- สะสมเดือนละน้อยแต่ก็สามารถพัฒนาเป็นฐานเงินออมขนาดใหญ่ได้เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์จาก กบข. ที่ดีกว่าเงินฝากธนาคาร (ผลประโยชน์จากการฝากธนาคารประมาณ 1-2%) แต่ กบข. สามารถทำได้เฉลี่ย 14 ปี ประมาณ 7.31% กรณีนี้ได้ผลตอบแทนสูงกว่าเพราะเป็นผลตอบแทนระยะสั้น มีโอกาสผันผวนได้
- ออมต่อ: ทางเลือกสำหรับสมาชิกที่ยังไม่ต้องการรีบใช้เงิน

5.9 ออมต่อ

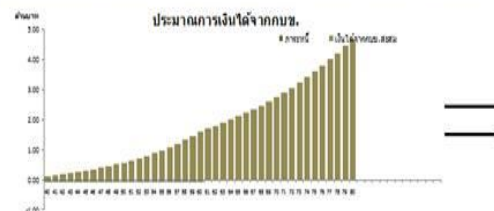
ออมต่อ: ทางเลือกสำหรับสมาชิกที่ยังไม่ต้องการรีบใช้เงิน

คือ การเพิ่มทางเลือกให้สมาชิก กบข. ที่สิ้นสุดสมาชิกภาพเนื่องจากออกจากราชการ ได้มีสิทธิเลือกในการดำเนินการเกี่ยวกับเงินที่มีสิทธิได้รับจาก กบข. ได้ถึง 5 แนวทาง คือ

1. ขอรับเงินที่มีสิทธิได้รับทั้งจำนวน
2. ขอโอนเงินที่มีสิทธิได้รับไปยังกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือกองทุนอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการออกจากงานหรือการชราภาพ
3. ขอฝากเงินที่มีสิทธิได้รับให้กองทุนบริหารต่อ
4. ขอทยอยรับเงินที่มีสิทธิได้รับ
5. ขอรับเงินที่มีสิทธิได้รับบางส่วน ส่วนที่เหลือขอทยอยรับ

5.10 โมเดลการคำนวณความเพียงพอหลังเกษียณ

“ทดลองคำนวณเงินที่ต้องมีเมื่อเกษียณ สำหรับไว้ใช้ในวันหลังเกษียณ”

Disclaimer
 การคำนวณการนำเงินไปใช้ก่อนเกษียณอาจไม่ได้อิงตามข้อกำหนดของกรมสรรพากร. ผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณการนำเงินไปใช้ก่อนเกษียณอาจไม่ตรงกับความเป็นจริง

การคำนวณการนำเงินไปใช้ก่อนเกษียณ (2 มิ.ย. 54) ไม่ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (255) 2554
 1. ค่าใช้จ่ายก่อนเกษียณ (2 มิ.ย. 54) ไม่ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (255) 2554
 2. สมมติฐาน: SA (Income) 0% (เงินได้สุทธิ) 2554
 3. สมมติฐานของผลตอบแทนเฉลี่ย: 5% (ปี) ใช้คำนวณการนำเงินไปใช้ก่อนเกษียณ (SA) 2554
 4. เงินต้น: 300,000 บาท (เงินต้น) 2554
 5. เงินเฉลี่ยที่ใช้จ่ายก่อนเกษียณ: 20,000 บาท (เงินต้น) 2554
 6. เงินเฉลี่ยที่ใช้จ่ายก่อนเกษียณ: 20,000 บาท (เงินต้น) 2554
 7. เงินเฉลี่ยที่ใช้จ่ายก่อนเกษียณ: 20,000 บาท (เงินต้น) 2554

คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน
“บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสระภาพที่มั่นคง” (Smart Up, Freedom More)

ภาคผนวก

1. เอกสารอ้างอิง “การสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2553”
2. แบบฟอร์มบัญชีรายรับ – รายจ่าย
3. แบบฟอร์มแผนทางเลือกการลงทุน
4. แบบฟอร์มการออมเพิ่ม
5. แบบฟอร์มการบริหารต่อหรือการทยอยขอรับเงิน
6. แบบทดสอบการประเมินความเพียงพอเพื่อการเกษียณอย่างง่าย